

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjzabás szerint.

Velelő szerkesztő:
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetente kétszer: hétfő és csütörtök este 6 órákor.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, fél évre 5 korona, negyed évre 2 korona, 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

A mi dicséretünk.

Mi tagadás benne: jóleső érzéssel töltenek el minket az elismerés szavai, melyekkel barátaink háborus magatartásunkat kísérik. És az elkéseredés hullámai is, melyekkel ugyanez okból ellenségeink árasztanak el bennünket. Amazok épügy, mint emezek, arról tanuskodnak, amit sokan sokáig letagadtak rólu'k, hogy a mi nemzeti erőnk nem üres frázis, hanemvalóság, melylyel számolni kell és hogy ezt az erőt az európai tényezők sorából kiszulatlantul kihagyni nem lehet. Ez az igazság legutóbb az oláhokon bizonyosodott be, akik áruló betö'ésük diadalra helyett már saját földjük vetelében libegnek.

Am seni az elismerés, seni a gyűlölet nem tesz minket elbizakodottakká. Évszázadok tanítottak még rá, hogy csak a légszivósabb kirtartás terem a nemzet számára gyümölcsöt és hogy küzdelmeinkben mindig csak a végéig megvalósítása után szabad megpihenünk. Ez a történeti tanítás átvivődött vérünkbe. Ez edzette katoná-

ink hősiességét ellenállhatatlanná: ennek köszönhetjük, hogy a front mögött is mindenki lankadatlanul teljesíti kötelességét.

Jól tudjuk, hogy az oláh perfidia megtorlásában is még csak a fele uton járunk: a bocskoros hordát már kiverjük a hazai földről, de ágaskodó szarvai még nincsenek annyira letörve, hogy soha többet kedve ne kerekedhessék az ellenünk való agyarkodásra. Idáig még meg kell tennünk az ut hátra levő részét és büszkén látjuk szövetségeseinkkel egybeforrott csapatainkat, hogy a megtorlás munkáját minő biztossággal folytatják határainkon túl, mar az áruló fajzat tűzhelyen.

De ép oly jól tudja és átérzi minden teremtett magyar lélek, hogy a megtorlás teljességéhez katonáink győzelmi akarata mellé még a harci fölkészültség tökéletessége is kell, hogy mi a front mögött előteremtjük mindannak a költségét, amivel csapataink diadalmas előnyomulásának az anyagi föltételeit biztosíthatjuk.

Négy hadikölcsönön keresztül idáig lehetővé tettük, hogy katonáink bámulatos

teljesítő képessége tiszteletet gerjessen irántunk még ellenségeink sorában is. Most van küszöbön az ötödik hadikölcsön. De a háborus fergetegből a magyarság egyuttal most érte meg azt a fázist is, mely legutáltabb, mert ösídőkttől mindig rajtunk rágódo ellenségünkkel állított szembe. A végleges leszámolás szükségének réjőta visszalojtott érzése nemcsak katonáinkat sarkalja lebirhatatlan tettekre: a front mögött is mindenkit erre fog ösztönözni, hogy ami mozgósítható fillérünk csak aka l, az az utolsóig a haza oltárára kerüljön és demonstrálja a magyar nemzetnek azt a megnásihatatlan elhatározását, hogy most pedig ezzel a legerősebb ellenséggel egyzerszr mindenkorra végezni fog.

És a mai nagy idők magyarságának legmaradandóbb dicsérete ez lesz!

Nagykanizsa és vidéke áldozatra mindenkor kész közönsége bizonyára ez alkalommal se marad el előjegyzésével az ötödik hadikölcsönre; áldozni most nemcsak felebarát, hanem hazafias kötelesség is a jelen háborus körülmények között.

A fertőző betegségekről szerzett tapasztalataim.

Id. dr. Glass Izor. kir. tanácsos, a Honvédelmi-
orsági kórház ragályos osztályának orvosfőnökétől.

II.

A kórisme gyors és szabatos megállapítása lényegesen meg van könnyítve osztályonon azáltal, hogy a honvédelmiorsági kórházban egy jól felszerelt és jels szakember által kitűnően vezetett bakteriológiai intézet áll rendelkezésünkre. Minden hasi betegedésre gyanus betegőt azonnal vér- és bélszrvizsgálatok eszközöltetnek és akárhánszor ezen vizsgálatok pozitív eredménye által módunkban volt a helyes kórimát már felállítani akkor, amidőn a klinikai tünetek még csak napok múltán engedtek volna biztos diagnóziát megállapítani. Ezen alapon, ha a betegség kórokozatiilag pontosan meg van állapítva, azonnal megindul a szakszerű gyógykezelés, mely a betegnek hivatva van leggyakrabban visszazadni egészségét és egyuttal a gondos egyéni ápolás által, amelyben osz-

tályomon minden beteg részesül, a lehető legrövidebb idő alatt öt jsmét szolgálatképesé teszi. A bakteriológiai vizsgálatok minden egyes esetben való szigorú keresztelvittele által abba a helyzetbe jutunk, hogy a betegeket helyesen csoportosítsuk. Ezáltal egyrészt a beteganyag könnyebben áttekinthető, másrészt esetleges elnézések által keletkező hibák és esetleges házi-fertőzések elkerülhetők. Természetesen fokozott figyelemben részesülnek azon betegségek, melyeknek ragályozó képessége nagyobb veszélyt rejt magában a beteg környezetére, mint pl. a cholera és kiütéses hagnymáz. Ilyenkor a beteg és az ápolószemélyzet legszigorubbán elkülöníttetnek és a betegs'g lezajlása után a beteg és valamennyi vele érintkezett személy csak a tudományosan megállapított karantén kitöltése után léphet ismét érintkezésbe a külvilággal.

A betegség pontos megállapítása után azonnal értesítjük a csapatotestet, hogy az a járvány forrása, felderítése és terjedésének megállításának érdekében a szükséges lépéseket megtegyje.

A betegek egyéni gyógykezelése gondos ápolással és megfigyeléssel, a rendelkezésünkre álló gyógyeszközök és a kórházparancsnoksg által osztályunknak különleges hivatása folytán kivételosen engedő-

lyezett és a szabványos étkezési formáktól néha lényegesen eltérő, minden betegségnek megfelelő, jóformán szanatóriumszerű ellátása teszik továbbá lehetővé, hogy működésük keretében a gyógyítás mellett beteganyagukat tudományosan is értékesítsék. Az elmondottaknak gondosan betudni azon körülményt is, hogy osztályomon közel egy és negyedévi működésem alatt elenyésző esékely volt a halálozás, miben véleményem szerint nem kis része volt azon körülménynek is, hogy beteganyagunk fiatal, életterős emberanyagból került ki, bár nem egy esetben ezek a haretérből beteg lenzakertülve, igen gyenge erőbeli állapotban voltak.

E sorok nem terjedhetnek ki az alkalmazott gyógyeljárások ismertetésére és ezek tudományos megvitatására: csak fel akarom említeni, hogy az összes újabban felmerülő és felmerült gyógyító vácinnak (Heszedka, Ichikawa stb.) alkalmas e-etekben igénybe lettek véve. Az ezekkel történt kísérletek eredménye még nem szűrődött le teljesen. Annnyit azonban már most is mondhatunk, hogy egyes esetekben nagyon szép eredményeket tanusítottak.

Az osztály különleges szerepe folytán az orvosok és főleg betegápoló személyzet állandóan ragá-

HIREK

Az asszonykocsis.

Nem újság már nálunk sem. Sőt, talán vidéken előbb volt látható, mint a fővárosba. Nálunk ugyan nem ol kalapos dáma a bakon s nem is olvas újságot, hogy országunk-világunk tessék, lassák néveltsége, betéttérése. Nem; csak amolyan egyszerű polgárasszony személyekről írunk, akik a bakon a harcban levő férjet, apát s fiút helyettesítik. S mondatom, nagyszerű látvány az, amikor egy asszonykocsis dirigálja, igazgatja a kantsárszáránál fogva a szilaj lovakat. Most már nincs az a férfi, aki különben tudna hajlani. Fordul hibátlanul, robot gyorsan a szekér, mint a villám. Tavaly, egy év előtt még látszott a kezdet nehézsége, a bizonytalanság, hogy az asszony ritkán való a kormányzásra, hanem inkább a kormányoztatásra.

De ma már teljes e téren is az érvényesülés. S nemesak a szekér bakján, hanem mindenütt. A világháború a nőemancipációt a valóságok sorába állította be. Vaskövetkezetességgel fejlődik és halad minden téren, míg a férfinpárva-része a világcserélt vivja. Itthon új küzdelmekbe s új állásokba törül meg az asszony a férfi erő, a férfi munka versenyfarsa, fel magát érvényesítése. Bár merre tekintünk mindenütt ott látjuk most a nőt. Nemesak új köztömben, hanem új foglalkozásokban is. S mindenütt lépést tart az állás kívánásaival. Néhol ugyan meg-

lyos betegségek érinthetnek, fokozott mértékben bizonyos veszélynek vannak kitéve. Ennek óltanulmányait célozzák az egyébként is általánosított védőoltások, amelyek keresztvitelére és főleg kellő időben való ismétlésére a legnagyobb gondot fordítjuk. Cholera és tifusz ellen nagy számban végeztünk a védőoltásokat, sőt utóbbi időben a Fenyvessy főúrsorvos ur által előállított vegyes vacinával is, anélkül, hogy ezeküli helyi reakción és egyes esetekben 38 fokon felül hő emelkedésen kívül különösebb kellemetlen tüneteket észleltünk volna. A már eddig gyűjtött adatok eredményeképp azt mondhatjuk, hogy a cholera és tifusz ellen beoltott közül kevesebben betegedtek meg, mint a be nem oltottak közt és nevezett betegségek lefolyása a beoltottaknál enyhébb volt, illetőleg azok által jóval könnyebben estek át ezen bajokon. Az ezen betegségekben szenvedők halálosági százaléka is sokkal kisebb volt a védőoltott katonáknál, mint a be nem oltottaknál.

Hogy mennyire fontosak a tisztaságnak, az óvintézkedéseknek és antiszeptikus rendszabályoknak szigorú betartása, elégséges rámutatnom egy híres bakteriologus mondására, ki már a pusztá kézzisztítást a coli bacillusok kölcsönös kiserelésének definiálta.

Az osztályon előirt óvintézkedések szigorú keresztvitelének, valamint az ápolószemélyzet körében legszigorúbban keresztvitelt tisztasági rendszabályoknak tulajdonítom be azt, hogy egy és negyed évműködés alatt, dacára, hogy körülbelül 10.000 egyén vétett fel osztályomra és az ezzel kapcsolatos katonai megfigyelőre, házi ragályozás nem fordult

érzi szervezete a munka, az állás terhét, de azért kitarthatóan harcol tovább a kenyérért, a megélhetésért.

S ezzel egy újabb probléma elé áll a világ: — mi lesz a nővel a háború után? Egy könnyen nem engedni át majd helyét egy sem Mindegyik helyén akar maradni, dolgozni s élni. S a férfi se-reg kezdhet majd új háborút — a nő ellen Nagy kérdés, milyen lesz ennek a kimenetele. Hogy kerül majd vissza a férfi a helyére; a bakra, hogy ismét ő vezessen a családban az élet sokféle útján, ahol még is a biztosabb erő visz sikerre.

Verus.

Magyar katona hősi halála a Szentföldön.

Egy derék magyar hősről kaptunk értesítést, akit a sora Szentföldre vetett s ott küzdött török testvéreinkkel az angolok ellen. A derék katona öv. Bajusz Antaló kolozsmezei asszony fia, Bajusz Antal 5 év óta katona Hősi haláláról az ezredparancsnoksága a következő levélben értesítette a mélyen sajgott anyát:

Értesítjük, hogy fia, Bajusz Antal szakaszvezető f. é. augusztus hó 26-án El-Arischban (Palestina) a német 312-ik számú tábori kórházban hasztulzban történt megbetegedése folytán elhunyt Nevezett El-Arischban a katonatemetőben temettetett el katonai díszszel.

Ezzel a szomorú értesítéssel egyidejűleg megérkezett a hősi halált halt Bajusz Antalnak levele is, amelyben boldogan írja le édesanyjának a Szentföld nevezetességét. A levelet szóról szóra itt adjuk:

Ezen rendszabályokhoz hozzá tartozik még a beteges és ápolószemélyzet leg gondosabb kioktatása a járványos betegségek kibevittől könnyen megérthető előadások formájában. Pl. a kézművészi fontosságáról, az őrlékekkel való bánásmódról, a használati tárgyakkal gondos tisztántartásáról, valamint az ezeknek gondatlan elcsorolásából származható következményekről. Hogy a kevésbé intelligens betegnek is állandóan személtől telegjenek a legelőmeiből tisztasági szabályok, egy e célt szolgáló, Németországban is nagyon bevált lövészárok-verset fordítottunk le a magyarra és függesztettünk ki az egyes szobák és árnycsákek ajtajaira.

Hogy mennyire megfelelt feladatunknak és a hozzá fűzött várakozásoknak a katonai kórházak és az újonnan kreált megfigyelő állomások, melyek mindegy szűrk működnek, mutatja azon örvendétes tény, hogy dacára a dúló világháborúnak, mégis sikerült a felfépet, illetőleg behurcolt járványokat lokalizálni és gátat vetni annak, öldöklő járványokká nem fajulhattak. A háború kísértében jelentkező különféle pusztító járványok, mint cholera, kúteges tifusz, vérhas és hasi gámgáz, a most dúló világháborúban sem maradtak el, ép úgy, mint az azelőtti hadjáratokban anélkül azonban, hogy mint azelőtt, garmadával szedték volna védtelen áldozataikat.

Valamikor kétszer anyi katona halt meg a háború töldező járványokban, mint az ellenség fegyvereitől. A tudomány diadalmas haladása azonban oda vezetett, hogy a járványokat sikerült majdnem teljesen leküdeni, vagy legalább is elfojtani.

Kedves Anyám és Testvéreim!

Kívánom a jó Istenről, hogy ezen pár írásom a legjobb egészségben találja magukat is, miint nekem van, tudatom magukat, kedves anyám, hogy most olyan nagyon boldognak érzem magam, hogy még ilyenek soha nem éreztem, de tudatom, hogy új vágyuk van rá, hogy mért érzem magamat ilyen boldognak, hát azért, hogy most itt vagyunk Jeruzsálemben, hogy amit eddig a könyvből olvastam, most teljes szeméimmel győződtem meg róla. Voltam, ahol a Jézus imádkozott, mikor tanítványait a Gezemáni kertbe hagyta és elaludtak és ahol Jézus elfogták, ahol megostorozták, a tövist a fejére tették, a keresztet a vállára adták, ahol összeesett a kereszt alá és ahol ki volt szegve, ahol Szent Mária-nak sikerült egy saroknál a népet áttörni és Jézus megölelni, ahol ki volt szegve egy sarkon Krisztus halálának elütése, ahol egy zaidelőny a hideg vízbe mártott kendőt sikerült Jézusnak átadni és mikor Jézusnak megtörtülte a véres arcát a zsebkendővel, ott maradt rajta a Jézus képe ahogy a kereszt felé vitte, ahol a Jézus levették a keresztről és a testét bebalzsamozták, a Jézus sirjánál voltam, voltam a Szent Anna templomban, ahol Mária született, voltam a Mária sirjánál, több nevezetes helyen, tudatom, hogy voltam Hebrendban, ahol Ábrahám és Jákob sirja van a Jákob kutjánál, kedves anyám a husvétii szent gyónást és áldozást itt végeztem el, ahol Jézus szorvedett, érintettem azt az oszlopot, ahol a Jézus ostorozták és meg volt kötözve, ahol a Jézus be volt csukva a börtönbe, ahol a szentlélek az apostolokhoz eljött, ahol a tanítványok a hiszekegyet fölolvasták.

Egy magyar pap vezetés alatt voltunk abban a barlangban, ahol Jézus elment imádkozni, mikor a tanítványait ott hagyta és mondta, hogy csak imádkozzanak és elaludtak. hát ahol Jézus imádkozott, ott van egy kereszt, egy mérő József (nevű) bajjalos hozta ide 68-ban. 6 évig volt zarándok kedves kedves Anyám ezért, hogy most itt vagunk, tán vágyuk volna ide eljönni; de ide nem lehet most egyáltalán jönni, mert nagyon messze van. Kedves Anyám kívánok jó egészséget úgy testvéreimnek és rokonsáimnak mondok névvellettel kézesköltök ílek és testvérték

ANTAL.

Nincs többé aprópénzhiány.

Ennek a fontos problémának a megoldása a Hadsegélyző Hivatal üdvös munkájához fűződik. Az aprópénzhiány arra a gondolatra indította a hivatal vezetőségét, hogy kettő-, négy-, hat-, nyolc-, tíz- és tizenkétfilléres aprópénzt pótló papírjegyeket hozzon forgalomba azzal a kötelezettséggel, hogy azok a megjelölt bemutatónak beváltja. Ennek az eszmének eredményességét az a föltevés biztosítja, hogy egyrészt a tehetősebb közönség nem fogja a papírjegyeket beváltani, hanem szívesen átengedi azok értékét az özevgyeknek és az árváknak, másrészt pedig abban bízik a Hadsegélyző Hivatal, hogy a papírjegyek bizonyos százaléka, éppen úgy, mint az igazi pénznél, elkallódik, ami szintén az özevgyek és árvák jötekmény alapját fogja gyarapítani. A Hadsegélyző Hivatal törekvése azonban csak úgy

járhat sikerrel, ha közönség, valamint az ipari, pénzügyi és kereskedelmi világ ebben támogatja és a papírjegyek elfogadásánál nem emel nehézséget. A szükségpénzek százas csomagolásban kerülnek kiadásra és megrendelhető a hivatalnak Budapesten, Akadémia-utca 17. sz. alatti irodájában akár levél útján, akár szóbelileg.

Pártoljuk a Vörös-Kereszt Egyesületet!

Szesz és trafik.

Egy rendeletet s egy felhívást olvastunk a héten, melyek gyermekvédelmi szempontból igen figyelemre méltók. A rendeletben a szűkesfóváros főkapitánya tiltja meg, hogy tizenhét éves alul levő ifjak éjjeli mulatókat, éjjeli kávéházakat s egyéb italmérő helyeket látogathassanak. Megtiltja, hogy ilyeneknek szeszes italt kimérjenek.

A felhívást pedig a győri főispán bocsajította ki az ottani trafikokhoz. Felhívta őket, hogy 16 ik életüket ne nem töltött fiatalok egyéneknek semmiféle dohányárut se szolgáljanak ki, még akkor se, ha felnőttek megbízásából jölnének meg dohányárú vásárlására. Fontosságát, okosságát mindegyik irás magában hordozza.

Kétezer frank a tyúk gyomrában.

Valóságá vált a minap a francia-olasz határon az aranytojást tojó tyúk meséje. A vámvizsgálatnál az egyik finácnak feltűnt egy fiatal asszony, akinek kosár volt a karján és igen nyugtalanul és izgatottan várta, hogy a vámvizsgálatnál rá kerüljön a sor. Amikor a finác megkérdezte, hogy mit visz a kosárban át a határon, azt mondotta, hogy egy fűt tyúk, tojás és szőlő van a kosárban. Fel is emelte a kosár tetejét és megmutatta, hogy igazat mond. A gyanakodó finác azonban kiemelte a tyúkot a kosárból, beleszúrta a gyomrába és várakozásában nem is csalódott, mert a nyíláson egymás után potyogtak ki a francia aranyak. Amikor megszámlálták a tyúk gyomrában értékes tartalmát, kiderült, hogy a francia asszony mintegy kétezer frank (francia pénz, mely körülbelül a mi egy koronásunknak felel meg) értékű aranyat akart átsempészni a határon. Elvették az aranyát, a tyúkját, őt magát pedig lecsukták.

**Szeretetadományokat
kér a Hadsegélyző Hivatal
átvételi különítménye
Budapest, IV. Váci-u. 38.**

Figyelmeztetés.

Az államvasutak igazgatósága az utazó közönség figyelmébe ajánlja, hogy utazáskor töltsék ruhát (bundát, takarót, lábszakt stb.) vigyen magával, mert a hidegebb időjárás beálltával a személyszállító vonatok kifogástalan fűtése, különösen a hosszabb vonatoknál nem mindig lehetséges.

Tőke a rokkant kisiparosoknak.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara a Temes, Torontál és Krassó-Szörény megyékből alkotott hivatali körzetének nagyobb pénzintézetei körében akciót kezdett, a melynek az a célja, hogy a háboru alatt rokkantá vált és a békéketés után visszatérő megbízható kisiparosok és kiskereskedők egy, a kamara vezetése alatt működő szervezettől kamatmentes, s a kiutalástól számított három év alatt törlesztendő váltókötele-sont nyerhesenek, melynek legnagyobb összege 400 korona. A kölcsönök nyújtásához szükséges tőkét a Kanarának Temes-, Torontál- és Krassó-Szörény vármegyékre terjedő körületébe tartozó pénzintézetek adják össze olyképpen, hogy mindegyik takarékpénztár és bank egy bizonyos kölcsönösszeg folyósítására kötelezi magát.

Jutalom a föld megművelésért.

Párisból jelentik: A kamara elfogadott egy javaslatot, a mely szerint a gazdák minden métermássa buzatermésükért 3 frank jutalmat kapjanak és 20 frank külön jutalmat minden olyan hektár földnek a megművelésért, a mely tavaly nem volt megművelve. Ezt a jutalmat azok a földbirtokosok kapják, a kiknek földje a svájci határon van és olyan svájci birtokosok is, a kik a francia-határ mentén települtek.

Uj postahivatalok Horvátországban.

A zágrábi m. kir. postaigazgatóság Farkaševac (Belovár, Körmös-megye) Brijuniban (Szerém-megye), a melynek körzetében az ottani epidemikus kórház is tartozik — és Jakšieson (Pószega megye) postahivatalt állított föl.

Egy asszony följelentette férjét.

Ujvidékről jelentik: Lackovics Antalné beállított a katonai osztagba és jegyzőkönyvet kért felvenni arról, hogy férje, aki testileg erős, a sorozások előtt éjjel-nappal mulat, esak hogy szemé gyűlöletet kapjon és ne vegyék be katonának. Az asszony annak rendje és módja szerint aláírta a jegyzőkönyvet és a vizsgálat megindult, hogy kiderítsék van-e alapja a vádnak. Elsősorban is megnevezték Lackovics Antal lajstromát, a melyből kiderült, hogy az első sorozáson bevált a szemé azonban annyira gyenge, hogy a helyőrségi kórházi vizsgálat után átszu-

perálták. A biztonság kedvéért Lackovics, dr. Wagner Károly tisztí főorvossal is megvizsgáltatták, aki szintén konstataálta, hogy Lackovics látás annyira gyenge, hogy katonai szolgálatra képtelen.

A Néptakarékpénztár részvénytársaság

Nagykanizsán

elfogad takarékbetéteket

netto 4% kamatra.

A kamatadót az intézet viseli.

Megmérgezi a lovakat az akácfa mérge.

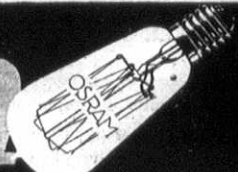
A délkeleti határezen igen gyakran előfordul, hogy a lovak mérgezés tünetei között megbetegednek. Hosszabb ideig nem voltak tisztában a baj eredetével, amíg meg nem állapították, hogy a lovak az akácfa kergét rágják. A mérgezési tünetek kezdetén az állatok igen nyugtalanok, a kólikához hasonló jelek mutatkoznak náluk, amihez még a hátulós végtagok megmerevedése is járul, sok esetben el is hull ez állat. Bebizonyult, hogy az akácfaeeg ezen nagyfokú mérgező hatású a benne tekinthető 166 százalékban előforduló igen mérges „albumin” okozza. Sajátos, hogy a kereg ilyen veszedelmes tulajdonsága mellett sem a levelek, sem a kocsának nem mérgező hatásúak, sőt mint takarmány, az akácfa lomb-rég használatos is.

Adakozzunk a vak katonák részére.

Egy jó házból való leány
azonnal felvételük ifj. Wajdits József könyvnyomdájában. — Ki már nyomdában működött előnyben részesül.

Magyarországon használt a katonák kórházában.
Általában mindenkinél mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés
meghűlés, rheuma, köhögés, influenza, torok,
mell- és hátfájás stb. esetében
Dr. Richter-féle
Horgony-Liniment. csepeli
Horgony-Pain-Expeller pótlék.
Övege K-20, 1-00, F-10.
Kapható gyógyszerárakban vagy külföldön
is a Dr. Richter-féle gyógyszerárakban,
Prága I. Kálvária-utca, 5.
Szegedi utca 11. sz. alatt.

Osrám

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb a tanulságosabb műsora a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni. A hely-árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legvilágosabb mozgószínházakat mutatja be. Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét egy elsőrendű zongoraművész szolgáltatja. — Minden harmadik nap új műsor. — A m. tisztelt közönség szíves pártfogását kéri. Az igazgatóság.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történelmi fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyszerűen tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— *Uj Idők*. A világháború legújabb krónikája, irásban és képekben az *Uj Idők*. A mi érdekes esemény a négy világrész történelmi történelmi, az mind olyan tárja főtől szépségű képekben. Érdekes, művészi művelésű és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az *Uj Idők*, melynek minden száma aktuális közleményekben, albeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója — előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadói: Ifj. Wajdits József, Budapest, VI. Andrássy-ut. 16. sz.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Központi Népnap”, a legolcsóbb *Uj Idők* a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti heti lapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut. 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatónyomatot készséggel küld a kiadóhivatal.

MILKA

Suchard
KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

ROVAS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és képpel

Napihírek

Közgazdasági rovat

naponkénti szezációit az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkeveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

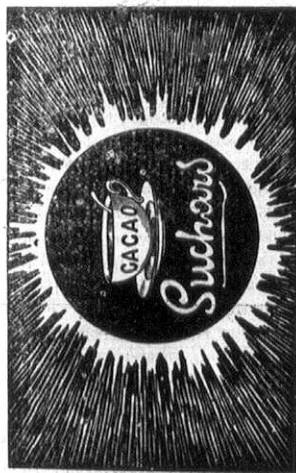
— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és magyarázóan óhajt egy kitérőben megtervezett napilap keretében értesülni, fessze elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 "
Negyedévre	8 "
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi ut. 54 szám

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDESE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokbán és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árbán gyorsan készítettnek.

Tanintezetek részére szükséges cikkek dús raktára Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseket díjazásb. szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetente kétszer: hétfő és csütörtök este 6 órák.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona. 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

Kirugtuk

öket. Dicsőjük az urat, aki védő karjával a mi nemzetünk mellé állva mint az örök igazság istene nyilatkozott meg. Soha az igazság örök törvénye nem villámlott át oly láthatóan és oly közvetlenül az emberi dolgok felett, mint Romániának lealázása, országunkból való kirugása.

Magyarország területén nincs román katona. Az összes határátjárókat nemcsak kezünkben tartjuk, hanem már román földön harcolunk.

Románia lealázva, szövetségeseitől megvetve, a porban fetreng s halálra váltan, reszketve várja a jövő sorsát, melynek villáma Mackensen és Falkenhayn kezében van.

Azzal tört be Erdélybe, hogy felszabadítja ezt az országrészt s rövid hathetes uralmát a felgyújtott falvak, városok, a kirabolt lakások, meggyilkolt holtestek mutatták. Ezt nevezte ő „felszabadításnak“. Ennek a hathetes uralomnak gyászos eled-

ménye a bizonyíték arra, hogyan akarta boldogítani Ferdinánd román király nevében Erdély népét. De gazságaért, ajlatomos árulásért rettenetesen meglakolt. Ma, amikor a román betörést higgadt elmével mérlegelhetjük s elmultak az első napok szörnyű fájdalmait, felszáradtak keserűségünk és fájdalmunk könnyüi, szinte azt kell mondanunk, hogy az isteni gondviselés intézte így a harboru sorsát a mi javunkra. Mert így teljes Románia megalázása. Betört s elfoglalta addig Erdélyt amíg ellentállás nélkül tchette és sokkal rövidebb idő alatt volt kénytelen kitarodni az országból szörnyű veszteségek árán, mint amennyi idő kellett ahhoz, hogy Udvarhelyre eljuthasson. Ez a kudarc Romániára megsemmisítő hatással volt, szövetségesei pedig elferdultak tőle, ma bizonyára már szígyenlik is legujabb szövetségesüket. Az isten büntetése még nem merült ki.

Mackensen elfoglalta Konstanza tengerikikötőt s hatalmába vette a dobrudzsai vasutvonalat mi pedig román földön elfoglaltuk Predeált. A román király nincs

sehol! A szövetségesek a vállukat vonogatták s a szent Oroszország, — nem küld segítséget.

Szerbia része a világháború előidézésben.

Zemovics Márk szerbia diplomata — oroszországban könyvet adott ki, a mely azért érdekes, mert világot vet Szerbiának a világháború utáni álláspontjára. Az orosz diplomata tehát nemcsak, hogy hisz Szerbia újra éledésében, hanem még fontos szerepet is juttat neki. A könyv szerzője büszke arra, hogy Szerbia magára vállalta azt a szerepet, hogy a világháború tűzét felgyujtsa.

1908-tól kezdve 1914-ig, ez a magára hagyott kis szláv ország mást sem teit, mint hogy a nehéz páncélban szunnyadozó európai békét rázogatta, keltegette. A délszlávok egyre csak kiáltoztak a németok

A repülő csizmadia.

Székeludvarhelyen, udvarhely megyében, Tortént ez az eset kilencszáz kettőben. Nem afféle tréfa, ha egyszer én mondom, S ha kell, száz tanuval is bizonyítom. Volt egy csizmadia Udvarhely városban, (Nem tudom hogyan élt, sőt vagy párosban.) Egyszer gondolt egyet, (ördög vitte rája), Hogy ő repülni fog, akárki meglássa. Mert a Zeppelinek gondosan teremnek, Kiknek kevés a föld s az egékbe törnek. Denique a majszer magába fojtette — S ezt az eltökélést is be jelentette Polgármesterének, hogy: jövő vasárnap. Amikor az utcán majd legtöbben járnak, Ugy ni — mise után, bemutatja mit tud, Repülni fog, akár a vadkacsa, vagy lud... És a mutatványhoz helyet is szemelt ki, Majd a város háza balkonján ugrik ki, Satöbbi satöbbi... Ilyet még nem láttak, Hirnevet szerez majd szülő városának

Csakhamar hirt ment a szörnyű újságnak. Lovelozók írták majd minden újságnak, Ugy hogy Londonban is tudtak már felőle, S' hazánk ismét rukkolt egy fejfel előre. A művelt államok tárgyalták a dolgot, Hogy: ni, Magyarország megoldta a gombot, Ott már a csiziz is tudásmagrárt rejti, S csizmadia mestert hatalmába ejti. El is végeztetett majd minden ülésen, Hogy küldött lesz jelen a nagy reptelésen, S díszes oklevéllel jelennek meg ottan, Már mint Udvarhelyen Székelymagyarokban, Sörgöny is jött, — nem egy; Mexikóból három, (Mért hazudnám, hiszen se hasznom, se károm), Söt Kamesatkból is írtak ahogy illik, Kamesatkai nyelven: „Te kutya zse csizlik“

Ejött a vasárnap, az a híres, mondott, Levendula Bence írt is rá prólogot, Az „Udvar s tájaka“ újság szerkesztője, Tárcaját így kezdé: „Az égbe, előre!...“

Jöttek kocsin, gyalog, aki hogyan tudott, Mig a faluba is maga lábán futott,

Csak hogy ott lehessen a híres aktúra — S cigányok is jöttek huzandó a túsra. Koszosz leányok piros cipellőben, A zsidó rabinus sárka lepedőben, Csikorgós csizmadia a bőgőző lányok, Okvetetlen muszáj volt hát nézni rájuk, Külföldi urakat az omnibusz hordta, A piac közepén asztalon bor, torta, Cseppet se nagyított, hogy négy vármegyéből, Hoztak koroldy száma zsemlyéből, perecből.

Az „Ita missa est“ templomban elhangzott, Éppen hogy dél is volt a dökán harangzott, A tömöntelen nép helyszínére gyölve, S valamennyőjöknek hegyeződött füle, Szinte szívzorongva várták, hogy mi léssen, Mikor az erkélyre — felkészülve szépen, Kilépett a majszer szük uszó nadrágban, Borzas deres haján kis komót sápkában, Kezében egy mon-trum vörös aváb parapli, Egy angol ur mindjárt szolt is: „sáklí, máklí!“ A majszer meghallá, vissza felelt: mi a? Majd megváltik, addig mindenkinek csiba! S felállt az erkélynek szélső peremére,

és a magyarok felé: „Nem fólünk tőletek, mert a hátunk mögött áll Szerbia, Szerbia mögött áll Oroszország, mögötte állnak pedig a többi barátai!” A délszlávok kényszerítették a kis Szerbiát a monarchia elleni háborúra, elidézvén a szarajevói merényletet: Az addig naivnak mondott délszláv számítások nagyon is valóra kezdték válni. A szarajevói lövészek tűzbe borították az egész világot mely már addig is gözölgött a lóporfüstől és a jogtalanság természetlen párazatától.

A jövőbe vetve tekintetét, Zemovics a következőket írja:

„A diplomáciai jogsértés nemzetem ellen, amely ugyszólván már szabállyá vált és amelyről most nem akarok nyíltan beszélni, (a diplomata nyilván Oroszországnak és Olaszországnak a dalmát partvidékre vonatkozó megegyezésére gondol) arra készlet, hogy a szerb militarizmusnak és a jövőben is hive maradjak. Én úgy látom, hogy az a három háború, amelyet Szorbia négy év alatt megvívott, még a mostani háborúja borzalmai után is, arra fogják készíteni Szerbiát, hogy újabb háborúra készüljön fel.”

Igy ír a szerb diplomata. S nem gondolhatunk bizonyos káröröm nélkül rá,

S egy tapadás szemét vetett fel az Egre,
Azután felnyitá a paraplít tágra,
S ereszkédni kezdett a köves utcára...
Ámde a paraplí rögyest félre fordult,
Majster hanyatt esett, szinte belemondult,
Ugy szédtek fel onnan kitorótt csipővel
S itatta az orros szódás fröcsesentővel,
„Mondani valóm van”, hebegte a mester.
S egybe körülvette sok ezernyi ember,
Haldoklik, gondolák, s bucsucsókat vártak,
De ő szólt: „Uraim, majd jövő vasárnap”,
Újra megpróbálom, legyen majd szerencsém,
Ma ballábbal keltem, nem is lett szerencsém.

Zombory Gyula.

**Szeretetadományokat
kér a Hadségélyző Hiva-
tal átvételi különyténye
Budapest, IV. Váci u. 38.
Pártoljuk a Vörös-
Kereszt Egyesületet!
Adakozzunk a vak
katonák részére.**

hogy az ententának egy ilyen nagyétvágyú kis vazalust sikerült felnevelnie. És figyelmükbe ajánlhatjuk az angoloknak, az olaszoknak és mindenkinek, akit illet és mindazoknak, akik az eljövendő békéről álmodoznak, a diplomatának eme kijelentéseit. Hát nem jogos tétletet hajtottak végre a középponti hatalmak e háborus uszítókon, akik még most is, még e háború veres emlékei után is, újabb háborúról álmodoznak, egy felújított és újból vérbeborított világról akkor mikor az emberiség a mostaniba is majdnem belepusztul?

HIREK.

Huszonkét korona a hatósági burgonya ? ?

Igen, a hatóságokhoz címzett főzetben 22 koronáért mérkés a zseftözeire használt takarmányburgonyát, amikor a maximális ára a burgonyának a 14 koronát tul nem haladhatja — Szinte hihetetlennek tetszik s egyuttal komikus a jelenleg akkor, amikor a piacon össze fogdosva az árusítókat maximális ár átlágásért nyakra-főre a legnyúlásban bírságolják, ugyanakkor ugyanazon épületben, a hatóságokhoz címzett főzetben farba rugják a maximális árat s adják 22 koronáért azt a burgonyát, amelyet máskor egyébre, mint szeszfőzésre nemis használtak, de amelyre éhes a közönség, mért a piactól elriasztották a burgonya árusítókat tán örökre. —

De nézzük csak! Mondjunk Obornakon, Sörháson, Beesehelyen vagy ixen megvették a burgonyát ott helyben a maximális 14 korona áron, amennyit a most árusított hatósági még nem ér de mondjuk. A szállítás és kezelési költség legmagasabb register szerint számítva legyen 4 korona — így lenne gavalósan számítva egy métermássa 18 korona. Nos és a többi 4 koronát ki teszi zsebre? — ? Vagy a közönség fejös tehát, kiket állandóan lehet fejni? Nem tudjuk, ki intézi e dolgokat, de lehetetlen, hogy ohkez a város fejének ne kelljen hozzá szólnani s hogy arról Dr. Kiss rendőrkapitány tudomást ne vegyen, azt szintén nem mernék hinni.

Miért nem kapnak lisztet az összes kereskedők ? ?

Miért kell azt épen három kijelölt egyének monopoliumképen odaadni s annak nem megvetendő zsiros hasznát csak három háznak juttatni s a többi adófizető kereskedőket ennek hasznából valósággal hermetice kirekeszteni? — és miért kell annak a nyomorult, főlig mezitelen közönségnek reggeltől estig ott a hatósági előtt tüdőregni, valósággal díjbirkózást végig remekelni, míg maroknyi lisztjéhez hozzájut-

hat a brutálisokkal teliséd nagy tumultusban, hol a rajta levő rongyai leszabják a tofongás közepett. — Tudjuk nagyon jól, hogy más városokban például gondoskodik a hatóság a közönség ételmezéséről, jobban mondva, az élelem minél olcsóbb beszerzéséről, de egyuttal gondoskodik arról is, hogy ahhoz a közönség minél jutányosabban, mennél könnyebben hozzájuthasson. Kiosztja a kereskedők között, megszabva azok maximális árát, melynek átlágóit a legszigorubbán, a legkérelmetlenebbül megbünteti. Mert meg van a kellő ellenőrzés, ami nálunk csaknem teljesen hiányzik, hol az egész város ételmezésének ügyét egy ember nyakába akasztották, aki ahogyan bírja, marja, s a többi városi tisztviselő oda se fűtteny a dolognak, azaz egyik másik akkor igen, ha valami olcsó kon osztozkodni kell.

Hogy megtörtént a multban, miszerint egyik másik megbizhatlan kereskedő a csebeknek osztogatta a lisztet, vagy falusinak is osztogattat belőle, az nem lehet jöcím arra, hogy azért az összes kereskedők bünhődjenek s ez a napszámból élő rangyos közönség naphosszat strázsáljon a hatósági üzlet előtt, járva a kálváriát, míg nyomorult kis lisztjéhez hozzájuthat, közbe egy esomó durvaságot elnyelve csak azért, hogy ebből az üzletből egy-két vagy nem tudom hány ember állandó hasznat húzzon. a közönséget fejhesse s amellett még a katonai felmentés mecs előnyeit is élvezhesse némelyik. —

Nem hiszünk, hogy Polgármesterünk el tudja telken viselni azt, hogy ez a meztelbös rongyos, koldus, proletár közönség a sár és hóviz idején, napszámit elveszítve, kilegyen még mindig téve annak, hogy naphosszat strázsáljon ott az ú közepén, míg a hatósági urak és nagyságak kegyesen hozzájutják őket kis lisztjükhöz —

És csodálkozunk különösen s legfőképpén azon hogy ami demokratságáról ismert és híres városi képviselőnek Ujváry Géza urnak-nincs semmi szava.

Bár e sorokból nem sok eredményt várunk, ismerve a hagyományos struopolitikat, mindazonáltal a dolgoknak tüzetesebben utánna fogunk járni a közönség érdekében a dolgot mindaddig napirenden fogjuk tartani, míg vagy a helyi hatóság vagy egy magasabb fórum nem fog olyképen intézkedni, hogy úgy a kereskedők, mint a nagy közönség érdekei meg legyenek védelmezve. Elvégre a lisztelődulára minden keveskedő adhat és kaphat is kellő ellenőrzés mellett lisztet s a közönség sem lesz kénytelen napokat eltölteni, tyukszemőrosöt s oldalba tisztogatásokat elviselni csak azért, hogy néhány ember ebből monopolikus hasznat húzasson.

BR.

Rendelet a bélyegilletékről.

A hivatalos lap legújabb száma közli a pénzügyminiszter rendeletét az illetéktörvények némely rendelkezésének módosításáról: zölő 1916 évi XXVII. te. I. fejezetének életbeletetéséről. E szerint az új törvény ez év december elsején lép életbe, de kivétel alóla a rendelet a közszolgálati alkalmazottakat és azok hozzátartozóinak oly nyugtáit, melyek valamely közpénztártól övezett illetményekről szólnak. Ezeket a nyugtákat a békékötés utáni két esztendőn belül a régi skála szerint kell bélyegezni.

Hargitay Bertalan itthon.

Még nem olyan nagy idejei, hogy Hargitay Bertalan a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Nagyvárosi fiókjának élére állította. Szervező ereje, társadalmi műveltsége voltak a főokok, amelyek miatt a létesült intézet élére a nagy bank igazgatósága Hargitayt jelölte. E rövid idő alatt Hargitay finom módon rával annyira megkedvelte magát Nagyváradon, mint a Tiszán túlból értesülünk, hogy a város vezetőköréi, élükön gróf Széchenyi Miklós megyés püspökkel örömmel fogadták társaságukba. Hargitay Bertalan bankfőnök most családi ügyei miatt néhány napig Nagykanizsán tartozkodik aposánál, Unger Ullmann Elekénél.

Adományok a felsőtemplomnak.

Ujabbán örvendetesen javult az érdeklődés művelt közönségünk részéről a felső templommal szemben. A minap Harsay György postafőnök adott 32 K-t egy miserülthez s tegnap hutter főtisz küldött ugyano célra 15 K-t, amelyet a hivatalban adtak össze. Örömmel konstatáljuk és nyugtázzuk e nemes szívű adományokat, amelyek révén majd sikerül azt a nagy szegénységet száműzni a felső templomból, amely ott évtizedes nemfördömség révén minden talpalattnyi helyen tanyát vet.

Kinevezés.

Wlasits József helybeli népiszkolai tanító fiát, 20. hónapig gyalgazredbeli hadapródot a haretéren zászlóssá léptették elő.

Kabaré és felolvasás.

A Hadsegélyző hivatal november közepére nagyszabású művészeti lyt tervezett a haretéren: levő katonák karácsonyi ajándék-elajaja javára. A hadsegélyző Nagy Endrét kérte föl vendégszereplésre, azonban a kiváló éró nagymérvű elfoglaltságára való hivatkozással tagadó választ adott. Utána a magyar királyi operaház két jeles művészevel kezdtek tárgyalást, azonban ez is megakadt a honorárium kérdésén. Így a hadsegélyző hivatal választmányja akként határozott, hogy november 18-án a Polgári Egylet nagytermében helyi szereplők részvételével nagyszabású kabarét rendez, amelynek gazdag műsorán ének- és zenészművek, tánc stb. szerepelnek. Ugyanek a hadsegélyző hivatal december elején részben a katonák, részben a menekültek javára föl-olvasó-estélyt rendez, amelyen dr. Kepe hadnagy, a marosvásárhelyi katonai alreáliskola kiváló tanára fog ásziai utjáról előadást tartani. Most csak ennyit jelzünk Legközelebb bővebben írunk a művészi szintű tánc- és előadást, mely ott városunk közönségének kijut.

Csataképek a Kazinczy utcában.

Eddig azt hittük, hogy csak a haretéren vannak csatajelenetek. Kiderült, hogy tévedtünk. Szombat este felőly gyönyörű csataképekben volt részünk a Kazinczy-utí hatóságúli üzlet előtt, aminőt csak Veres-egasin képein láthatunk. Egy esomó asszony bősélszántással ostromolta a Pollák-féle hatóságúli üzlet bejáratát, hogy cukrot vásárolhasson. Az odavezényel rendőr s a két meghonosodott mmszka oly buzgalommal védte a bejáratot, mint ha a tömő-si szorosan harcoló honvédek bátorsága ihlette volna őket. Fö-

löttébb kívánatos volna, ha a hátor „védők” erélyes akciója nem asszonyok, hanem azok ellen az urak ellen fordulna, akiknek hibájából csatajeleneteket kell rendeznie a közönségnek, ha egy fél kiló cukorhoz hozzá akar jutni.

A Hadsegélyző köszönete.

A Hadsegélyző vezetősége rzuton is hálás köszönetét fejezi ki Pongor Henrik urnak, ki a háború kezdete óta a villamos áramot a Hadsegélyzőnek ingyen szolgáltatta.

Halálozás.

Városunk egy régi megszokott alakja költözött el az élok sorából. Fagyas Lajos nyug. m. kir. dohányraktár kezelő személyében, ki a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa volt. Temetése e hó 6-án nagy részvétellel ment végbe.

Boldog kaposváriak.

Kovács Soma, kaposvári h. polgármester a városi közgyűlésen bejelentette, hogy bár a közelmelzés terén jelentősebb zavaroké idéig még nem fordultak elő, mégis a jövőre való tekintettel, 40 wagon burgonyát, 5000 kgr. cukrot, 10 mm. hántolt kölest, 18 mm. mákot, 13 mm. aszalt-sárvát és 300 mm. nyersolajat vásárolt, m-kinti 20 korona alapárban. Gondoskodott azonkívül 2000 köbméter tűzfűrőlé is, melynek beszállítása már megkezdődött. A hatóságúli lisztellátás is zavartalanul folyik és liszthánytló nem kell tartani. Sok birkát is vásárolt, melynek kimérése már megkezdődött. Kilója a birkahusnak 4. kor. 40 fillér.

A lisztárak Somogyban.

Az alispán jelentése 0-ás liszt 104, a főzöliszt 68, a kenyérliszt 60 korona. Községekben, a 0-ás liszt 103, a főzöliszt 67, a kenyérliszt 49 korona. Ezen az áron jut a vevőközönség hatóságúli liszthez. Az előző évi lisztárakhoz képest a magasabb gabonárak dacára ez az árszabás Kaposvárra 6, a községekre 7 kor. kevesebb kiadást jelent méterpánszámként. A tisztviselők a 0-ás liszthez 98, a főzölisztre 67, a kenyérlisztre 45 koronáért kapják. Az alispán a vármegyei, állami s községi alkalmazottak részére beszerzett kávé, cukrot, babot, kölest, árpagyöngyöt s ezeket maximális áron beajátja rendelkezésünkre. A tisztviselők részére a detaileladást díjmentesen végzik.

80 fillér egy liter tengeri liszt.

Igen ami jó kiskanizsaj asszonyaink kiskanizsaják alaposan a háborus alkalmat s nem szegénylőszk az árak megszabásában, különösen, amikor pang a piac. Ma reggel is egy jól számító nőnké csak 80 fillérért árulta literét a tengeri lisztné. Azonban az ezt cirkáló rendőr meglepte s mhamar a rendőrhatalóság elő fog állítani, ahol bizonyára el fogja venni méltó büntetését.

Egy menekült leány köszönete.

Mátyás Bert, a székely gazdák szövetekezete raktárnokának beteg leánya is hozzánk került annak idején az erdélyi menekültekkel, aki Kiskanizsán lett elszállásolva, hol a leggonoszabb lett ellátva. Különösen Goldmann Jolánka urnó halmozta el minden

jóval, ruhával, étellel, pénzzel, sőt most távoztával még egy esomó utraváló elemősiával s pénzzel is. A hálás menekült most hazatérve melegbangu köszönő levelet írt Goldmann Jolánkának, nemkülönbén a menekült hadban levő édesatyjais.

Tisztviselők étterme.

A gyári igazgatóratus gondoskodik ilyen intézményről. Még csak terv, de közel áll a megvalósuláshoz. Az étrendet is megállapították. Hetenkint kétszer lesz hus ebédhez s kétszer vacsorához. A vacsora, ha hus nélkül szolgálják, két tál ételből áll. Az ebéd árát 1'80 K-ban, a vacsoráét 1'20 K-ban állapították meg. Erdélyi János városi tanácsos áll az élvős mozgalom élén.

400 000 mázsával több cukor.

A napokban publikálták a magyar és osztrák cukorgyárakhoz intézett kérdésekre adott feleletet az ideí cukorrépa- és cukortermelés várható eredményére vonatkozóban. Az adatok szerint 1916/17-ben millió métermázsákban a cukorrépaól Csehszországban 28 73 (1915/16-ban 28 98), Morvaországban (14 74 (18 75), Magyarországon 15 02 (14 42), összesen 61.50 (63 16), a cukorból Csehszországban 4.87 (4 90), Morvaországban 2.76 (2 73), Magyarországon 2.15 (1 75), összesen 9.98 (9 39) várható. E szerint tehát a cukorrépa-termés 2 6 százalékkal lenne kisebb mint 1915/16-ban és hogy ennek ellenére is az ideí cukortermelést 40 000 métermázsával, illetve 4.2 százalékkal többre becsülik. Kivált Magyarországon számítanak az idén nagyobb cukortermelésre. Érdemesnek tartjuk ebből az alkalomból megemlíteni azt is, hogy Csehszország és Boszniában 29, a ketős monarchiában összesen 186 gyár van tüzemben. Tyaly Csehszországban 104, Magyarországon és Boszniában 28 gyár működött.

Egy jó házból való leány.

azonnal felvették Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában. — Ki már nyomdában működött előnyben részesül.

Hotel Goldenes Lamm Szálloda Bécsben az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közelében nagyon előnyös fekvésű s feltétlenül tiszta. Jó restauráció.

MEGHIVÓ.

A Király-Sörfőzde Részvénytársaság

t. részvényesei tisztelettel meghívotnak az 1916. évi november hó 18-án délelőtt 11 órakor Nagykanizsán, a PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK nagykanizsai fiókintézetének helyiségében megtartandó

XXIV. évi rendes közgyűlésre.

N A P I R E N D:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a tiszta jövedelem hovatfordítása és a kifizetendő osztalék megállapítása, valamint az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére adandó felmentvény iránti határozathozatal.
3. Az igazgatóság javaslata a részvénytőke felemelése iránt.
4. Az alapszabályok 2., 26., 29. és 38. §-ainak módosítása.
5. Igazgatósági választások az alapszabályok 20. §-a értelmében.
6. A felügyelő bizottságnak egy évre való megválasztása.

Nagykanizsa, 1916. november 2.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Azon t. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni óhajtják, sziveskedjenek részvényeiket szelvényekkel együtt az alapszabályok 13. §-a értelmében legalább három nappal a közgyűlés előtt a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank főpénztáránál Budapesten, vagy ezen bank nagykanizsai fiókintézetének pénztáránál térítvény ellenében letenni, mely utóbbi helyen a felügyelőbizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentései nyolc nappal a közgyűlés előtt a t. részvényeseknek betekinthetős végett rendelkezésre állanak.

Vagyón

MÉRLEG-SZÁMLA

Teher

	Korona			Korona		Korona	
		f			f		f
Sörgyári telepek és berendezések	1892829	52	Részvénytőke			2000000	—
Ingatlanok	184500	—	Tartalékokalapot				
Pénztári készletek	84458	19	*rendes tartalékalap	315000	—		
Váltótárca	49176	89	értékesítési alap	1000000	—		
Értékpapírtárca	710000	—	folyó évi gyarapítás	K 685000			
Áruk és anyagok	154723	60	adótartalék	200000	—		
Adósság	1872321	27	*ingatlan tartalék	10000	—	1525000	—
			Fel nem vett osztalékok	1416	—		
			Hitelezők	696286	49	697702	49
			Nyereség áthozat múlt évről	26148	27		
			1915—1916. évi nyereség	429158	71	455306	98
	4678009	47				4678009	47

*Az igazgatósági indítvány elfogadása által a rendes tartalékalap 400000 koronára, az ingatlan tartalék 50000 koronára fog emelkedni.

Nagykanizsa, 1916. szeptember 30.

ZALAI KÖZLÖNY

Felelős szerkesztő és kiadóhivatal Deaktr. I.
Telefon: 192. — Hirdetések díjazásában szerint.

Felelős szerkesztő
Erős Sándor

Felelős szerkesztő
Kemény László

Helyekért hirtelenlét: kettő és csőfűtőkészlet 6 frank.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, fél évre 5 korona, negyed évre 2 korona. 10 fillér. —
Egyes szám ára 15 fillér.

Világháború és népesedés

A háború után nagy földadatok előtt áll az emberiség Pótolnia kell mindazt, amit a háború elpusztított és ez annál nehezebb, mer: a háború eddig nem látott emberanyagpusztulással járt. A népesedés kérdése így valamennyi hadviselő állam elsődrendű politikai kérdése lesz.

Általánosan elterjedt az a vélemény, hogy a háborús embervesztés Franciaországra fog legsúlyosabban nehezedni, melynek szaporodása már bőkeidőben is erősen csökkenő irányzatot mutatott. Viszont a németországi túlnépesedésnek — úgy vélik — talán még hasznára is lesz a háború: a gazdasági termelés rendjét nem fogja zavarni a munkásbőséggel járó alacsony munkabér és az ezzel kapcsolatos szociális elégtelenség. Általános nézet szerint Németország néhány év alatt a maga születési fölöslegével minden hiányt képes lesz pótolni és bármiképp is végződ-

jék a háború: semmi sem akadályozhatja meg a német nép európai hegemoniájának kialakulását.

Mielőtt az ember teljesen átadná magát e ringató illúzióknak, érlemes néhány pillantást vetni a multak tanulságaira.

Az 1870/71. évi német-francia háború után Németországban a házasságkötések száma (az 1869. évi 384 267-ről) 1870-ben 313.961-re, tehát 60.000-rel kevesebbre csökkent, míg 1871-ben 23.000-re menő szaporodással újra 336.745-re emelkedett. A következő évben újabb tetemes (87.000) növekedés állott be a házasságkötésben és ezzel el is érte az átlagos legnagyobb magasságot.

A születések száma 1871-ben 162 ezer főnyi csökkenést mutat; a halálozások száma pedig 1870-ben 30.000-rel, 1871-ben 88.000-rel emelkedett. A népesedési szaporulat 1870-ben a nagy — szinte normálisan felüli növekedéssel — 11.1 ezrelékkal növekedett, viszont 1871-ben már 4.9 ezrelék csökkenés állott be és csak 1872-ben állott be újra a normális népszaporulat.

Az 1871. évi csökkenés számokban kifejezve körülbelül 250.000 főt tesz ki.

Ez volt tehát az 1870/71. évi háború hatása a népesedésre Németországban, amiből csak az konstatálható, hogy a rövid háború idegen területen dult és háborus járványok sem tizedelték a lakosságot. Maga a hadjárat csak 40.881 főt kitevő embervesztéssel járt; ez alig 17 százaléka a háború alatt beállott és 25.000 főre menő születési csökkenésnek.

Ha a német hadsereg 1870/71-iki létszámát a most fegyverben álló német haderő számával összehasonlítjuk és számításba vesszük a háború terjedelmét és tartalmát, úgy megfelelő magasabb mennyiségekkel kell operálnunk: Körülbelül 1 millióra lehet becsülni a születési szám csökkenését, ami azonban a háború tartamához képest nem állandó mennyiség, hanem minden háborús évvel emelkedik.

Az orosz statisztikusok — számba véve Oroszország óriási veszteségeit — a születési szám csökkenését 3 millióra becsülik.

Viszontlátás

Vége mégis eljött, amire úgy vártam,
Beteljesült mégis rég óhajtott vágyam:
Jó anyámat látni, csökökkel itéltni,
Egy hosszú év után újból megölelni!

Várt is már mindennap, mit ut a tavasz
[várják,
S mint a szerető szív vesztett boldogságot!
Este ha lefeküdt, hogyha fölkel reggel,
Mindig csak rám gondolt igaz szeretettel.

Számlálta a napot, órát, minden percet,
Mikor lesz már, midőn szívére ölelhet?
Mikor a pillanat, midőn viszontláthat,
Mikor teljesülnek az anyai vágyak?...

Vége mégis eljött, amit oly soká várt,
Most már ölelheti rég nem látott fiát!
Örülhet, amíg csak ismét válni nem kell...

— De akkor, Istenem... hogy is hagyom
[majd el?...

Tigellinus.

Tört remények.

— Syrius. —

Szerény volt, mint a mezei ibolya Senkisen tudta, nem is sejtette, hogy mi lakik benne Szíve, az a legjobb szív volt a világon, s alig hiszem, amint én ismertem, hogy párja akadt volna az öreg földön. Szépsége épen nem kevés ócsárlóra talált, kiket nézetem szerint az irigység táplált fel. Pedig igazán szép volt az Emődýk Ilonkája. Göndörödű, szép szőke hajától keretbe foglalt arcára az ifjú élet replántálta a fiatal üdőség rózsáit. Szemeiből a reménység sugara villogott ki, de csak arra, aki nála igazi szeretetet, szerető lelket keresett, — és semmi mást.

S annak az ártatlan szem reménységárának nem sokára akadt is birtokosa. A szerencsés véletlen Ilonka útjában hozott egy jó fiút, ki messziről jött, s aki Ilonkának az élet színészieskedő piacán épen fel nem lelhető lelkét hamarosan felismerte. Megértették egymást. Előbb csak szemek beszéltek s azok kölcsönösen elmondták a boldogító vallomást, aztán beleszóltak a megkezdett élettörténetbe s szívek is s megnyugvásra, előlegezett boldogságra lettek annak megerősítésében, mit a szemek egymásnak megözentek. Így lettek ők boldogok De régi dolog, hogy

vigyázní kell a boldogságra, mert ha azt egyszer észreveszik, ennek nyomába kél az irigység és sok más körülmény, melyek nyugton alig maradnak, míg porrá nem zúzzák e ritka kincsét. Nagyon jó azt elrejtetni, ha valaki reáakadt, s ne tegye ki senki közszemlére.

Ilonkák ébredése boldogság és felfedezték a titkos jóakarók. Hamarosan hadat is izentek fakadó holdosságuk forrásának, fejlőd szerelmüknek. Pedig Kovács Bandi elég szemrevaló fiú volt. Szerette mindenki s mindenkor szívesen látott vendége volt minden háznak Jó társadalmi emberré oszította ki az élet, aki a modern ember legsajátosabb karaktervonását magáévra tette: tudott alkalmazkodni mindenkihez, kedélyes ember volt, filozófiai értelemben.

Nem tekinthető különös dolognak, ha Ilonka előbb érzelt rokonszenve lassú fokozatossággal igazán érzett szerelmet ment át, miylennel csak az erőbb szívek jutalmazták meg szerencsés kiváltságosait, kiket birni óhajtanak s kikkel boldogulni akarnak. Kovács Bandi sem maradt adós szerelemével s amit érzett, azt ki is mondta őszintén, igazán, mint mikor a szeretet beszél az őszinteség hangján, jól tudván, kinek mit kell mondani. Sőt kölcsönösen kezdtek hinni egymásnak A férfi határozott tervének feltárással megtörte a leány tartózkodó halgatagságát s

Legszomorubbak a viszonyok természetesen Franciaországban. Habár az 1870/71. évi háború veszteségeiről nem tettek közzé kimutatást, figyelembe véve az akkori népesedési adatokat Franciaország népességének csökkenését az 1870/71. években legalább 800 ezer főre kell tennünk. Számítva azt, hogy Franciaország ezuttal minden erejét a végsőig megfeszíti és hatszor annyi katonát állít fegyverbe, mint 1870-ben, Franciaország háborús veszteségeit eddig legalább 2 millióban tünthetjük föl. Ez a veszteség pótolhatatlan, mert az ősnépességnek körülbelül 7%-át teszi ki. Ily orjási hiány még akkor sem volna kiegyenlíthető, ha az ország nem szenvedne a születések mesterséges csökkentésének tünetei miatt. Franciaországot az a sötét perspektíva fenyegeti, hogy katonai és politikai jelentőségét teljesen elveszíti.

HIREK.

Hatósági vagy nem hatósági?

Ismét felszínre kerül ez a kérdés, különösen azon özet mineműsége felől, melynek kirakatában naonként olvasható: „Hatósági burgonya” stb hirdetés s a melynek tényleges mivolta a nagy-

szontól, ha együtt voltak, minden porc a szerelést, a ragaszkodó kölcsönös hűség s a meg nem szűnő állhatatos kitartás feljuttott ígéretei között telt el.

De nem is igazi szerelem az, melynek ninesen gálló akadály. Aki a szerelem adta boldogságot ingyen, küzdelmes fáradság nélkül kapta, nem tudja megbecsülni annak órtékét. De aki reásgolgált annak birhatására, kitartóan küzdött érte, míg végre elnyerhette, — hosszas várakozásának percei megújuló szenvedéssel jártak nyomában, míg tulajdonába jutott felőbredt reménye tárgyának: az méltányolni fogja utóéleti boldogságát, érezni fogja nyervege nagyságát s meg is hecsülni azt, mit kezeire bízott a szeszélyes sora véletlen fordulata. Csakis így fejthető meg, miért oly mesés a regék boldog szerelme, miért élnék a tündérvilág szerelmei boldogan, „míg meg nem halnak”, — mert ezek megszenvednek kölcsönösen hosszú évek lejárt sora után elnyert örömeikért, vagyis az törekvésük valóra vált céljéért. A király koldussá lesz, a főnök bátorrá válik, a gyenge erőt szerez s a tündér szolgálata lép, hogy megvalósítsák szívük ábrándjait.

Ilonka és Bandi szerelmének s ezzel ébredő boldogságuknak Ilonka édesanyja áll útjába. El is határozta a jó asszony, hogy e fejlőd szerelmet még fakadó hajtáva korában törí le s nem fogja engedni megismosodni. Azonban a két fiatal akkor már más-képpen gondolkodott. Minden ellenzó szó csak növelte szeretetüket, a mindennapi akadályok meg-

közönység még mindig nines tisztában s a mely igaztja a gondolkozni tudó közönség minden rétegét. —

Ezt megállapítani ezidőszent mi sem tudjuk. Mert ha hatósági, akkor úgy miként más városokban is tapasztalhatjuk, állandóan a hatóság részéről egy ellenőr van jelen, aki nyitástól a zárásig jelen van, épúgy mint azt a fogyasztási szövetkezetnél tapasztalhatjuk.

Ez azért szükséges, nehogy a zárt ajtók mögött holmi liszt kevergetések, hiányos mérések vagy igazságtalan brutálítások történhessenek akkor, amikor az éhes közönség pénzért élelmet akar kapni. —

Ez a gyanu árnyékának elkerülése végett is nagyon fontos dolog a kimérő részére, de fontos egyuttal a közönség érdekeinek megvédése szempontjából is, amely azt joggal megkövetelheti. Sajnos, mi ilyen ellenőrt még ez ideig egyik hatóság i üzletben sem találtunk. —

Már pedig ha a hatóságnak címzett üzletben ilyen ellenőrés nélkül minden rendelkezésre álló portékát, amelyről senki sem győződik meg, hogy arra illetékesek kapják-e azt meg, ugyanazzal a szabadsággal adhatnak azt a város összes kereskedő s így nem esznek el az ébből származó haszontól, amelyet most néhány ember élvez s a nagyközönség jobban, könnyebben hozzájuthatna, legalább a mindennapi kenyeret adó lisztjéhez. —

Egyelőre nem akarunk bővebben e dologról beszélni, de multkorai soraink fentartásával megnyugtathatjuk mindazokat akiknek esetleg tán keserűséget okozunk, hogy a nagyközönség velünk egy véleményen van: S ha a helyi hatóság megszavaztatná városunk közönségét bizony merjük állítani, hogy annak 90 százaléka mellettük szavazna. Ami igazolással szolgálhat arra, hogy amit mondtunk, azt a közön-

erősítették elhatározásukat, mert belátták s a pillanatról-pillanatra öregedő tapasztalatuk meggyőzte őket arról, hogy a szeretet csak veszőlyel kísérte s akadályoktól körülvéve édes, mert gálló akarok nélkül szeretni, — az semmi, közönséges dolog! Náluk erősebb volt a szerelem, mint az akadályoktól való félelem. S az akadályok unalmas fölélmét csak azzal a reménytelen öntékel, hogy egyszer felvirrad az ő boldogságuk s tartós örömtök hajnalmassada lesz, mint az ég boltján a közelgő eszthomány leszállásával kifakad biztosan az első csillag. S mikor Emődnyöl látta a fiatalok állhatatosságát s huzamosabban nézhette azt a kölcsönös, kitartó s türelemre képes szeretetet, melyet az anyai feddés megszüntetni nem tudott, a fiatalok összejövetelének megállása csak erősített s minden akadály édesebb, kívánatosabbá tett: akkor néha azon elhatározásra jött, hogy engedni fogja azon boldogság kifejlését, melyet az égben kezdtek fionni e két szerető türelem jutalmául.

II.

Gyönyörű tavaszi idő volt. A természet már felőbredt hosszú álmából, a tél havának fehérségét a talaj barnasága s a fakadó fák zöldelő színe váltotta fel. Virághimes rónák, lombdús erdők csalták ki a falak közül az embereket a természet csodálatára. Az erdő homályos lombjai között dalos madár vallott szerelmet, — s akadt egy másikra, amely visszamondta érzésteljes csattogással, mit az előbbi ismét dúdolóit kezdett, hogy kicsalja a lünek ígérkező élet-

ség lelkéből mondottuk s azt továbbra is fent fogjuk tartani annál is inkább, mert ez a közérdek parancsolja, amiért a hatóságnak is kötelessége mindent elkövetni, amit erejéből megtehet, hogy a háború által amogy is igazított kedélyek indokolatlan s egy kis jóindulattal ethárítható izgalmaknak ne legyenek állandóan kiszolgáltatva.

BR

200.000 katonasír van a Kárpátokban.

A Háboruban feldúlt tüzhelyeket újra felépítő bizot ág elnöke, gróf Khun-Hédárvary Károly felszólítással fordult Magyarország tanulóihoz, hogy november 2-át szenteljék hősi halált halt katonáink emlékének. Hősi elseje kárpáti nap volt az iskolákban, november másodikika pedig az elsett katonák napja volt Magyarország minden iskolájában. A közoktatási miniszter rendeletére ezen a napon megemlékeztek hősi halált halt harcosainkról s gyűjtést indítanak, hogy minél méltobban gondolhassák a hősook sírját. „Csak egy gyertya árát” — ezzel a felhívással fordultak az iskolák növendékeihez. A felhívásból közöljük a következőket:

Szent az a föld, a melyre a magyarságrét halt hőso katoná vére hullott s szászor szent a hant, mely alatt örökre elpihent. A háború koronája, felvonuló csapatok daltól hangos menetelése, vágató ágyúk nehéz dóbörgése, földönfúttó talvak népének vándorlása, sikongó szél, zuhanó zápor, szemelő, eső, olvadó hó elfutotta s elmosta, eltorpota ezeket a sírokat, de a honfitu szeretet; a híven örökdő, gyász-

társ szívéből egyszer-százszor a vallomást. A természet vig mosollyal fogadta vendégeit Bimbókat patlantott ki nyíló virágokká, hogy csokrokat köthessen s a szorgalmas szedők s megszólaltatta kis zenészeket, hogy dalt zenjenek a gondatlan boldogságról. Százok szót fogadtak. Az egyik művészi trillába kezdett, a másik búgva sügta a szerelmet, a harmadik töredezo adta le vallomását fáj almasan reménykedve, hátha meg nem hallgatja, melyért oly síroan szól mások folyókony éneke. De meghallgatták, mert örömdalba kezdett. Tavólból az erdei életoz kakukszava hallatszot, sokat, majd keveset szólva, kinek mennyit akart juttatni a boldog évek rövid sorából, vagy a megkezdett szenvedés kínos, lassú esztendőből.

Kovács Bandi és Ilonka is kirándultak a deruts szabadba egy társasággal. Az erdei titokzatos esend, hol minden virágnyalás, levélfejlés oly jó környezet a szív szavára, megilkette a fiatalokat s egymásra tekintve, a szerelmek szeméinek titkos nyelvén egész történeteket beszéltek el, melyet a kisorók nem tudtak megérteni. Ilonka elmondta az anyja különös viselkedését, melyet Bandi megörösített. S mikor erről beszéltek, mintha mindkettőjünk lelkét bizonyos sejtelmekkel terhelt hangulat szállotta volna meg, mely nem a boldogság elérhetőségének reményéből fakadt, h nem azon reájuk nézve fájdalommal előzertéből, hogy mi történnék velük akkor, ha egymással nem lehetnének.

(Folyt. köv.)

fátyolos kegyelet felkereste, megtalálta őket, bejárta a Kárpátok hegyeit völgyeit, vízmosásait, vadonait, a hol Szurmay h. névei, a szövetség Södermee hősei, a közös hadsereg vízei harcoltak, a virágot ültetett a hantokra, fejfát tűzött a sirok fölé. — Ki nyugszik ott? — Nem tudja, nem kérdezi. — A legnagyobb, a legszentebb halott. Hős, a ki várót Magyarországot, a magyarságot ontotta. — Két-százszor ilyen sir van a Kárpátokban! Mindnyájunk halottai, mindnyájunk hősei, — sirjuk mindnyájunk földjei, mindnyájunk jövődjé. Legyen övék a harmadik háborús év halottak napja.

Pártoljuk a Vörös-Kereszt Egyesületet!

Adakozzunk a vak katonák részére.

Az ötödik magyar hadiköleson.

A jövő hét folyamán jönnek össze tanácskozásra az osztrák és a magyar pénzügyminiszter, hogy a két új hadiköleson kibocsátásának közelebbi időpontját megbeszéljék. Pénzügyi körökben elterjedt hírek szerint valószínűleg november második felében történik meg az emisszió, ezáltal is úgy, hogy az osztrák hadiköleson kibocsátása valamivel megelőzi a magyar hadiköleson emisszióját. Erre nézve egyébként az összes előkészítő intézkedéseket megtették már a pénzintézetek.

A kétezredik kitüntetés.

Aradról írják, hogy éppen azon a napon, amikor a 33. házezred hadbaronulásiának huszonehatodik hónapját ünnepelte, kapta meg Terbanesa András őrmester a nagy ezüst vitézségi érmet és ezzel az ezred elérte a kétezredik kitüntetését.

Élelmezési biztosok.

A közlelmezési hivatal — mint értesülünk a közlelmezés megjavítása céljából az egész országban élelmezési biztosokat nevez majd ki. A kinevezések nemcsak a közlelmezésnek és máris folytak a kijelölések a hivatal és az egyes kormányzatszervek között.

Levelőzés a hadifoglyokkal.

A Budapesti Közöny legújabb számának közlése szerint mind gyakrabban fordulnak elő esetek, hogy magánosok a hadifoglyokkal való lelevelőzéshez portómentes lelevelőlapokat állítanak elő. Minthogy ilyenek kiadására csak a posta jogosult, a jövőben a mások által előállított lelevelőlapokat a posta nem fogja kézbesíteni, hanem küldőikhez visszajuttatja.

A Dán vaj ára a ható hónapig van.

A múlt héten nagyobb mennyiségű dániai vaj került a hatóságban már tudniillik a fő boltban kimérésre kérgumonként 11 koronával. Sőt megem, mint a „Süveg és Vidéke” írja 10 K 04 fill. Azonban ott papir nélkül, itt pedig vignettás papírra mérték ki, hát azért volt itt kérgumonként 96 fillérel drágább! Hja most drága ám a papir Végre is

100 kgr vajnál 96 koronát lehet profitolni az említést alig érdemel

Hogyan lehet a nagytözsédén szivart kapni.

Egy bécsi kereskedő Schifff Dávid valóságos felháborodással mesélte el a Centrál kávéház egyik asztalánál, hogy a helybeli nagytözsédén csak úgy kapott két darab portorikó szivart, hogy előbb egy, 6 filléres szipkát kellett vásárolnia. No lám, ha az igaz, ami fölött alig kétalkodhatunk, a szipka üzlet sem fog pangani, ha kevesebb is a szivar

Mit dolgoznak fel a filmgárak?

A régi, ódivatu, rövid kis üres témák és történetek után a filmgárak legújabbban a világhírű regények és színművek feldolgozásán fáradoznak. Most is egész sereg van készülőben, a mint Dosztojevsky világhírű hatalmas regénye: Raszkolnyikov — A Faust I. II. részét most készítik Berlinben. Ambrus Zoltán regénye: A gyamu, — és Murge világhírű színműve: a Bohémek

A 11 óras záróra

Mint a belügyminiszteriumban értesülünk, a 11 óras záróra egyelőre nem következik be s azaz jelenleg egyáltalán nem foglalkoznak

A nagy bakancs.

Egyik német fogásba esett francia fogoly otromba, súlyos cipőt látott a bajor katoná lában. A francia ölecskedő kiűtött belőle s csipősen kérdezte:

— Mond csak, hogyan lehet ebben a csónakban szaladni?

A kedélyes bajor egykedűven válaszolta:

— Nem arra való ez, hogy szaladjak, hanem arra hogy állva maradjak

Kincsek a szemében.

Ha a tapasztalat megcáfolhatatlanul nem bizonyítaná, alig hinnél el az ember, hogy mennyi sok százezer korona kerül ki azokból a hulladékokból, amelyek egy világáros szeméjében értéktelenül hevernek. Ezekről a szemében heyerő kincsekről közöl szentánciosan érdekes, fantasztikus képeket és cikkeket a Képes Ujság napitára. A Képes Ujság napitára egyébként az ideigzátóan izgalmas kalandoknak, történeteknek és historiáknak. Rengeteg pompás kép díszíti a Képes Ujság napitárát, amely most jelent meg és amelyet a Képes Ujság minden előfizetője — a most belépő új előfizetők is — teljesen ingyen ajándékol kap meg

Utazási engedélyek szabadságotlakt részére.

Mintán szabadságolási igazolványukkal a szabadságotlakt katonák szabadságidejüket alatt „ingylen” ide-oda utazhatnak, a „Kölygy-Hadigy” értesítése szerint az ingyenes utazás csakis a csapatostól a szabadság helyére és vissza szól. Minden más esetben mérsékelt áru vasúti jegy váltása kötelező s azokivül utazási engedélyre is szükség van, melyet a legközelebbi katonai parancsnokságtól kell kérni.

Amerikai kedélyesség.

Egy amerikai farmer, ki Cincinnatiában egy vendéglobé volt szállva, mig vásárlásait a városban

végzte esernyőjét az ebédlőben hagyta és ráá cédulát ragasztott a következő felirással:

„Ez az esernyő olyan emberé, kinek oly hatalmas az ökle, hogy vele egy csapásra agyonitja a leg-erősebb bikát. Tíz pere múlva vissza fog térni.”

A farmer vásárlása után visszament a szállodába, az esernyőjét nem találta, hanem egy cédula volt a helyén ezzel a felirással:

„Ez az irás olyan emberé, ki egy óra alatt husz mérföldnyi távolságra gyalogol és sohasem fog visszatérni.”

A Neptakarékpenztár részvénytársaság Nagykiszáns

elfogad takarékbetéteket
netto 4% kamatra.

A kamatadót az intézet viseli.

Az ingyenes Népkönyvtár nyitva

minden vasárnap délután 2--4 óráig a városház épületében, a rendőrkapitányi hivattal szemben levő iskolahelyiségben.

Szeretetadományokat
kér a Hadsegélyző Hivattal átvételi különítménye
Budapest, IV. Váci-u. 38.

Egy jó házból való leány

azonnal felvételük Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában. — Ki már nyomdában működött előnyben részesül.

Hotel Goldenes Lamm Szálloda Bécsben az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közelében nagyon előnyös fekvésű s feltétlenül tiszta. Jó restauráció.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 192. — Hirdetések díjazásán szerint.

Feladvó szerkesztő:
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Az árdrágitók, a nagybankok és a kartelek.

Háborus-gazdasági furcsaságok.

Nemrég a rendőrség ismét letartóztatott egy nyomorult kis talmudistát, valami felvidékről a fővárosba szakadt ugynevezett jámbor életű fiatalembert, aki bejegyzés és engedély nélkül élelmiszerek és közszükségleti cikkek közvetítésével foglalkozott és azokat több helyen beraktározta és ezzel árdrágitást idézett elő.

Szegény, rongyos talmudista és ti valamennyien kis bűnösök, titeket utólr az igazság szolgáltatás keze, ti hamarosan bekekerültök abba a furcsa hálóba, benneket gyorsan kivégeznek, ami ki is jár nektek, amit meg is érdemeltök, mert igaztalan uton akartok vagyoni előnyöket szerezni, de míg ti, imádkozó farizeusok, kalmárköltő talmudisták felbuktok az első parányi kavicson, addig a nagy árdrágitók telefonnal, automobilal, hatalmas Wertheim

kasszákkal, vonatokkal irodákkal és modern társadalmi rekvizitumok minden lehetőségével felszerelt árdrágitók gyönyörűen érvényesülnek.

Naponta olvashatjuk a lapokban, hogy a hatóság hol itt, hol ott megbüntette Chajim Efraim kereskedőt vagy Róthblum Pinkász közvetítőt, mert a babot esetleg a buronyát a maximális áron felül merre piacra dobni. Gyakorta kis hírek bukkannak fel az újság betürenegekben, amelyek arról számolnak be, hogy Retek Lajos külvárosi szatócsot vagy Bódog János falusi kistermelőt ennyi meg ennyi lünetéssel sujtották, mert a csirkéért vagy szappanért többet mert kérni. Ez eddig rendben is volna.

A hatóságoknak valóban az a feladatuk, hogy meggátolják az árfelejtést és ne engedjék vad búrján módjára elharpózni a drágaságot. Azonban az éremnek két oldala van és ha megnézzük azt a másik oldalt, a fényesebbet, azt, amely el van takarva, amely csak nagy néha kerül napfényre, akkor valahogy elszomorodunk

egy kicsit. Ugyanis azt kell tapasztalunk, hogy míg a hatóságok radikálisan járnak el a Chajim Efraimokkal és a Retek Lajosokkal, addig a legnagyobb árdrágitókat, a nagybankok és kartelek futni hagyják és engedik őket szabadon garázdálkodni.

A drágaság oceánból ragadjunk csak ki egy maréknyit és nézzük például a talpbőr és cipő-drágaságot. Ma egy pár talpalattás közel 20 koronába kerül, holott békeidőben három koronát fizettünk azért. Ha tíz éve tartana a háború, akkor se volna indokolt a hatvanöt-hetven, sőt nyolcvan koronás cipőár. A bőr- és cipőkereskedők a drágaság terén reko-dot javítottak és úgy emelik az árakat, hogy nincs az a szulzobajnok, aki jobban és kitartóbban dolgozna az emelést illetőleg. Néha az az impresszió, hogy a bőr- és cipőkereskedők egy monstrozus, villanyerőre berendezett, Kellermann „Alagut” méretű darut tartanak helyiségekben és merő szórakozásból, naponta legalább egyszer mozgásba hozzák ezen emelő kolosszust.

A bőr és talp szédületes áremelkedése

Tört remények.

— Sirius —

S míg így haladtak a valódi boldogság élvíds pereit élvezve együttlétükben. Ilonka a növények leveleiből, a vadrózsa szirmaiból igyekezett sejtelműs jövője örömét s Bandi hiúságának állandóságát kihelyezni. A levelek örömkönyvét esaltak szép szembe, minden kérdésére biztos „igent” válaszoltak s a gyöngye újjával leszakított szirmok utolsója is lehullva a földre szive vágyainak teljesülését jósolja.

Hazug levelek, szegény szerelmesek!

Bandi kíváncsian nézte a kétkedő szív dolgosa kis ujjait s mindig leirhatatlan öröm derűje vonult át arcán, valahányszor az ő meg nem törhető állhatatosságát bizonyítva hullott alá a végső levél. S ha ilyenkor Ilonka nefejezése szemei örömkönyvébe merültek, úgy az őszinte fiú ez ártatlan angyal olé szeretett volna borulni, hogy elmondja azt a szerető szív előven hangján, mit a megtépett levelek lehullása jelzett.

Pedig szegény fiú, boldogtalan lány nem tudták, minek örömdnek idő előtt! A levelek hazudtak,

a vadrózsa szirmok nem mondtak igazat... csak biztatták őket a csalékony — reményel... A kakuk már igazabbat mondott. Megszólt a lombos erdő Pythiája. Huhogott, kiabált, a fiatalok közelébe szállva. Megkínálta őket őszintes tudományával, egy vén odvas tölgyfán útv fel jövendőmondó sátorát. A leányt megszállta a kíváncsiság s a fiún is erőt vett a tartós boldogság biztos tudatának vágya s kitört szorongó szívéből a kérdés, melyet a vén fa idővertes ágai közé felkiáltott: meddig tart a boldogságunk, kakuk madár???

Síri csend volt körülöttük. A néma esendben csak két várakozó szív erős dobogása hallatszott. A leány reménykedve emelte szeméit a lombos galyakra, a fiú kínos bizonytalansággal várta a hangos jós szavát a rezgő levelek közül.

Semmi nesz! A kakuk nem hallotta meg a kérdést, vagy nem akart kurta válaszával két reményt összetörni s természete ellenére tovább hallgatott.

— Nem válaszol, — szól síró hangon a leány.

— Hallgat a hátánál fajtat, — mondta gőpiesen az ifjú a lemondó szomorúság lassúságával.

De ők tudni akarták mindenáron boldogságuk határmezsgyéjét. S most már a leány fogta válltóra

a néma jóst, a reménykedő fájdalom kinszenvedésével ismételve meg a feltett kérdést: meddig tart a boldogságunk, kakuk madár!?

Az erdő csendjében kielégítő válaszul egy kiáltás visszhangzott: „kakuk!” — s a fősvény szavú madár tovaszállt, hogy ne kérdezzék tovább azok, kiknek boldogságuk oly rövid, hogy csak egy rövid évet ígérhet tartosságának, mert kevesebbet, a tört évet nem tanulta meg kimondani.

A kurta válasz kimondhatatlan szomorúsággal hatott mindkettőjükre. Ilonka szemébe könnyek gyűltek s a megáradt könnyek fátólán átnezett Bandi szemébe, mintegy onnan akarván kioltvasni, hogy a fiú lesz-e a hűlten? Kovács megértette a síró szem kétkedő tekintetét s a szív hangján mondták őszinte ajkai: esküszöm, hűlten sohasem leszek! Vagy magával találom fel boldogságom, vagy így élem le magányos életem. De ha a kakuk magáról szól?! — tette hozzá derűs szomorúsággal, hogy így a leányt megnyugtassa, de egyuttal figyelmeztetésre terelje... A leány továbbra is néma maradt s mit ajka elhallgatott, megvallotta szeméinek könnyes tekintete s az a remegő kőz, melyet a férfi felé nyújtott. Kovács tudta, mit jelent e jelzés: tied vagyok

egyáltalában nem indokolt, mert nyersanyag van bőven, csupán a feldolgozás körül támadtak zavarok. A háborus esztendők alatt rengeteg állat került levágásra, úgy, hogy nyersanyag dolgában jobban állunk most, mint bekeidőben. És ennek dacára egyenesen rémes méreteket öltött a cipő és bőr drágaság. Hogy miért? Arra például roppant jellemzően megfelel az alábbi hiradás:

A Markó-féle bőrgyár nemrég tette közzé mérlegét, amelynek egyetlen bevételi tétele a talpbőrkarteltől élvezett 67.791 korona amit azért kap a gyár, hogy ne gyártson és a versennyel ne nyomja a bőr árát

Tessék: ez és ilyesmi az oka a drágaságnak. A bankok, az árakat horribilis módon felverő kartelek, az ilyen trágár drágítanak halálosan. Nem a Chajim Eframok a főbűnösök, hanem a milliomos üzemtulajdonosok, akik ellen a hatóságok nem lépnek fel, akiket átrágításért nem itélnék el holott a tisztogatás ezen helyeken kellene kezdeni és könyörtelenül végrehajtani. A nagybankok mérlegei felett kellene razziaát tartani, nem pedig csak a piacokon és a kartelek ellen kellene vizsgálatot vezetni, mert ha ezen most nem segítünk, döbbenetes következményei lesznek.

leszek szívben és senki más! s az örvendő szeretet forró csókját adta arra a remegő kézre, mely egy páratlan szívet, ritka szép lelket adott át e percben az ő birtokába — örökre, ha ő úgy akarja.

S mig így álltak egymás mellett, szemekben kölcsönösen fellobbant a szeretet, a kitarító hűség s türesre képes állhatatosság eleven fénye, — s erre nem tudva semmit, nem törődve a fukar kakuk szavával, boldog örömmel borultak egymás keblére, hogy egyik érző szíve s másik fölött dobogja ki az igazi hű szeretet őszinte vallomását, melyet a sokszor csalás ajak úgy sem tud oly hiven tolmácsolni, amint azt két ilyen szív éri S ebben a percben ok voltak a legboldogabbak. Hallgatva néztek egymás szemébe, ott olvasván a szív kivet, újra megismételt választ. E pillanatban nem retegtek a boldogság megkívánta kinszenvedéstől, amely őket e világban fenyegette, s nem törődtek a kárhozat veszélyével, mert ok e néhány rópké perc alatt azon örömet élvezték végig, amely az átértett jutalma Isten részéről, akinek áldása van az igazi, őszinte szeretet-n, aki nem tudhatja be azt bűnnek, mit irtalmas bölcseségre az emberi szívre oltott, hogy onnan várják az emberek a boldogságot s abban is leljék azt fel, akik őszintén, a boldogulás reménylő hitével

A dáko-román törekvések.

Irta: Csaba Jenő.

Huszonnygy hónapon keresztül állunk harcban orosz kalmársággal rabszolgaszellemmel, francia hisztériával, angol szerb vadssággal, olasz alávalósággal, a huszonötödik hónapban felvettük a harcot az oláh gyűlölettel is. Nem vérben vajúdságnak szülte az új ellenséget, 1741 óta ellenségünk már. Akkor jelentették ki felelősen közegek, hogy Erdélyt az oláhoktól elrabolták a magyarok.

Ez állítás légből kapott, léteiben alapszik, hogy a mai oláh utódja a régi rómainak ki Decebal levelezése után gyarmatosítással elárastotta Dáciát. Ez nem áll! A mai oláh nem romai utód és ennél fogva nem is lehet jogigénye is. Nem régi Dáciára, a mai Erdélyre. Mert az a kevés, de civilizált római a műveltség alacsony fokán álló népet, melyet Erdélyben talált, könnyen beolvastotta megsemmisítve nyelvét, szokásait, törvényeit és erkölcsit. 168 évig pihentek a római sások Erdély földjén. Elég idő arra, hogy a dák elem romániai vájék, nyelve átalakuljon önállóságnak még az emléke is ködbe boruljon.

Mint hogy azonban már a vad Caracalla idejében megjelentek a gótok az Aldunánál és azóta állandóan nyugtalanították Erdélyt, 274-ben Aureliánus császár kivonta onnan a római telepeket. Bizonyára az ő szavára mindaz, aki maigai rómainak tartotta, szedte sátorfáját és menekült oda ahova Róma utat nyitott neki, a mai Bulgáriába s Szerbiába. Aki ott maradt, az nem volt sem római, sem dák, hanem dákkal vegyült római.

Helyükbe ázsiai horádák, germán rajok tódultak 376-ig gótok, 433-ig gepidák és származtak 455-ig hunnok lakták Erdélyt és miután Ardarih gepidái a Netád folyó mellett megtörték a meghasonlott hunn birodalmat, a Királyhágón túl ismét a gepida lett az ur 568-ig, 796-ig az avar. Ezek után jöttek

s a boldogítás kitaró szándékával keresik azt e földön.

S őket mégis sajnálni lehetett e boldog pillanatban. Mert két igaz szeretet elválasztását, két érző szív szétszakítását csak megsejálni lehet. A részvét könnyének kicsaorulása nem természetellenes ott, hol szíveket látunk eltépetni egymástól, melyeket a természet s az erős szeretet törvénye összefűzött. Emődy Ilonka s Kovács Bandi csakis ebben a percben voltak igazán boldogok, hogy néhány szerelmen letelt rövid hónap után a boldogtalanok számát szaporították. Meg is nyújtották e percet, de végre is le kellett omlaniok az ölel karoknak, mert a két szívnek távolodnia kellett egymástól, hogy többé seha ne érezzék szerelmes közlől egymás dobogását, mely annyi mindent mondott el az igazi hűségről s állandó szeretetéről. Ők talán nem is sejtették, hogy ez a néhány boldog perc volt az ő boldogságuk tartós ideje, melyre egyt kiáltott a kakuk.

Igazmondó kakuk, szegény boldogok!

A közelben zizegő bokrok zajától kísérve jöttek elő a kirándulók. Egyik a másik után jött, vidám kacajjal töltve meg a csöndes erdőt, míg végre egy helyen mindannyian összevették, hogy együtt élvezzék az erdei muzikusok fenséges zónáját, mely-

a vendek, szerbek, fehér krabátok, bolgárok, magyarok.

A honfoglalás után már keleti szomszédunk a besenyő lett 1066-ig, amikor ugyanis a kun megsemmisítette. Hasonló végzete lett a kunnak is 1239-ben. A besszárkai mocsarakban 1239 ben szájellmorzsolta őket a tatár.

A besenyő s kun úgy elpusztította az Erdélytől délre és keletre elkerülő völgéket, hogy az egykoruak szerint 4 napi járótoldón nem lehetett semmi életet sem találni. Ne hagyjuk számításunk kívül, hogy akkor lovon utaztak. Amit életet hagytak volna a kunok és besenyők, azt elpusztították a tatárok visszavonulások alkalmával.

Oláhok tehát itt nem voltak, a tatárjárás előtt nem is jöttek, azután sem: ok nem jöttek, észrevétel nélkül sivárogtak be Leték, mint a korallsziget a tenger mélyéből. Ott éltek az erdélyországi hegyek magaslatain, míg az alacsonyabb helyeket a székelyek és magyarok falvai és városai népesítették be. Ha tatár, török, német megtámadta az országot, a völgégek népe vészelt. A hegyek lakóihoz csak a csatazaj és az égő faluk füstje jutott el, ha elvitte a szellő.

Lent egyre fogyott a nép. És ha egy-egy falu gazdátlan lett, a hegyről megindult alá az áradat. Mint ahogy a tavasszi áradás kiszajja ellet a völgyeket, ha a havasok ormán az áradás megindul, úgy jött le több és több az oláhok közül.

Bonfini. utána Pessovins neveztek először őket a romai gyarmatosok utódnak, kik a „romai nyelvet megtörték tartották meg, és kiknek arconásában és magaviselésében olasz lélek nyilatkozik meg.” — Ezt állithatjuk manapság is. Valóban sok van a mai oláh nyelvében, ami Rómára emlékeztet. Kimondhatjuk-e erre építve, hogy ő római? Éppugy nem, amint a bulgárra, sem hogy szláv ki a turáni fensikről hozta a Balkán hegyei kezé a turáni be-

ben minden szív felőlde a maga hangját, az örömt vagy a bánat aggódás akordjait.

Emődyék eljente nem vettek valami nagy háztartást. Kerülték a modern élet feltűnni-vagyását s szerényen éltek. Mert Emődynek takarékos asszony volt, csakis arra szorítottak a mindennapi életben, amit egy őr ház megkíván. S ámbár Emődynek ezen erényét mindenki ismerte, mégsem szölte meg senki sem érte, mivel mindenki látta a gondos anya szeretét s múltányolta azt, mi Emődynek ezen takarékoságában irányította. Kerülte ő a divatdús szándékú öltözködő asszonyoknak fény és pompa után való vágyakozását: de míg maga az egyszerű s takarékos trinitó mutatta öltözködésben, gyermekeit a külsők szerint itélő kor igényeinek megfelelően járatta. Gyermekre áldozott mindent; főképpen két leányára: Annára és Ilonkára. Pedig nem is volt igen nagy szűkség a leányok külső esinosítására. Az Emődy leányok a legszerényebb öltömben is feltűnően szépek voltak, mert a természet mindkét leánya épen nem mocha kezekkel mérte ki adományait. S mintha a természet a széke és barna szépség ajánlékában akarta volna Emődynek részesíteni, egyik leányában, Annában a barnák egyik szépségét ajánlékozta neki, míg Ilonkában a szőkék báját összpontosította.

(Folyt. köv.)

csületesség, nyíltságot, tisztességet, de a ránehezadó szláv iszaptengerben elvesztette ősei ruházatának színeit, elfejtette ősei nyelvét, felvette helyette a szláv szójárást, ruházatot, hogy szláv.

(Folyt. köv.)

HIREK.

Dáridós legények

*Éjfélálljában, ha alszik az élet,
Ha már minden nyugovóra tér,
Éledni kezd — senkitől sem látva
A véres, komor, kihalt csatatér.*

*Fölpattannak a magános sírok
És a hantjok alól büszkén kikélnék,
Vérkőhárdás iltas szívükkel,
Mosolygó, dáridós legények.*

*Homlokukon még ott a csókja
Sok elmúlt vágyának, tűznek, vérnek ...
Bánatos ködöként suhanva,
Szellemszárnyon színtják a léget.*

*Reggel, mikor a hajnal beköszönti,
A friss sírok harmatosan állnak.
De akinek itt porlad a teste:
Csillagoknál magasabban járnak.*

Marencsin Zoltán.

A terzene.

Szép vasárnap délelőttjének emlékei a tavalyi térszenénk. Most, nem tudjuk megmagyarázni, miért nem, de ezek is elmaradtak. Mondanunk sem kell, hogy városunk polgársága mennyire jó néven vette a katonazenekar részéről ezt a figyelmezt. Közélebb hozta a katonai és polgári osztályt egymáshoz. Ma mindez pusztá emlékek. Van zenekarunk, de a nagyközönségnek semmi haszna, élvezete belőle. Kérjük azokat, akiket ilt, hogy járjanak közbe, hogy a katonazenekar legyen minden tekintetben ugyanaz városunkban, ami a múlt évben volt Reményik, hogy a város eljárásságának s Darnhofer ezredesnek közbenjárása ismét megadja nekünk vasárnapi térszenénket.

Hogy büntetik Németországban a maximális árak túllépését?

Az ober-chöneveidei Német Fémművek Rt két igazgatója azzal a váddal került a berlini büntető-bíróság elé, hogy a fémek bevásárlása során 420 000 márkával túlfeszítették a maximális árakat. Az államügyész az egyik igazgatóval szemben egy évi fogház és 100.000 márká pénzbüntetést, a másikkal szemben három hónapra fogház és 50.000 márká pénzbüntetést kiszabását indítványozta. A bíróság a vádlottak büntetlen előéletét enyhítő körülménynek vette

és ez alapon mellőzte a fogházbüntetést, de az egyik igazgatót 30 000, a másikat 10 000 márká pénzbüntetésre ítélte.

Gyászrovat.

Sulyos csapás érte a polgári iskolai testület két tagját *Németh Mihályt* és *Jelinek Márkot*. Az első 21 éves leányát az utóbbi pedig nejét veszítette el a múlt héten.

Ugyancsak szombaton helyezték örök nyugalomra *Diósi Béla apóstát* *Pocok István*. A szeretet Istene nyújtson gyógyírt a kesergő hátramaradottaknak vigasztalásul, az elhunytak pedig nyugodjanak békeben.

Nem megbízhatók

a hatóságai ügylet élén állók??

Ugyan miféle elszakíthatlan kötelék fűzi akár a város vezetését, akár a közönséget azokhoz az egyénekhez, akiket szívesebben látna a közönség kint, mint ott bent.

Ha csakugyan az a meggyőződése a hatóságnak, hogy az illetők tényleg megbízhatatlanok, nagyon könnyen lehet azon segíteni, tessék megbízhatóságukat alkalmazni, a kiskánizsai alkalmazottak példát venni, hol a legkifogástalanabbul megy minden, ahova pedig nem kerül soha annyiféle áru mint bent, bár ott is nagyon el kelne a sok szegény között épügy minden, mint itt bent.

A hadi nyereség megadóztatása.

A Budapesti Közlöny legújabb számban jelent meg a hadi nyereségadóról szóló 1916. XXIX. törvények. Ezen adó fizetésére a nyilvános számadásra kötelező az 1914., 1915. és 1916. években elért nyereségtöbbletek és természetesen személyek, továbbá a jogi személyek az ugyanezen években elért jövedelmtöbbletek után. Az adó progresszív, amennyiben 10 százaléktól 40 százalékiig terjedhet. Az adó kivetése az 1917. évre kivétlenül jövedelménél az egyidejűleg vettek ki.

Új váltóürlapok lesznek.

December 1-én új, bélyeges kincstári váltóürlapok kerülnek forgalomba, amelyek kibocsátását az új illetéktörvény tette szükségessé. A régi váltók az átmeneti idő alatt szolgálják mégül lesznek árusítva. A föl nem használt váltóürlapok 1917. február 28-ig az új váltóürlapokkal ingyen kicserélhetők.

A srápnél feltalálójá

A világháború oly félelmetes, de most már megzokott szabadló, gyilkoló hadiszer-zám feltalálójá Schrapnell Henrik aki 1761-ben Angolországban született ifjúságát nagy szegénységben töltötte. 1779-ben tüzérhadnagy lett. Ő jött arra gondolatra, hogy a robbanó töltény nagyszámú golyókkal megtöltésük, amelyek a robbanás alkalmával nagy erővel szóródnak s egész kerületükben sebesítékek vagy gyilkolnak. Őrnagyi állásig vitta. Szegényes nyújtás mellett tengődve fejezte be életét.

Cukorkagyártás korlátozása készül.

A cukorkészletek megóvása érdekében a cukorkagyártás korlátozása készül. Érthető, hogy amikor egy kis füstökkel s illatosítóval készült szalonnacukor kilogrammja 6-7 korona, a kugleréké 21 koronára, hogy akkor hiába maximálják a cukor árát, a cukorkagyárosok megadhatnak minden árat a cukorért s bőségesen elvonhatják a közfogyasztás elől és szaporíthatják a cukorhiányt. Ez ellen végre-valahára tenni kellene valamit.

Különös törzsa.

Dumas háttérben már a külseje is elárulta, hogy — higitva bár — szerencsénv folyik ereiben. Egy régi nemességére hiru tudatlannak tetette magát és megkérdezte a költőt:

— Azt mondják, hogy édesatyja mulatt volt; igaz ez?

Dumas nyugodtan válaszolt:

— Ezt egész Páris tudja.

A nemes folytatta:

— Így tehát nagyatya ...

— Azt akarja mondani, hogy szerencsén volt; ezt is annyira tudja mindenki, hogy már nem is beszélnek róla: — vágott szavába Dumas.

— Ha szabadna még kérdeznem: és mi volt a dédapja?

Dumas élesen tekintett a szemtelenkedő nemes uracsra:

— Majom volt uram. Az én törzsfám ott kezdődik ahol az ön végződik.

Hotel Goldenes Lamm Szálloda Bécsben az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közelében nagyon előnyös fekvésű s feltétlenül tiszta. Jó restauráció.

**Szeretetadományokat
kér a Hadsegélyző Hivatal
átvételi különítménye
Budapest, IV. Váci-u. 38.**

**Pártoljuk a Vörös-
Kereszt Egyesületet!**

Szerkesztői üzenetek.

— Többeknek Mint tapasztalhatták, kívánságaiknak a közérdek szempontjából eléget tettünk. Sorainkító sok eredményt, mint jellemtük is nem vártunk. Ezt különben a háborús napok alatt mindenben, minden alkalommal állandóan és sajnosan tapasztaltuk.

Sorainkall egyútt érez a város közönségének zöme s ez nekünk elég. Ha illetékes helyen meghallgatást nem nyertünk is, amin a körülmények ismerete mellett nem is csudálkozhatunk, az ne bánítsanak bennünket.

Jön idő, mikor majd az álom véget érrend s kinos lesz majd az ébredés, amikor szavaink visszhangra fognak találni azoknál, akiknek nevében most felszóltunk s akiknek kesében akkor az ötökártyák lesznek;

Addig is résen leszünk s minden visszadélté kiemeltlenül ostromunk.

— N. V. Mihály. Rég hallottuk hangodat. Szívesen látók soraidat. Sok üdvözet.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legerdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogottabb mozgószínházakat mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenki a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművész nő szolgálja. Minden harmadik nap új műsor. A műsörtelt közönség szíves pártfogását kéri Az igazgatóság.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vastkos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháború legújabb krónikája, irásban és képből az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világháború harcaiban történik, azt mind előzőkről a legújabb események közzé. Érdekes, művészi művelésű és előkelő kiadás jellemző Hőrcz Forogó hirtelisége, az Új Idők, melynek minden száma aktuális közleményekben, olvasmányokban és regényekben is egyaránt a szépirodalom éljője. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— A „**Vasárnapi Ujság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „**Élet**” szépirodalmi és művészeti heti lapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot meglehetősen ajánljuk olvasniuk figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat közzégyéljél küld a kiadóhivatal.

ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és képpel

Napihírek

Közgazdasági rovat

napenkénti szenzációit az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkezdveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak”, a másik a: „A Gyermekeknek”.

Akt a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan önját egy kitűnően megszerkesztett napilap keretében értesít, azonos el az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	32 korona.
Félévre	16 "
Negyedévre	8 "
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest. VII. Rákóczi ut 54. szám.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Feladvány szerkesztő
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Harc a boldogsáért.

(K.) Néhány pesszímista szociológus azt tanítja, hogy a világrendben nincsen törvényszerűség. Társadalmak alakulnak és szétesnek, államok pusztulnak és újjászülhetnek, — mindebben vak véletlen szövi játékaik. Egyesek sorsa, jövődvé. szeszélye irányítja a dolgokat, anélkül, hogy fel lehetne vetni a kérdést: miért történt mindez? Van-e valami célja a fejlődésnek? Van-e irányja? Milyen szabályok szerint igazódik az emberi sorsok és társadalmi történekek zűrzavará?

Az optimisták hisznek a fejlődés céltudatosságában. Hiszik azt, hogy minden, ami van, azért az egyért van csak: hogy jobba, szebbé, nyugodtabbá tegye az emberek életét. Az ember házat épít, hogy meneküljön a viharok elől; ruhát ölt, hogy eső ne verje; pénzt formál az érből, hogy árak fojalmát könyvitse; intézményeket létesít, hogy azok az ember javát szolgálják. Ház ruha, pénz, emberi intézmény:

mind az emberért van és nincs is értékük az ember nélkül. De mindezek — és általában az ember jóléte — egy magasabb célt szolgálnak. Mi ez a végecél, ma nem tudják még. Talán egy nagy elne földeríti egykor. A vallás a tulvilági létre való készület tekintti annak, a materialista talán egy fizikai elvet keres benne, az idealista valami fenkölt eszmének a megvalósulását: nem tudja egyik se biztosan, hol kell keresnie azt, amit keres, — de hiszi, hogy van és hogy egyszer megtalálják.

... A háború emberek munkája, — de benne is a celtudatos fejlődés egy fázisát kutatjuk. Háború mindig volt — talán mindig is lesz —, de általa minélkor megvalósult valami a fejlődés eszméjéből. Véres háborúk között alakult ki Európában a feudális rendszer, véres harcok előzték meg a nemzeti államok kialakulását, a francia forradalomban megszülettek a polgárok, a reformáció az emberi szellem felszabadítása volt a vakhít alól, — mindenhol, ahol harc folyik, valami szent és nagy dolog születik meg, mintha a harc

a lázas társadalmi testnek vajudása volna. Valami megszületik, ami az embereket egy lépéssel előbbre viszi, ami jobbléte ad nekik, ami följebb emeli színvonalát, — ha dulások, értékek elpusztulása és egymás mellé sorakozó temetői sírok árán is.

Ez a háború, amelynél nem volt nagyobb, kell, hogy eredményében is nagyobb legyen minden más háborúnál. Hogy mi lesz ez az eredmény, csak sejtjük: több szabadság az embereknek, több lehetőség a tehetségeknek, szabad ut a munkának és szabadabb lett az élni akaróknak. Szavakban kifejezve, ez a program talán semmit sem jelent, — de majd ha a nagy társadalmi műhelyben, ahol az energiák egymásnak feszülve vivják az élet harcát, ezek az elvek irányadóvá lesznek: sok-sok boldogság születik befőle az embereknék.

Pártoljuk a Vörös-Kereszt Egyesületet!

Tört remények.

— Syrius —

Emődyné büszke is volt leányaira s nem ritkán felelte rajtuk tekintetét, az anyai szeretet büszkeségével nézegetvén gyermekeit. Fűzött is hozzájuk annyi reményt, amennyit csak az anyai szív elgöndölni s a rideg való beváltani képes. S ha a jó asszony reményei fejlődő leányainak korával együtt nőttek, ez csak természetes az anyai szívben lakó érzelmek igazi ismerője előtt.

Az anyák úgy szeretik gyermekeiket, hogy azt a szeretet leírni nem lehet. E tökéletes szeretet bármely megkísérelt leírása rideg és érzékellenes annak a szeretetnek érzése mellett. A festők esetje is csak egyes néma jeleneteket tud szemléltetni e legfelsőbb fokú érzelemből, amelyek nem mások egy összetört ékszer magukban is szép és csodálatokeltő részleteinél. S az nem különös! Mert ha le tudnók úgy írni, mint az anyai szívekben él az, vagy, ha teljesen kifejező ábrázolására elég hatalmas alkotók lennénk. — Varszást vesztén az! Azt tudni, hogy az anyai szeretete csak annyira képes gyermekéért, amennyit

egy festő egy darab vászonra lefesthet, vagy amennyit egy szobrász vésőjével egy darab nyers anyagot kifejezhet: az nem volna elég a gyermek szeretetének tartós fölkelésére. De tudni, hogy az anyai szeretete mindenre kész, mely minden magában foglalja a hallást is, ha a gyermek élete áldozatul azt kívánja; mely a boldogságad gazdagság meztagsadását s a nyomorgó szegénységgel való kieserélését sem zárja ki, ha az anyai szív alól kiszakadt magzat jövője követeli; mely feladati sokszor az erkölcsi örövények kötelező erejét s a bűn karjai közé dobja az anyai szív birtokosát, ha a gyermek érdekeiből kialakult körülmények azt parancsolják: akkor talán fogalmat alkothatunk az anyai szeretet erejéről.

S mert Emődyné jó anyai volt, mert leányai fejlődő korával anyai szeretete is mindig fejlettebb s erősebb lett, azért nőtt e szeretettel arányosan reménye is, gyermeki jövőjét illetőleg. Ő az anyai szeretet szemével nézte leányait s azt hitte, hogy esakis azok lesznek méltók az ő kincsének elnyerésére s esakis azokhoz adja, kiket majd ő talál megfelelőnek gyermekeihez fűzött reményeinek megvalósítására.

Emődyné hogy megzárkázott reményeinek megvalósított jobban kereshesse, reávette Emodyt háza-

nak a fiatalság gárdája előtt való megnyitására. Tette ezt azért is, mert ebben vélte honlának Kovács Banditól való teljes elszakítására a legalkalmasabb eszközt feltalálni.

Emődyné, kinek fején az élet telének hava már sűrűn meggyülemltet, hajlott hitvesének szavára s beleegyezett a jó asszony kívánságába, bár a fiatal sereg ismert tagjainak egyike sem nyerte meg tetszését, s mint mondogatta, esakis kényszerből fog magának vót közlők választani.

Az Emody-ház küszöbét ezentúl gyakran lépte át a látogatók csapata. Egyik nap a másik után hozta az újabb vendégeket. Az előbb esendes ház minden nap zajosabb lett. Hol előbb a leányok s a jó szülők beszélgettek halkan, vagy dolgoztak szorgalmasan, szenkítöl sem zavart esendben, ott most a fiatal örösök szöppöttévő serege pattogtatta banális frázisait.

Az Emody-ház egyik barátja, magas, daliás fiatalember, Annára oly szemeket vetett, mintyeg tárt kapu. Sokáig nézte a szép leány barna vonásait, míg a hosszas odajárás után azon vette magát észre, hogy a leánya beleszeretett.

Kövesdy Feri, mert a megolvadt szívű fiatalnak ez volt a neve, bármennyire akarta is érzelmeit el-

A dáko-román törekvések.

Irta: Csaba Jenő.

Sőt ha meggondoljuk, nem dicsőíti az oláhok képzelt elődeinek dicsősége, mert mindaz, ami nála római, tulajdonképen megszegyenítő emléke annak, hogy egy trák szabd népet miként asszimilált, hogyan vetkőztetett ki néhány nómái telep nemzeti mivoltából, mi módon törölte ki másfél-század alatt őseinek még az emlékét is szívéből.

1741-ben Mieu püspök kanonizálta a tövédest, mely egy emberöltő múlva megkapta első véres áldozatát magyaranyosí Hóra s kerpenyesi Clocca kezéből.

A történelem megismételte önmagát, kitűnt, hogy a vérben vetett alap nem biztos, mások lála életet nem ad. A megtizedelt, erdélyi magyarság véres előtérrel szerzett gyilkosain. Ez a bosszú azonban nem varázsolta vissza a régi állapotokat, nem is csillapította le a felizult kedélyeket. Erdélyi oláhjaink nem láttak tovább a szomszédos hegyek ormainál; nem volt vértükben a kutatási mániá. És ha már a természet tükrai iránt is jó kevés érdeklődést tanusítottak, ugyan mennyi gondot fordítottak tettük és következményeik higgadt megítélésére? Semmit! Levegőfűlésben, a cinkosoknak elriasztó büntetésében csak vélt ellenségeknek, a nemesnek magánbosszuját látták és ez forralta, ez emésztette őket színet nélkül.

Megsejditette ezt a kigyuladt tözeges területet egy óriás, ki a lengyel nye pos voljimat, a svéd nemesi kiváltságokat a török centrifugális erőket kitarító szeretettel melengette: a moszkovita óriás. Tagjai megdermedtek az örökös háborította fosnikok, nyirkos, tundra sikságain, szemei megunták az örökös fűzőld és a kopárság színeit. Hallott valamit a csabító délről, annak vakító fényözönéről, harmoni-

tagadni a lelke fenekén, mégis be kellett ismernie, hogy a leány rabjává tette s ő bomlik is utána. S mert a nehéz élet inkább könnyebb s több szabad élvezettel járó osztályrészt választók sorában akart maradni, azért némelykor el is szögyelte egy kiesít magát, hogy saive oly könnyen fölegedett, — de náha örült is neki.

A másik látogató, Podor Pista, az szerette s megitta az Emödyék borát, de mert szívét már elzáróította, az Emödy leányok iránt nem mutatott olyan érzelmet, amely az epedő nézős sóvár tekintetében szusi kezdetet, a szerelmi nyilatkozatokkal folytatódik, befejezését pedig az oltárnál, a templomban nyeri. Ő megmaradt écsengő ideáljai: a poharak mellett, kiartó hűséggel.

Györök Lajos is gyakran el-llátogatót. Emödyékhez. De ez is szívesebben lókot a boros asztal körül ülőknek, mint a szép Emödy leányoknak.

Jött azután még egy sereg fiatal Volt köztük kövér, sovány, szőke, barna, arcukon viselvén mindannyian a fiatal korban nagyon is feltűnő késői vénység kinyomatát, mely aligha eredt a esendes élet szeretetéből, hanem eredeti okának a korai lefekvés gyűlöletét vallotta.

Csak úgy röpködtek sokszor a jeges társadalmi zsúrszók. Egyik óriás a másikat akarta felülmúlni a társadalmi malitásokban.

kus színponpájáról, meleg vizeiről. Oda vonta gondolata, vágya.

Restelte azonban elárulni a körülötte zsongó törpék előtt, hogy óriási méretei dacára is vannak még ki nem elégtett ambíciói. Mesteri példáját adta annak az igazságnak, hogy a diplomatikus knzelmekben a szofizmak gyakoriak. Az orthodoxia s páuszalvímzus jelszavakkal fedezte önző céljait.

Okos politika! Vele igényt tarthatott a esebekre, ámbrár katolikuskok, azért mert szlávok: igényt tarthatott az oláhokra, ámbrár trák-fajú nép, azért mert orthodoxok! igényt tarthatott a bolgárra, ámbrár bszszemű turáni, azért mert elszlávosodott ruhája, nyelve — Felhasználta oláhjaink elszontyordott kedélyhangulatát, magyar gyűlöletét, orthodox vallását. Beköltötte kőmeit, hogy tanulmányozzák a terepet: úgynekieit, hogy egyengessék az utját.

A bécsi udvar, hogy az új Magyarország megszületésének pillanatát kihasználja, hogy a magyarság vándorlását megbénítsa: szemet hunyt a horvát Petőfi, a Miklós cár úgynekieivel barátkozó Gáj Lajos irredenta törekvései előtt. Sola sem volt a bécsi udvar oly rövidlátó, mind éppen akkor, amikor a történelem f-lsz nem tartotta a cári beavatkozás veszedelme következményeit, amikor szó nélkül tűrte, hogy orosz ágensek boldogyanak az országban. Neki számolnia kellett volna azzal a körülménnyel, hogy a Retteneles jván utódához nem illik a szamaritánus ruhája; hogy a kanesukához szokott durva kézben nem fest jól az olvasó, hogy lelkét nem a tömjénfüst, de még a kiserkenő szép piros vér sem tölti be.

Besszarábia sora 1802-ben, a finnekn brutális lenészlárlása igazolta, hogy a modern lovag legerősebb ösztöne a jostalan offenzív szellem és irányzat, nem a gyengék védelme. Ez jó volt egésrnek, fedezéknek.

Az udvar elavult rendszerének hétépróbas emberei nem láttak, mert nem akartak látni. Sőt dia-

Egyik a másikat Ifréfálta meg, így akarván egy-mást érdekes és kíváncsi tenni: s ezek érvényesültek is.

Emödy elbeszélgetett a fiatalokkal. Emödyé meg mosolygta sokszor hadar beszédeiket. S Ők a szíves látásra felbátorodva, mindig gyakrabban tisztelegtek ott, hol előbb magukat mutatni sem merték.

Arról alig lehet szó, hogy valami túl komoly szándékkal jártak volna Emödyékhez. Az odajárók mindögyike az éjjeli kellemes szórakozások hűsleges pártolója volt. Ezt a nappali látogatást csak olyan taldalóknak tartották, melyért meglicznék az ablak alá vonyelték cigány egy pár notájával, a reggeli órákban fölszarkított mulatozás után. A legényélet arany szabadságát egyik sem óhajtotta feláldozni a női nem egy tagjáért, melynek hűségét megbízhatónak egyik sem találta, ismervén a szokásos házassálet ezen árnyoldalt.

Kovács Bandi, hogy ne zavarja a társaság vig kedvét melankólikus egyéniségével, mindig ritkábbra szabta látogatását. Neki különben sem tetszett a fiatalok azon erkölcsi felfogása, mely szerint a fűfi csakis úgy tarthat számot a férfinévére, ha minden-éjjel nagyobb felét átmutatja s ezen szórakozás közben éppen nem válogatos, hanem mindent elfogad az éltözetekkel kínálózó-percek ajándékából. Nem tartozzon a hitalesített éjjeli mulatók táborába, máské-

dalmas szabadságharcunk alkonyán 175000 pribékja mellé a gyengék védőjét, az igralmas szamaritánust, az oroszot hivta be 200.000 emberével, könnyő diadalt aratni a 160 000 főnyi hányason felszerelt, kifáradt, 8 haretéren, 4 erősségben elosztott legendás honvédekinken, miközben a Királyhágón tul az erdélyi havasok fejei helyett székelő koponyán dolgozott az oláh fenyő, pásztorúzt helyett égő magyar falvak füstje világitott a halombahordott koponyákra, véres handsárokra: Erdélyben naponként kétszer pirosolt az égája. Ijesztő némasság, vajjak károgása, hullabúzt jelezte az oláhok irtó hadjárata. A nemzeti Génius eszedezett igralomért Bito, vesztőhely, kazamata, exilium volt a válassz.

Az oláh bérét követelte. Megkapta. Nyomorult maradt továbbra is Sorsa lett, ami volt. Feljajdult erre. Jajszava gyenge volt ahhoz, hogy meghallja a a véres sikerein tomboló önkény Csak Axente Szever, a Ferenc-József-rend tiszti keresztjének tulajdonosa, Zalatra, Bród, Nagygyed dicső hőse örendtett sikereinek addig még bele nem örült.

Az oláhásg jajsavát meghallotta az orosz. Így alapot nyert újabb beavatkozásra. Atyuska nem hagyja el a népet. Csakhogy most már az olasz, bécsi, eseli, lengyel, magyar szabadságharcoktól megingatót udvari politika ferde szemmel nem bécszéri szomszédjainak munkáját és Krimnél nem botcsajtottá ingatag alapjának oltalmazóit rendelkezésére. A jó szövetségesek elhídegltek.

(Vége kov.)

Szeretetadományokat kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi különítménye Budapesten, IV. Váci-u. 38.

pen gondolkodott a férfit életéről s ennek előjáról Kovács azt vélte, hogy miként a nőnek előéletében a szeplőtlen multat keresik, ezen törvénynek megfelelően kell a férfinak is élnie. Meggyőződött róla, hogy csakis a kívánhat a választottjától tiszta erkölcsöt, ki maga is megőri te az lejárt éveiben.

Ez a meggyőződése volt félelmének fő oka, mely akkor szállotta meg, valahányszor meggondolta, hogy a tiszta lelkű Ilonka is talán egy erkölcsi roncsnak, leidegzett s kiaszott férfinak lesz egykor életfarsa.

Emödyéről tudta, hogy az ellenzi Ilonkának vonalmát íranta. S mikor látta, mily szívesen fogadja Emödyé a fiatalok látogatását, bármikor s bármily állapotban is, — akkor arra gondolt, hogy ő majd szót fogad, betölti az anya kíváncsiságát, ritkábban jó Emödyékhez, bá, mily nagy ádozatába kerüljön is az Ilonkától való távolmaradás.

Emödyé szívesen vette a jó fűnák házukól való elváltását, mert azt hitte, hogy így Ilonka, kinek nagyon sokat jelyeztek bebeszélő Kovács Bandi állhatatanságát, majd megszól, elfordul tőle s mást kezd megajándékozni vonalmával.

Az anya azonban nagyot csalódott, s hite sohasem vált valóra. Ilonka megmaradt a réginek örökre és soha meg nem változott. Minél többet látta az újkor férfiszulotteit, minél többször volt tanúja társal-

HIREK.

Hangulat.

Más levegő járja már a rétet.
Uj ritmusok csengenek az éjbe.
De én még a régi utat járrom,
S bámulok a ködös messzeségbe.

A lavasznak tenger kacagása
Nem borítja leplét a jelenre:
Ma az élet fáradt őszét éljük;
Meinyi virág hervad el egyszerre!

A szíveknek nem csorúl a méze.
Ülött, kopott most a vágyak fája.
Télbe-siró őszi nőta redzül;
Sok élet hull a földnek porába.

Más levegő járja már a rétet.
Uj időkre, szebb napokra várók.
Eszemben a múlt rügyfakadása,
Mikor másképp nyíltak a virágok.

Marencsin Zoltán

Eljegyzés.

Bazsó József a helybeli iparos osztály egyik legintelligensebb és fizimlikus tagja eljegyezte Zala-szentgyörgyről Horváth Mariskával.

Amikor ezt minden további értesítések helyett közöljük, a megkövetendő frigyhez sok boldogságot kívánunk.

gészeknek, melyben nagyon gyakran kifejezésre jutott inkább elhallgatni való erkölcsi felgyásuk: annál jobban megszerette Bandit, kinek komoly és higgadt elvei szeméi előtt feltárták az élet igazi boldogságát. A fiatal lányoknál ritkán fellelhető komolysággal megfoglalta azt a rövid boldogság örömet, megtoldva a sok szenvedésteljes magánnyal, melyet a látogatók szavakkal ígértek neki, s azt a tartós, ha szerény élet örömet is, melyet Bandinak meg nem renidhető szeretete ajánlott fel neki egybekelésük után. S ha Bandi néha megjelent náluk, vagy valahol véletlenül összetalálkoztak, nem is tudtak másról beszélni, mint a kitartásról, türelemről, melyek szükségéről mindketten meg voltak győződve jövő boldogságuk biztos megteremtése céljából. Ilyenkor oly érdekes előadást tartottak egymásnak a kölcsönös hűségéről, hogy szemekbe örömkönyvek gyűltek szeretőik s kipróbált állhatatosságuk láttára. Ilonka Bandinak mondta, hogy ne csüggedjen s boldogulni főgnak, míg a fiú a leányt biztatta a jövő boldogság közelgő reményével, ha kit-r s őt el nem hagyja. Ezer-szer cáfoltat rá a kakuk hangzavára, hogy egymást megnyugtassák s megerősítsék ama hitben, hogy boldogságuk nem egy óvre fog szólni, hanem tartós lesz, az. — míg csak élnek!

(Folytatása következik)

Kirabolták a somogyiszentmiklósi templomot.

A f. hó 14-én virradóra eddig ismeretlen letetsek betörték a somogyiszentmiklósi templomba s onnét több értékes dolgot elraboltak. Az ott levő perselyt is feltörték s annak tartalmát elemelték. Az ottani igazgató tanító jelentést tett a dologról a helybeli plebánián is, honnét az odaváló pater, az úrnal kiszállt megállapítani az elrabolt értékeket. A tetteseket a csendőrség nyomozza.

Ninos az iskolásgyermeknek cipője.

A ruhátlanúság, mint sejtettük máris érzeteli hatását az iskolákban. A hűvösebb esős idők beálltaival számos tanuló maradt otthon az iskolától ruha és cipő hiánya miatt.

Nem tudjuk a nemeslekek adakozásából jut-e az idén is a szegény fiuk felruházására, az ő nevében kérjük városunk vezetését s jótékony intézményeink mozgató erőit, hogy a ruhátlan iskolás gyermekekről se feledkezzenek meg.

A kávéházi cikkekre vonatkozólag a következő maximális árak lépnek hatályba:

	I	II.
Fekete kávé 2 db. cukorral	0.44	0.44
Fehér kávé 3 db. cukorral	0.54	0.50
Tea (citrom vagy rummal)	0.54	0.50
Édény tea	1.—	1.—
1 tojás pohárban	0.50	0.50
1 tojás rántotta	0.60	0.60
1 adag sonka	2.20	2.—
1 üveg köbányai sör	1.—	1.—
1 üveg sör	0.90	0.90
Cacao, esokoldó	1.20	1.20
Citromlé, málnaszörp	0.60	0.60

Különleges ételek és italok a napi árjegyzékekben vannak feltüntetve.

A főispány egyuttal figyelmezteti a közönséget, hogy kenyeret a vendéglőkben csakis kenyérréjgy ellenében kaphat.

De nem nálunk ám, hanem Kassán.

Maximálták az instruktorkor árát.

Az általános maximálási láz végre odsig fejlődött, hogy az instruktorkor díjakat is maximálták. Nagyváradon a szállók nem voltak megelégedve azzal, hogy amikor minden 100-20 százalékkal emelkedett, az instruktorkor is fölemeljék követeléseiket 20-40 koronáról 40-80 koronára. Ardrágítás miatt bejelentették az esetet a nagyváradi premontrei főgimnázium igazgatóságának, mely konferencián foglaltozott a bejelentéssel és úgy határozott, hogy a diák öradásáért 30 koronánál többet havonként nem követelhet. Hogy ez a határozat a szegény diákokra nézve nem sok méltányosságot tartalmaz, azt talán nem kell külön megemlítenünk.

A jövőévi termés biztosítás

Az Országos Közélemező Hivatal líratot intézett az összes törvényhatóságokhoz, amelyben kiemeli, hogy a jövő évi kenyétermények biztosítására szükségessé válható intézkedések megtétele végett legkésőbb november 15 ig jelentse be a polgármester, hogy az őszi vetés olyan körülmény között folyt-e,

mint a múlt érvben, esetleg milyen körülmény akadályozza annak rendes menését.

Halálozás.

Városunk társadalmának egyik közismert jölelke női alakja költözött el a minap az élek sorából pósfai Horváth Jánosnéval. A boldogulat e hó 15-én helyveztek örök nyugalomra, a közönség nagy részével mellett Nyungdják békében!

Budapestre nem lehet express pénzt küldeni.

A kereskedelmi miniszter rendelkezése szerint további intézkedésig a Budapestre címzett pénzeslevelek és pénzesutalványok expresszért föl nem adhatók. Az ország bármely más postahivatala által kézbesítendő pénzeslevelek és postautalványok expresszént való felvétele nem esik korlátozás alá.

Szirmai Miksa előléptetése.

A vallás és közoktatásügyi miniszter Szirmai Miksa zalavármegyei kir. tanfelügyelőt a VII. fizetési osztályba nevezte ki. Az előléptetés megszerzése ösztönre nagy örömet keltett, mint az igaz érdem és kiváló munkaság elismerése. Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő a komoly, kötelességtudó, igazságos és mindenekelőtt nemeslelkű, udvarias hivatalnokok képes munkás mintaképe, aki egyetlen pillanatig sem képes munka nélkül meglenni és aki nemcsak a hatalmas vármegye tanügyi vezetésével járó rengeteg dolgot végzi el, hanem minden társadalmi, szociális tevékenységéből is alaposan kivési a részét.

Öt napi elzárás az 52 filléres kávéért.

Székesfehérvári rendőrkapitány Marosi Gyozson kávést 5 napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte, mert a reggeli és az uzsonnakávé árát 52 fillérré emelte föl.

Megszűnik a sajtgyártás.

A sajt gyártása a mai viszonyok között igen hasznatható foglalkozás, azonban sok tejet von el a gyerekektől és betegektől. Ezért a kormány azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a hazai sajtgyártást korlátozza, esetleg be is szünteti. Természetesen ez a rendelkezés nem zárná ki a külföldi sajt behozatalt és fogyasztását, ha az egyébként tilalomba nem utközik.

Megszűnik a váltómoratórium.

Nov 30-án megszűnik a váltómoratórium. Ezen a napon teljes száz százaléig felszabadulnak a szorosan vett pénz-és árutartozások fejében kiállított váltók, a háború által közvetlenül érintett megyék és városokat kivéve. Ekkor jár le az ardlézési meggyikre szept. 21-én közzétett moratóriumi rendelet is.

Egy jó hásból való leány

azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában. — Ki már nyomdában működött előnyben részesül.

Hotel Goldenes Lamm Szálloda Bécsben az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közelében nagyon előnyös fekvésű a feltétlenül tiasta. Jó restauráció.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legerdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva Szébb és érdekesebb a tanulságosabb műsört a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb moziműsört mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművész nő szolgálta. Minden harmadik nap új műsor. A tisztelt közönség szíves pártfogását kéri Az igazgatótól.

Irodalom.

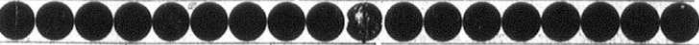
— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulságos olvasmány, amely — míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával, élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **ÚJ IDŐK** A Világháború legelső krónikája, irásban és képmű az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világháború történetét, azt mind olyan négy világháború képműben Erdély, Magyarország, Németország és a többi országok történeteinek és a jelenlegi állapotok, az Új Idők. melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szíriádon alapuló. — Kiadási ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, V. Aulirány-ut 16. sz.

— A „**Vasárnapi Ujság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Világ-krónika-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivataltól (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”. A legolcsóbb új- és magyar néplap számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— A „**Szót**” szépirodalmi és művészeti havi lapot, szerkeszti Andor József gazdag tartalom, érdekes és aktuális képműk egészítik ki. A kiadóhivatal jelenleg ajánlja olvasóink figyelmébe Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatónyomtatvány késséggel küld a kiadóhivatal.

MILKA
Suchardó
KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

ROVÁS
Vezércikk
Világháború
A legjobb tájékoztató, magyarázattal és képpel
Napihírek
Közgazdasági rovat

NÉVJEGYEK
oddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítettnek
Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.
Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK

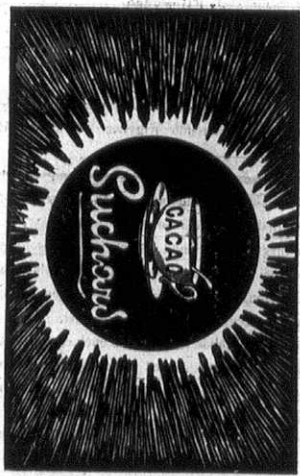
Vasárnaponként két közkeveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermekeknek”.

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színhárról, művészetről, irodalmáról bővebb és megbízhatóan óhajt egy kiadónak megkeresett napilap keretében értesülni, azesse elő az **AZ UJSÁG**-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 "
Negyedévre	8 "
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:
AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi ut 54. szám

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Feladvó szerkesztő:
Eörös Sándor

Feladvó szerkesztő:
Komény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona. 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

Jóteköny egyesületeink kérelme a nemes szívé közönséghez.

Lehullottak a rózsaszirmok, megjelentek az első hópelyhek, a ruhátlan és meztelábos kis apróságok dideregve tipognak az iskolába, amíg a ragály ágyba nem dönti őket.

Mily sóváron nézegethetik a nyomorult apróságok azokat — akiknek még a szoknyájuk aljára is kerül prém, amikor nekik sem betevő falatjuk, sem annyi rongyuk nincs, hogy meztelen tagjaikat betakargathassák.

Jóteköny egyesületünk minden évben ellátta az apró didergőket több kevésbé meleg ruhával, most azonban a sok oldalt kiaknázás folytán önérejükől erre képtelenek.

Azért fordulunk most a nemesszívé közönséghez, — járuljon kiki adományával a jóteköny egyesületek tá-

mogatására, hogy az apró didergő 'tis nyomorultak meleg ruhához juthassanak, ne érezzék a szenvedések egész súlyát már most, amikor csöppnyi testük ezer betegségeknek amugy is ki van téve.

Gyógyítsuk be legalább az apróságok lelkén fekvő fájó sebeket, amikor amugy is oly sok ezren pusztulnak ott az emberi örület körül féktelenül tomboló világháboruban.

A dákö-román törekvések.

3 Irta: Csaba Jenő.

A muzsika megkezdte őt a béréken túl az aknamunkát szomszédunknál, mely csak a XVIII század óta nevezi magát románnak, addig a rumun névre hallgatott. A lonha gestussal szórt rubelek, a nyomorukban támadt aranyház és a velejött irredenta álom megszáditte keleti szomszédunkat. Nem törődött az öreg Take Jonaseucnak figyelemzető szavával, hogy „legelső érdeke a román államnak, hogy létezzék és viruljon”, továbbá „az irredenta politika a román államra nézve lehetetlenség”: felemelte fejét testvérei, az erdélyi oláhok úgy nevezett elnyomói, a magyarok ellen.

Nem politikai, hanem érzelmei vezette, a nemzetiségi érzelmei, melynek alapja a nyelvrokonság, a rokonfajok elsorodottsága, célja azok egyesítése, eszköze a történelmi jog és a történelmileg alakult államok lábaltiprása volt. Vakon követte az eszmét, melyet az orosz keltett fel benne, nézett a Kárpátok falaira, azon túlra is, pedig Bismarck haragosan vont össze amiat szemöldökét Azt vélte, hogy a nyugati szél elnyomott testvérei segélykiáltását vízi feléje. Ezt akarta hinn a bebeszélte önmagának. Ugy járt el, mint az ember, ki ősi fészékének zugában a pókháló szedegeti ahelyett, hogy a kigyludat szalmatetőt oltáná.

Besszarabiára nem gondolt, annak néma fájdalma nem hatotta meg; pedig Besszarabia egykor Romániát képe, egy román országgrésznék csaknem felét képezte, míg Erdély és Románia — Mihály vajda má-félévi trónbitorlását kivéve — sohasem volt államilag egyesítve Besszarabiától csak a holtíró önkénye választotta el, míg Erdély a magyar nemzetnek gondviselészertül rendelt hitbizomány, örök tulajdona.

Az orosz birodalom ideáinak lett rabszolgája. Nem hallotta meg a történelmen intő szavát, 1) hogy csak a véletlen miatt nem jutott Lengyelország és Besszarabia sorsára, 2) hogy a román és orosz érdek között nem lehet unis, kompromisszum, antant, 3) hogy a sors limesül helyezte arra az utra, melyre az orosz ki fejlődésének logikája szorítja, melyen át

Tört remények.

— Syrius —

Emődýknél nagy sürgős-forgás volt. Mindenki tett-vett valamit, senkisen állt tétlenül a házban. Varrónók dolgoztak lázas sietséggel, zakatoltak a gépek amint a menyasszonyi kelengyét állították össze a kiszabott vászonröndökből. Az egész ház egy gyárrá változott, melyben különféle foglalkozással űzték el az unalmat a benlakók.

S volt is okuk Emődýknek a siettetett munkára, mert Anna leányukat megkérték s rövid időn belül meg kellett tartaniuk leányuk lakodalmat. A család egyik jó ismerőse, Gombos Imre eljegyezte a jó leányt s ez eljegyzésben Annának minden vágya teljesült, régi reménye vált valósággá. Gombos derék fiú volt s a leányt nagyon szerette. Régóta várták,ők már egymásra, míg most Imre álláshoz jutván, régi kötelességének tett eleget anna eljegyzésével.

Meg is nitték az öröm ünnepével leányuk lakodalmat Emődýk! S a lakodalmon minden szemben az öröm tüze lobogott, csak Emődý Ilonka ócsin szeméin volt homályos könyfátyolt a bánat s az

emésztő szenvedés. Vőfélyül mellé erőszakoltak egy épen nem ellenszenves külsejű fiatal embert, de akinek lelke nem volt az ő lelkéhez való. Ő a kicsiszolt lélek nem tudta érzékeny szívével megérteni annak az erkölcsileg blazirt embernek ömlengését, mely, mint látszott, inkább az udvariasságból eredt s nem az őszinte szív volt a forrása. S Ilonka nem akartván a külső érzélgés martaléka lenni, esküis erőltetett figyelemmel hallgatta a meddő udvariasság kifejezéseit, nem ritkán adván jelét, hogy újsa a külső kifejezéseket ott, hol a belső őszinteségről nincs meggyőződve!... S minél többet beszélt Varga Gyula, annál jobban érezte Emődý Ilonka, hogy mily nagy különbség van Varga és Kovács Bandi között. Belátta, hogy a Varga-féle fiataloknak csak foszlányokban lóg az erkölcsi jellem, ami az ő választottját ártatlan szíve előtt oly széppé s kívánatosá tette: meggyőződött róla, hogy Kovács Bandinak még érdekeit tolmácsoló kifejezéseit is elütők a többi fiatal sablonos nyilatkozatától. S ennek okát romlatlan szíve abban találta, hogy Kovácsnak szívé még nem méltelyezte meg a divatos élet, hanem az olyan, amilyennek kikerült a természet alkotó kezéből.

Nem feltűnő, ha minden ilyen összehasonlítás

Kovács Bandi értékét emelte előtte. Emődý Ilonka komoly leány volt. Gyermekies kora ősesebb idő komolyságát zárta magába. Esztét is használta s nem csak a szívével tapasztalt. 8 ha ilyenkor komoly perceiben átgondolta, hogy hány ismerősét látta már családján a házasság boldogságába vetett reményében, kik nem szívűk, hanem számító eszközre hallgatva viszonzották a gúpies nyilatkozatot; hogy ismert fiatal asszonyokat, kik mindenütt jól érezték magukat, hol megunt férfiuk nem voltak jelen; hallott még alig mézes heteiket lelt házass emberekről, kik a munkából megmaradt nappal több részét a tömött kávéház füstös levegőjében s az éjjelnek nagyobb felét feleségük nélkül leádr mulató helyeken töltötték állandón: akkor megborzadt attól a gondolatától, hogy talán a közel jövőben reá hasonló mostoha sors várakozik. Lelke finomabb, szíve őrűbb volt, sem-hogy belenyugodhatott volna abba a tudatba, hogy egykor neki is lesz férje, ki vele törődni csak néhány napig fog s aztán őt csak úgy mutatva fogja szeretni, míg igazi szerelmével talán olyat fog boldogítani, ki őt e szív szeretetének birtoklásában már jó előre megelőzte, és aki több hasonló élet modern férj közkincese levén, a könnyelmű férfiak szerény jó-

utát csak román hullákon érhet, mert csak így érheti el a célt, amiért már századok óta tör, zúzza magát, küldi muzsikáit az enyészetre s áldoz bekatonáit hódítási vágyának a csábító délért, a kék tengerért.

Nem akarta meglátni, hogy a történelem Oroszország nagyságát a kis szomszédok összetört jogaiból, szenvedéséből és véréből készítette, nem akarta megérteni, hogy a békésomszéd az utolsó 200 év alatt csak területhódítás előjából ragadott 101 alkalommal fegyvert, hogy háborúval, árnyánnal, hódítással, lopással, a nyersőrdurva használatával lett összetakolva darabról-darabra, és hogy most Romániára is szüksége volna Oroszának, és így Romániának csak egy ellensége van az nem Magyarországnak kellett volna keresnie.

Mi Romániát, akkor még Moldva s Havasalföldet, sohasem kebeleztek a szent korona testébe; természetellenes lépés lett volna, mert a természet keleti határunkat a Kárpátokban jelölte ki.

Ha nekünk nem kellett Románia, kellett nekik Erdély.

Az 1916. augusztus 27-én bekövetkezett eseményeket már megelőzték szárnyprobálgatásai, mitsem törődve azzal, hogy azok nem egy régi ellentét szükségesszerű következményei, hanem egy barátunk váratlan, árulásszerű hábtámadása lesznek Sikernék Elzász-Lotharingia meghódítására emlékeztetett volna, mely Németországnak állandó ellen-egyévé tette Franciaországot.

Nekünk azonban sokkal több okunk van a bosszúra. Mert Elzász-Lotharingia rég vitatott határ-

Vedelmének nem kis részét lopja el azok családjától.

S körülbelül a jövő egy ily emberét szemlélte ő Vargában, kit mint Ilonka észrevette, Emődyné nagyon szeretett volna kisebb leánya számára megszerezni. Emődynét Varga fellengzős beszámara megigézte s többet látott benne, mint amennyit a fiatal ember tényleg ért. Éppen azért hívta leánya vőfélyének is, hogy így alkalmat adjon a fiataloknak egymás megismerésére.

De Ilonka Vargát nem akarta megismerni. Az esküvő ideje alatt túlrövidre szabott bájösszeggel bánt vele, mi Vargát nem kevésbé bántotta, mert ő magáról nagyon sokat tartott.

Végre a zajos nap elsietett, kimúlt társai után, Emődýék háza csendesebb lett, az ünnepes zajt a megszokott nyugalom váltotta fel. A fiatalok elmentek s az Emödy ház néhány ábránddal szegénylég, egy-két reménytelen gazdagabb s a boldogtalan világ egy szeretetben egyesült két boldog szívvel rövidleb, — vagy talán hosszabb időre. boldogabb lett.

V.

Kovács Bandi az esküvőn nem volt jelen. Nem akarta látni, hogy az ő választottja mint megy a más karján az ottlét felé, ki annak a karnak megörintésére talán teljesen méltatlan. De az sem lehetetlen, hogy azért nem ment meg a nézők közé sem, mert megdézente a jövőt, mely később könnyörtelen vasszaggal érezette vele a ridog valóságát.

Emődýné megkérte, hogy házukat kinélfje meg látogatásától. Nem határozatlan mondta ugyan ezt a jó asszony, de Kovács érzékeny lelke megértette a

terület volt a német és francia között, sokáig tartozott a német birodalomhoz, továbbá az 1870-i összetűzés III. Napoleon németellenes agresszív politikájának volt az eredménye, míg Románia támadása egyszerű rablóskánd volt, olyan, melynek a XX. században nincs helye.

Románia nem törődött azzal, hogy a Királyhágon túl a föld és nép egymással összeforrott, mint valami titokzatos, eleven organizmus, hogy leszállják egy részét, de az a rész idegen test lesz idegen szervezetben, mely annak mindig beteg-éke s veszedelme lesz. Látta, hogy Erdélyt illetőleg könnyelműek, jó hiszeműek, rossz gazdák voltak. Látta, mint hagytuk az idegen bérloket, az Albínát és Astrát, rablógazdálkodást folytatni, a széleken idegen vetőmaggal dolgozni.

Azt gondolta, hogy most a háború harmadik esztendőjében megérett az idő a cselekvésre. Betört a határon.

Az egész ország, érezte, hogy létének alapját, gyöngyét támadták meg a legmeztelebb rablási szándékból. Ez a tudat acélozta meg derék népfelkelőink fáradt izmait: ez a tudat adott erőt nekik Nagyzebennél, Brassónál; ez a tudat ébresztett benne igazságos haragot a rablók ellen, kikből már oláh földön verik ki puskatűssel a dáko-román törekvéseket.

(Végé.)

Adakozzunk a Hadsejelyzőknek!

homályos értelmű szavakat. Eleinte nem igen fogadott szót az anyai szavaknak, mikor azonban több-ször látta Ilonkát pilosra sirt szemekkel látogatása alkalmával, megértette tolmács nélkül is, hogy miért hullottak a leány könyvi.

Ezeknek már kérdés nélkül is szót fogadott. El is határozta, hogy Emődýékhez csak akkor megy ismét, mikor a társadalmi illem fogja kívánni. Elhatározását férfias szigorral vitte végbe, pedig, ha tudta volna, mennyivel többször hulltak elmaradásá miatt a magányban búsuló kis leány könyvi, úgy bizonyára nem törődött volna semmiféle anyai szóval, hanem ment volna, hogy jelenlétével zárítsa fel a távolléte miatt érzett fájdalom fűcsartak könyveket és az anyai szemrehányás sajtolta cseppekkel a szenvedés felejtő vizontlátás örömének gyöngyszeméivé varázsolja át.

S ezt bizonyára sokszor tetta: volna meg a mindenne kézi ifjú, ha leány hallgatásával sokszor félre nem vezet szándékában. Pedig Ilonka örömmel sirta ki fájdalmát s nem bánta volna, ha mindennap jövőn látogatásna, minden távozása után is végkeltet volna élni az érte való szenvedés könyvteljes óráit, melyet anyjának szavai szerettek neki minden ilyen alkalommal. De Kovács másképpen gondolkozott. Sajnálta volna, ha azok a szemek már most kiszáradnak, nem akarta azok könyvesatornáját kinyitani, mert azoknak örömkönyveit a boldogság bekosztotta napján óhajotta meg csillogva látni.

El is maradt Emődýék házából. Ilonkának tudtul adta, hogy kimélni óhajja s nem akarta zavaródesét tölteni napról-napra. Megírta, mi ért nem megy többé hozzájuk, hogy ne növelje szive fájdalmát a

A Király-Sörfözde közgyűlése.

A „Király-Sörfözde részvénytársaság” báró Gutmann Vilmos elnökelete alatt szombatán tartotta közgyűlését a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helybeli fiókintézetének helyiségében.

A vállalat a lefolyt üzletévre 10% vagyis részvényenkint 20 korona osztalékot fizet, a részvények már folyó hó 20 til kezdve beváltaknak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helybeli fiókjánál.

A közgyűlés határozata értelmében az alaptőke 2 millió koronáról, 3 millió koronára emeltetik fel, az új részvények darabkint 205 koronával töcsájatnak a régi részvényeseknek, részvényeik arányában rendelkezésre, mely összeg folyó hó 30-ig lesz befizetendő.

A Hadsejelyző estélye.

A nagykanizsai Hadsejelyző harctéren küzdő katonáink és helybeli sebesültek karácsonyi szeretet-adványára a Polgári Egylet nagyteremben 1916. évi november hó 25-én (szombat) estélyt rendez. Az estély kezdete este 7,9 órákor. Helyárak: Eme-

leány szenvedésének látásával. Megkísérlé meg ezt a próbát, hátha Emődýné megszanja majd őket, látva mindkettőjük sorvadását.

De Emődýné nem szánta meg egyiket sem. Ilonka hiába várta Kovács látogatását, a férfi pedig Emődýné meghívását.

Kovács szándékában még sem ingott meg. Megígérte s a megtartásra is elhatározott szándéka volt, hogy soha senkit sem fog szeretni Ilonkán kívül. Könyörgőre kérte a leányt, hogy higgyen szavainak. S a leány hitt is, mert látta azt a kitartó állhatatosságot, melylyel irányában viseltetett s melyet az anya akadályozó szavai éppen oly kevésbé ingattak meg, mint amennyire nem hatott annak megsemmisítésére a leánytól való eltiltása.

Eközben Varga mindig gyakoribb vendége lett az Emödy háznak. Ilonkát elárasztotta udvarlásával és sablonos bókjaival. Azonban elég hamar tapasztalta, hogy Ilonka szive erősebb vár, semhogy az a legelső ostromra megadja magát. S Varga megértette azt, hogy mikor már apa, anya egyaránt megszerették s csaknem igéretüket bírta a leány kezét illetőleg: akkor a köz birtokosa még csak rá sem hederített ömlengéseire. S ha Emődýné szövetségre nem lép Vargával, úgy biztosra vette volna, hogy Ilonka kezének sohasem jut részéről ki sem érdemelt birtoklása.

Emődýnének azonban gonjtja volt rá, hogy Varga céllt érjen.

(Folytatása következik.)

leti páholy 30 K. oldalról 6 K. 1-3 sorig 5 K. 4-7 sorig 4 K. többi sor 3 K. belépője 2 K. karzati állóhely 1 K. Jegyek Kohn L. Lajos cég kereskedésében és az estély kezdete előtt a pénztárnál válthatók. Felhívások a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadtatnak. Az ajtók a programm egyes pontjai alatt zárva maradnak.

Az estély műsora a következő:

1. Honvéd zenekar megnyitja. 2. Versek. Elmondja Széll József hadnagy. 3. Solo tánc. Táncozja Samuelyné Heimler Anny. 4. Dalok. Éneklő Gécze Géza mérnök. 5. Tiroli tánc. Táncozják Kohn Manci, Fesselhofer Nóra, Muth Agnes, Banekovich Lujza, Fábri Irén, Grünfeld Böske, Lányi Manci, Sprung Gizli, Pelez Irma, Barta Rózi, Csigházi Margit, Farkas Gizli, Tóth Röske, Junker Margit.

(Szünet)

6. Aki itthon maradtak. Jelenet írta Helai Jenő — Személyek: A nagypapa — Széll József hadnagy — A fiatal asszony — Mair Gréti. — A fiatal leány — Hudi Aranka. — A kis fiú — Domány Sárika. 7. Könyv választás. Jelenet írta G. Schwarz Ilona. Személyek: Istrán sebésztűt hős — Czinger József zászlós. — Gálos István barátja — Flórp József zászlós — A nagyvilági hölgy — Páez Ibolyka — A diáksasszony — Havas Sárika. — A házikasszony — Mair Gréti. — A táncosnő — Fátér Katus. — A sporthölgy — Steru Margit. — A virágárusleányka — Lajpei Busi. — A hegedűművész — Weisz Edith. — Az ápolónő — Pongor Klárika. 7. Páros tánc. Táncozják Kohn Manci és Szabó István. 9. Honvéd zenekar.

Dr Steiner József konferál. A dalokhoz és a táncokhoz a kíséretet a 12. Landwehr zenekar és a 20. honvéd gy. e. vonoszenekara szolgáltatja.

A táncokat Szabó István tanította be

HIREK.

Szegény ember cipője és faja.

Mindenesetre érdekes cím hirlapi riportnak. S ha csak a hangulatos címet néznénk, könnyen azt hihetnők, hogy — mint mondani szokás — ismét valami pumpolás súl ki a sorok közül. Pedig korántsem így áll a dolog. Nem hangulatkeltés ez a pár sor, hanem — egy már meglevő, befejezett dolog, amelyből számszámra került ki a szegény embereknek cipője és meg fűtő anyaga is. Történet pedig az eset a jelen évben. Sajnos, nem nálunk Veszprémben. Hát nem is az óperenciás tengeren túl, hogy a 18,000 koronát fordítottak a szegényembereknek cipőre és fára, Alakult ott egy bizottság. Ennek élén Óváry Ferenc országos képviselő, ez az igazi agilis, jótékony, lelkes s adak zó ur állott, akinek szive, lelke mindig nyitva tartja erszényét is a nyomorral szemben. Erdemes történet lenne megírni az ő tevékenységét a súlyos napokban a jótékonyaság terén. Lélekéből mondok, megérdemlő a szót. Ez a bizottság vásárolt néhány száz desznót és tehenet a város közönségének s a dolognak kettős jó hatása lett a közügyet illetőleg. Először a városnak olesó husa lett, másod-

szor pedig még az említett tisztas haszot: is kijutott a jótékonyaság oltárára. Ide nem kell kommentár. A tett, az úgy önmagát dicseki: S Veszprémben már nincs szegény ember akinek ne lenne cipője és faja, mert a szegény ember cipője és faja egyesület — az említett haszonból mindannyit ellátta a tél hidege ellen a két szükséges élelekvizitummal. De még mást is hallottunk, ami Veszprém határán túl idehalott. Ugyanott több szegény halálra gimnazista neveltetésére is létesült alap — Hogy, hogy nem? Az okát keessük az említett képviselő ur szorgalmas ügybuzgóságában és jószívűségében. Szép, dicsekes és magasztos tett mindez, aminek történetét itt dicsőháljal elmondottuk. S mi ezt nem tudnánk hasonlóan megcsinálni? Kérdi a krónikás. Kapunk-e tettel választ a kérdéseinkre, a jövő mutatja meg

Kritikus

Az ötödik hadikölcsön.

A pénzügyminisiteriumban a múlt héten Teleszky János pénzügyminisiter elnöklésével értekezlet volt, amelyen a legközelebb kibocsátásra kerülő V-ik magyar hadikölcsön ügyében tárgyaltak. Megállapították, hogy a mostani időpont a: ötödik hadikölcsön kibocsátására minden tekintetben alkalmas. Az új hadikölcsön jegyzési ideje, értesülésünk szerint, november 20-án fog kezdődni és körülbelül négy hétig tart. Ezáltal a hatszázalékos járadék kölcsönön kívül 5 és fél százalékos törlesztéses kölcsönkötvényeket is bocsátanak ki.

A szelvények minczenkor május 1-én és november 1-én lesznek esedékesek.

Személyi hir.

Kárpáthy Kelemen székesfehérvári tanterületi főigazgató a helybeli főgimnázium tanulmányi ügyeinek megvizsgálása végett öt napot városunkban töltött.

Öfelsége a katonák karácsonyáért.

A Hadsegélyző hivatal és a vöröskereszt együttes karácsonyi akciója egyre szélesebb arányokat ölt. Öfelsége a király az idén is elsőnek jelentkezett a haretéri hősök karácsonyi megajándékozására: magánpénztárától 10 000 koronát utalt ki az akcióra, amelyet egyébként is legmelegebb pártfogásáról biztosított

Takarítják az iskolákat.

Ugy a főgimnázium, mint a Rozgonyi uti elemi iskola kitűnő helyiségeinek takarítása, illetve renoválása megkezdődött. Örömmel regisztráljuk a körülményt, azon biztos hitben, hogy így iskoláink legálább karácsony után többé kevésbé rendezes akadályok miatt történt mulasztások legalább részben pótolhatók lesznek.

Haborus pótlékokat kérnek az iparostanonciskolai tanítók.

A háborus viszonyok folytán óriási módon felfogott drágaság nemesak az állam, de a helyi hatóságok, sőt a magánintézmények vezetőségét is arra bírta, hogy alkalmazottaiknak a háborús drágaság enyhítésére bizonyos százalék drágasági pótlékokat biz-

tosítsanak. Városunk képviselőtestülete sem zárkózott el e körülmény elől s minden alkalmazottnak biztosított bizonyos összegű drágasági pótlékokat. Megfeleltek azonban az ipariskolai tanítókról, akik pedig szintén mint ilyenek városi alkalmazottnak tekintendők

Ugyanazért az ipariskola-tanítéstudótele kérvénnyel járul most a képviselőtestület elé, hogy a háborus drágasági pótlékban öök is részesüljenek, amint reméljük nem fog tőle városunk vezetősége megtagadni annál inkább sem, mivel ez külön megterhelést nem fog a város költségvetésében okozni, an nyomban a testület tagjai közül többen hadba vonulnak, kiknek munkáját az itthonmaradtak végzik s akiknek fizetése most mint megtagarított felesleg a városi pénztárban bent marad.

Betörés Nith Norbertnél.

Tegnap virradóra Nith Norberthez betörték. A betörés a hajnali órákban történt s a házbéliek csak reggel vették észre, hogy hivatan vendégek jártak a csendes és nyugodt otthonban. A tolvajok jól ismerték a ház tájékát. Hogy munkájukat zavartalanul végezzék, először is a villamos csengő lármás szavát elismerték el. Rongyokat csavartak a kiabáló csengőkre s annak szava nem figyelmeztethette a lázkiakat, hogy a tulajdonjog ellenségei lopóztak be Nith Norbert házába. Reggelre kelve vették észre az éjjeli látogatás, amelynek eredménye volt, hogy közel 500 K. készpénz, no, még azután a mai idők keresett, édes eseménye szivarok a látogatókkal együtt elűntek a házból. A tettes nagyon ismerős lehetett a ház környékén, erre mutat több körülmény, amint a lopás végrehajtották. A rabló romantikáinak ez az újabb adata öberségre figyelmeztet mindenkit egy s tlyos jelenben.

Embernyuzás

Egy tizenötgyermekes menekült anya állított be sirva hozzánk, kinek a menekült iroda pár nappal ezelőtt egy pár új cipőt adott, de a melyet zoknya mutatott, hogy kétszeri felhuzás után papirus talpáról a feje teljesen elvált. Ugyan mennyire vette a menekült iroda ama remek hamisítványt s ki az gazember, akét nem sújt agyon a rendőri bíraskodás e gazságért?

Mert a legkegyetlenebb ítéletet megérdemli az lelketlen hiéna

Készítünk száma cipőt a katonáknak.

A hadvezetőség a hideg időkre való tekintettel megint azzal a kérréssel fordult az ország közönségéhez, hogy a katonaság részére minél nagyobb mennyiségben készítsenek az idén is számacipőket.

Minden sertésnek egy métermássa tengeri.

Kaposváron és az egész Somogy megyében most írják össze a sertésállományt és azután Kacsokos Lajos alispán utalnak ki fog, hogy a sertések részére a hizlalók kukoricát kapjanak. Értesülésünk szerint az alispán minden hizó részére egy métermássa tengetri biztosít, amit Kaposváron a városi gazdasági hivatal utján utalnak ki. Hát a mi sertéseinkről Zala megyében, vajjon ki gondoskodik? — Aki az égi madarakról?...

Király-Sörfőzde Részvénytársaság

✻ Nagykanizsán ✻

Felhívás!

A „**Király-sörfőzde részvénytársaság**“ Nagykanizsán 1916. évi november hó 18. napján tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a részvénytőkének **2.000.000** koronáról **3.000.000** koronára való felenelése céljából **5000** darab egyenkint **200** korona névértékű névre szóló **új részvényt** boosájt ki, mely részvényekre az addigi részvényeseknek részvényeik arányában az elővételi jog biztosítottik akként, hogy minden két darab egyenkint 200 korona névértékű részvény után egy darab új kibocsátású 200 korona névértékű részvény esik, melyért darabonkint 200 korona, továbbá 1916. október 1-től a befizetés határnapjáig járó 5% kamat és költségek fejében 5 k, tehát összesen 205 korona fizetendő be.

Felhivatnak tehát a részvényesek, hogy elővételi joguk gyakorlását, részvényeik bemutatása mellett, legkésőbb 1916. évi november hó 30. napjáig a **PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK** nagykanizsai fiókjának pénztáránál bejelenteni, és ugyanott minden darab új részvény után 205 koronát legkésőbb 1916. november hó 30. napjáig befizetni sziveskedjenek.

Aki a megállapított határidőig elővételi jogának gyakorlását be nem jelenti vagy a befizetés teljesítését elmulasztja ezen elővételi jogát elveszti.

Az új részvényekből csak egész részvények adatnak ki.

Az új részvények 1916. évi október hó 1-től, vagyis az 1916/17-iki üzletétől kezdve részesednek a vállalat nyereségében.

Azon részvényeket, melyekre vonatkozólag a részvényesek elővételi jogukat nem gyakorolják, vagy amelyekre a befizetés pontosan nem teljesítik, az igazgatóság fogja értékesíteni.

Nagykanizsa, 1916. évi november hó 18-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

I. FERENC JÓZSEF

1830. augusztus 18. — 1916. november 21.

Meghalt a király!

Rövid mondat, de sokat mond. Nemzetek gyászát, fájdalmát foglalja magában. S ez a fájdalom igaz, őszinte mindazoknál, akik jogara alá tartoztak.

Hosszú évsoron át állott I. Ferenc József a monarchia élén. A történelem számára előkelő helyet biztosított a koronás fők között, mert érdemet szerzett rá. Volt hatalmához szíve és lelke, is s ez az együttes fonja feje fölé a hathatatlanság koszorúját.

Mé: nem írhatunk róla teljes tárgyilagossággal. Minden írókézben meg emeg a toll, amikor e szomorú hír tolmácsa akar lenni, hogy meghalt a király. Szívünkhez, magyar lelkünkhez nőtt személye. Nem különös, ha most minden sorunk csak fájdalomkról s vesztésüinkről szól, mely halálával érte a nemzetet. Joggal leng a fekete zászló szerte e hazában, kunyhón és kastélyon. Oka van, hogy minden szívre ránehezedik a fájdalom, érzése, mert öreg királyunk élete a súlyos jelen nehéz napjaiban mindenki előtt úgy tűnt fel, mint egy biztató s vigasztaló nemző. Minden bajunk és kétségünkben megvigasztalódtunk, amikor tekintetünk rá esett. Mintha egy jobb jövő prófétájával álltunk volna szemben, akinek nyugalma, bizalmasága a nemzettest minden részébe megnyugvást varázsolt volna.

Hosszú uralkodása az uralkodó erényeknek inkarnációja. S ha olykor fátyol is bürül a ragyogó dicsőség egy-egy szakára, az ellentét annál fényesebben mutatja meg a nagylelkű erejét, igazságszeretetét s mély érzéseit.

Nagy volt a mi királyunk. Lelki nagysága a békeszeretetében ragyog elő legszebben. S egy uralkodó egyéniségében ez a legszebb vonás. Törhetetlenül ragaszkodott a fejlődés, az igazi kulturális haladás ama legbiztosabb alapjához. S még akkor is amikor már izzott a megsértett nemzet önérzete s a nemzeti létünket megtámadó fondorkodások láttára tett sérelem miatt az idők tapasztalatán okulva a békét akarta fenntartani. Nem tudott belenyugodni a háború gondolatába, amelynek minden iszonyatosságát tapasztalásból ismerte. Ragyogó jellemvonás egy uralkodó személyében! S a békeszerető király életének két metájtát mégis a háború adja.

Nem nézi a többet, ami birodalmához ragadhat a háború sikere nyolcán, hanem egye lül az áldozatra tekint, amelyet a háború zivatara letarol.

Alakja legendás hőssé nőtt milliók lelkében. Édes, apró jelenetek tapadnak a néplelkben személyéhez. S ezek népszerűségét mutatják. Alakja köré a közszeretet font nyabüst. Ezer és ezer népdalunk bizonyítja ezt.

S most, alakja a történelem távolába száll közülünk. Mindig távolabb és távolabb tolja őt tőlünk a gyorsan muló idő, amely mindent letarol, mindent elpusztít — hatalmat, kincset, életet egyaránt.

I. Ferenc József parlado hamvai az ősi sírboltba térnek, de emléke örökre a lelkek mélyén él. Nem törli azt ki onnan sem nifele erő sem, mert országunk fejlődése s haladása az ő uralkodásával csak össze.

Szabadságunk hajnalhasadása, ezeréves fennállásunk megülése s fenntartásunkért zivott dicső, titáni harcunk mint az ő uralkodásával fornik össze. S ez utóbbiban minden honfiai szem felé irányult minden honfi ziv érte aggdott, hogy a király meg ne haljon addig, míg a győzelmes béke közkincsünk nem lesz.

A gondviselés azonban másképpen intézkedett. A nyolcvanhat éves aggastyár a világ legnagyobb csatájának közepette távozott az élők sorából. Elment pihenni a további gondok és megpróbáltatások elől, amelyekből hosszú életen át oly bőven jutott ki számára. Mert dicsősége és hatalma mellé a fájdalom és szenvedés is társul szegődött. Sorban látta maga melől kidülni azokat, akik szívének s lelkének oztatlan szeretetét bírták. Koronái mellett töviskoszorút sem ritkán hordott.

Ilyen volt élete. Ő is ember volt, örömet fájdalomnak kellett fékezni, hogy a mulandóságot el ne feledje a trón magasan.

Halála elvonta figyelmünket még a világháboru csatáireitől is s a kimult király koporsójánál — amelyre az ellenség is reáhelyezi az eismercs koszoruját — két nemzet esik térdre, hogy imát mondja: a megboldogult örök nyugalmaért.

dr. I. j.

HEKÉK.

Adományok a felső templomnak.

A felsőtemplomnak miseruhára újabb V. lák János postafőoszt útján 43 K-t juttatott a mozgó posta tisztikara.

A nemes eselekedet, mely az árva templom szegénységét akarja megúntetni önmagát dicséri.

Egy hazafias szinguszató.

Paragó Ódón, a kassai Nemzeti Színház lelkes igazgatója a színház december 2-iki előadásának egész jövedelmét felajánlotta a Hadseregélyző Hivatal és a Yoroskereszt együttes karácsonyi akciója javára.

A hazafias példa remélhetőleg követőkre fog találni.

Óriási orosz repülőgépek.

A Szent-Pétervár közelében lévő Osae repülőtéren — mint orosz lapok írják — mostanában érdekes kísérletek végeznek olyan kétféle gépekkel, amelyeknek fedeli átlátszó cellonból való. Az új repülőgép napos időben majdnem láthatatlanul száll hatna, észrevétel nélkül juthatnak az ellenséges állások fölé. Az oszcai repülőtéren próbálták ki a Hakké-féle óriási gépet is, amelyen négy 37 milliméteres ágyú szerelhető fel.

A székely flu élni nyolc Romániában.

A hunyadmegyei határszélén cirkáló esendörök bevették Vulkánra egy tizenhétéves kopott, piszkos, éhes székely parasztfiút C-ke Ferencnek hívják a fiatal legényt, aki jegyzőkönyvre diktálta romániai élményeit Ezeket mondotta:

— Előpatkáról való vagyok. Amikor az oláhok betörték hozzánk, az ottmaradt magyarok és szászok közül kétszázat magunkkal vitték Romániába. Az asszonyok, gyerekek, öregek között voltam én is. Elhajtottak bennünket Bukarastbe, ahol egy iskolába zártak valamennyiünket Csak vizet és száraz kenyéret kaptunk és aki nem tudott oláhul, azt mindennap korbáccsal verték meg. Alattában több verést kaptunk, mint kenyéret. Szeptember 16-án kiválasztottak tizenöt fiatal fiút, akik között voltam én is. — Azt mondták, hogy birkákat kell őriznünk. Mindgyökünkre rábíztak egy-egy csapat birkát és azokkal folyton a román csapatok után haladtunk. Ezekből az állatokból élelmeztek a román katonákat. Én így

lassanként egészen a román-magyar határig jutottam (gyakran kerültem a közözhely mellé is és ott iszonyodva láttam, hogyan bannak a fogságba került magyar és német sebesültekkel. Egy magyar katona karja súlyosan megsérült és a fronton csak hevenyészve köztötek be. Amikor a román orvos megfogta a sérült kart, olyan erősen szoritotta meg, hogy a törött kar csaknem teljesen leszakadt, csupán a bőr tartotta a csontokat. A román orvos erre dühösen kezdett ordítani: „Most én megoperáljam ezt a kutyát, amikor annyi dolgom van a mi sebesülteinkkel? Nem operálok meg! Ezzel a sebesült háta mögött levő román katonák felé intett és ekkor az egyik oláh gazember hátulról bajonettel leszúrta a sebesült magyart, akit a közelben azonnal el is tettek. Amikor már egészen közel jutottunk a magyar határhoz, én egy este óvatosan elhújtam az erdőben és két napi bujdosás után mellékösvényen sikerült a mi fontunkhoz jutni. Így kerültem vissza Magyarországra.

Elmarad a Hadseregélyző estélye.

A szombat estéje hirdetett estélye a Hadseregélyzőnek bizonytalan időre elmarad. Ófelségü halála miatt.

Ellögott tolvajok.

A sok lopás szinte napizokássá lesz már. Tegnap is jó fogást csinált a rendőrség, amikor is egy háromtagú tolvajbandát csípett el a Weiszfeld és Fischer üzletében, amint két pár cipőt és egy nagykendőt akartak eltulajdonítani. A háromtagú társaság Mura-Gardonovercöl került városunkba s tagjai Baksa Lukácsné sz. Gyursits Éva, Sztrahia Istvánó szül. Baksa Rózi fiatalasszonyok és Gyursits János 10 éves fiú. Ezek — amint látszik — családi tolvaj társaságot alakítottak a falunem, rendszeresen űzték a zsúfolt üzleteket a tolvajlást. Ma azután lefotografáltatták őket a rendőrség albuma számára, ahol megtalálják helyüket.

Katonák kirondelése a felszántatlan földekre.

A szántóföldek megművelése érdekében a honvédelmi miniszter 21 300 Elm Mg A. szám alatt a törvényhatósági gazdasági munkabizottsághoz a következő rendeletet bocsátotta ki:

„Tudomásomra jutott, hogy egyes vármegyékben a munkásság hiánya miatt a legközelebbi évi őrd-kelt földirtások olyan nagyobb területeket

hagytak megműveletlenül, amelyeknek megművelését és gazdasági hasznosítását a háború alatt nemcsak a közgazdasági, hanem a legfontosabb katonai érdekek is feltétlenül követelik.

Énőlfogva felhívom a munkabizottságot, hogy a működési területén esetleg találhatók azokat a földeket, melyek a kézi és fogatos erőknél a m. kir. minisztérium 1916. évi 600. M. E. számú rendelete értelmében történt felhasználása és a katonai, illetőleg népfelkeltési szolgálat alól felmentett mezőgazdálkodásnak az 1916. évi 3000. Elm. számú körendelet VII. fejezete alatt foglaltak értelmében történt igénybevétele után sem voltak megművelhetők, a birtokviszonyok (földbirtokosok neve, miveltési ágak, rendelkezésre álló vetőmag, gazdasági felszerelés, számbavehető állatállomány, az elhanyagolás oka) részletes feltüntetésével hozzám jelentse be. Együttal tegyen hozzám javaslatot az iránt, hogy a szóban forgó területek katonai munkaerővel való megmunkáltatása, a különleges helyi gazdasági viszonyoknak figyelembevételel mi módon volna foganatosítható. — Amennyiben a földeknek katonai munkaerők külön kivéznélésével való megművelésére nem volna szükség, erről is hozzám jelentés teendő. — Erre a rendelkezésre főképp, azért volt szükség, mert sok helyütt a mezőgazdasági munkabizottságok nem teljesítették a feladatukat elég lelkiismeretességgel és akadtak olyan felmentett gazdák, akik a maguk földjének megművelésé után idegen birtokon munkába állni nem akartak.

A hadsereg megrendelése és a kisipar

Az Országos Ipari Egyesület tegnapi ülésén Spitz Lajos tette szavá a szabóipar sereimét a hadsereg-szállítók terén. Felmentette, hogy a kormány a kvóta szerint Magyarországra jött hadi szabómunka 50 százalékát a Nemzeti Egyesült Textilműveletnek adta, a mely vállalat osztrák édekesség kezében van. Ez tehát a kvótaárvány kijátszását is jelenti. További 25 százalékot a kereskedelmi miniszter által felállított hadiügylgalkoztató műhely kapott, úgy, hogy az egész ország szabóiparának a Magyarországra eső hadimunkák huszont százalékát jutott csupán. Kéri az Országos Ipari Egyesület, hasson oda sürgősen, hogy e súlyos sérelem orvosoltassék. A szakosztály az indítványt magiává tette.

A bérszántás maximálása.

A jövő évi termés biztosításának igen fontos feltétele, hogy a munkaerőnek géperővel való bizto-

sítást szerencsésen oldják meg, továbbá hogy a gépszántás költsége a termelés költségét túlságosan meg ne drágítsa. Gazdáink körében, éppen ezért azt óhajtánák, hogy a kormány idejében állapítsa meg a bérszántás maximális árát, s azokat a szántógéptulajdonosokat, a kik a megállapított árat keresik, föl szereltesk relvirálással és munkakényszerrel bírják rá a földet felszántásával. Mindenesetre már most kellene gondoskodni arról, hogy az országban levő szántógépekről statisztika készüljön, e gépek kivétel munkaterv, tavaszi szón- és benzinszükségletük biztosításáról pedig már most történjenek gondoskodások. A Budapesti Hírlap idejében figyelmeztetni akarja arra is az illetékes köröket, hogy a szántógépek tömeges megszerzését a magánérdekekkel szemben a kormány magának biztosítsa, s ezzel a lavaszi bérszántás egységirra befolyást gyakoroljon. E felszólalásunkat elsőrendű hadiérdek sugalmazza, s ezért esodálkozunk kell azon, hogy bennünket a nyilvános figyelmzészetés megtételében eddig korlátozták

Tört remények

c. sorozatos lárcánk folytatását a jövő számban adjuk.

Az álmenekült.

Sokféle az ember, mert sokan élnek a föld háján. Még a nyomor is cím neki, hogy embertársait megbuzgassa. S perze a legtöbbször mások nyomorát teszi az élelmes kufár lélek saját keresésének forrásává. A napokban történt, hogy egyik kereskedésbe beállt egy asszony. Kölsje nem jólét tolmácsa volt, hanem szegénységről beszélt. A nyomorgók hangján siet a fájdalmas nékülözéseit a menekülteknek. S mint rendesen megindult a résztvevő honfiai szív, amikor egy lelkes uri ember is bevetődik a boliba, aki minden szabad percét a menekültek ügyének szenteli. Ez az állítólagos menekült igazoló lapját kérte. Erre a menekült zavarba jön s uzsoki és nem erdélyi menekültnek adja ki magát. Mondanánk sem kell, hogy megkapta az oktatási eljárásnak lelketlenségéről. S ha van is visszaférés — hol nem fordul elő az életben, — az nem ok arra, hogy menekült honfitársainktól segítők kezünk megvonjuk.

Ilyen toldalékká látja el a viszaférés tárgyilagosság tudósító sorait.

Lőszertáhiány az orosz hadseregben.

Semleges lapok az orosz frontról híreket közölnek, amelyek szerint az orosz hadseregben a lőszertáhiány aggasztó méreteket öltött.

Lucak és Dünaburg között egy orosz harcveron legnagyobb részét több hét óta teljesen elhallgatták az ágyúk. Kilométerekre nem hallattak már régóta egyetlen gyalogsági lövést sem.

Bebizonyosodk, hogy az orosz gyalogság a nagy lőszertömeges következtében a legnagyobb takarékosagra kényszerül, úgy hogy csak a legnyilvánosabb esetekben szabad a lőszertáhiány nyulni. Az orosz gyalogsok az első sorokban, régóta fejenként csak negyedrészt annyi töltényt kapnak, mint a háboru elején.

A Néptakarékpenztár részvénytársaság

NAGYKANIZSÁN

mint hivatalos aláírási hely elfogad jegyzéseket

az V-ik hadikölcsönre

eredeti feltételek mellett. A jegyzések elősegítése céljából, a legolcsóbb kamallal lombard-kölcsönök engedélyeztetnek.

Nagy ékeszerlopás.

Pénteken éjjel Közegen a főtéren levő Sternadt Márton főle órás és ékeszerző üzletbe betörtek s onnan mintegy 250 darab ékeszert, órák 10.000 koronára értékben elloptak. A nyomozást megindították s hamarosan sikerült is elcsinálni a betörők Sopronban. A betörők Közegre szállították s a nyomozás befejezéséig átszállítják a szombathelyi kir. ügyészség fogházába.

A németek óriási gránátjai.

Dunkirchen bombázásával kapcsolatban a „Times” a következőket írja: „A Dunkirchemben talált gránátarabokat megvizsgálták és megállapították, hogy 38 centiméteres tarakok lövedékeinek a részei. A lövedékarabokon majd Krupp, majd Skoda nevet találhat. Némelyek szerint ilyen gránátokkal lőtték rommá Lüttich, Namur, Antwerpen és Maubeuge erőreit is. A tarachatusuk körülbelül 32 kilométerre visznek. A hatásuk iszonyatos és dermedt. A lövedékek robaja olyan, mintha valami löpörgyár reptül volna a levegőbe.”

A tűzbiztosítási díjak felemelése

A biztosító intézetek, a melyek karstiban vannak egymással, értekezletet tartottak, a melyen elhatározták, hogy a tűzbiztosítási díjakat az újvtól kezdve felemelik.

Részkiilnes helyett — futtatott kilinés.

A minap 400.000 kor. alaptőkével részvénytársaság alakult Budapesten két nagybanknak részvétele mellett. Az új vállalat a Schoop-féle szabadalom alapján a háborus vaskiilneseknek rázzal való befutására vállalkozik, még pedig elsősorban a vasutaknál, a hol mintegy 10.000 személykocsi kiilnesének a kicserélését intéznék. Az üzlet lebonyolítása igen nagy használnal keesegtet, de abban az esetben, ha a most fölfeleztet ugynevezett vörös fémmezel való kísérletet a külföldön bevalnak, a részkiilneseket ezzel fogják kicserélni, mert ezt a fémmezel szine és a fénye a réz pótlására praktikusabbá teszi. A rézzel futtatott vas azért sem felel meg az igényeknek, mert a vékony futtatás hamar lekopik, s akkor esunyább a kiilnes, mintha egyáltalán bevonva sem lett volna.

Szeretetadományokat kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi különítménye Budapest, IV. Váci-u. 38.

Pongor igazgató gyászja.

Pongor Henrik igazgatót súlyos csapás érte szerdán. Édes atyja Porges Fülöp 86 éves korában tüdőgyulladásban meghalt. Az öreg úr épen az nap született, amikor J. Ferenc József s az nap születt meg, csakhogy a reggeli órákban, amikor öfélése jobb létre szenderült. A szép kort ért Porges Fülöp élete csupa tövékenység volt. Az elköltözött kiterjed rokonsága gyászolja. Pongor Henrik igazgatót gyászában őszinte részvétellel keresi fel a város társadalma.

Hotel Goldenes Lamm Szálloda Bécsben az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közlében nagyon előnyös fekvésű s feltétlenül tiszta. Jó restauráció.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek!

Egy jó házból való leány, jó fizetéssel azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában

Az ötödik magyar hadikölcsön.

A hosszan elhuzódó háboru nagy pénzügyi követelményket támasztván az államhatalommal szemben, a hadiszküségintek zavartalan ellátása céljából új hadikölcsön kibocsátása vált szükségessé. A hadviselés költségeinek fedezésére a pénzügyminiszter ezáltal — épp úgy, mint az előző hadikölcsönök kibocsátása alkalmával — 6%-kal kamatozó járadék-kölcsön-kötvényeket és ezenkívül — új typus gyanánt — 5 1/2%-kal kamatozó törlesztéses kölcsönkötvényeket bocsát nyilvános aláírásra. A pénzügyminiszter tehát ez alkalommal is közvetlenül fordul a közönséghez.

Az aláírás tartama és az aláírási helyek.

Az aláírás időtartama 1916. november hó 23-tól december 22-ig bezárólag torjod. Aláírási helyekül fognak szerepelni az összes állami pénztárak és adóhivatalok, a postatárépenztár és annak közvetítő helyeiül szolgáló összes postahivatalok, valamint az összes számtottvó hazai pénzintézetek.

A címletek nagysága.

A kibocsátásra kerülő és 6%-kal kamatozó járadék-kölcsön kötvényei 50, 100, 1000, 5 000 és 10.000 koronás, az 5 1/2%-os törlesztéses kölcsön kötvényei pedig 2000, 5000, 10 000 és 50.000 koronás címletekben fognak kiállittatni.

Az aláírási ár.

I. A 6%-kal kamatozó járadék-kölcsönkötvény kibocsátási ára — épp úgy, mint a korábbi 6%-os járadék-kölcsönök — tulajdonképpen 97 K. 13 állérel van számítva, arra való tekintettel azonban, hogy a járadék-kötvény kamatozása a kölcsön jegyzését és befizetését megelőzőleg már f. évi november 1-én

venni kezdetét, a megtérítendő folyó kamatok hozzáadásával a járadék kölcsönkötvény aláírására minden 100 korona névértékért a következő összegekben van megállapítva.

I. Arra az esetre, ha az aláírók az aláírt összeg egész ellenértéké befizették:

a) az 1916. évi november 23-tól december 5-ig bezárólag történő aláírás esetén 97 K 70 fillérben.

b) az 1916. évi december 5-ét követő időben 1916. évi december 22-ig bezárólag történő aláírás esetén 98 koronában;

2. Ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes (részletekben történő) fizetési módokat vétetik igénybe, az az aláírás határidő egész tartamára szólólag 98 K 50 fillérben.

II. Az 5%-kal kamatozó törlesztéses kölcsönkötvény kibocsátási ára (tulajdonképpen 95 korona; arra való tekintettel azonban, hogy a kölcsönkötvény kamatozása a kölcsön jegyzését és befizetését megelőzőleg már f. évi október 1-én kezdetét veszi, a kinevezésnek megtérítendő folyó kamatok hozzáadásával a törlesztéses kölcsönkötvények aláírási ára minden 100 korona névértékért a következő összegekben van megállapítva:

1. Arra az esetre, ha az aláírások az aláírt összeg egész ellenértéké befizették:

a) az 1916. évi november 23-tól december 5-ig bezárólag történő aláírás esetén 96 koronában;

b) az 1916. évi december 5-ikét követő időben 1916. évi december 22-ig bezárólag történő aláírás esetén 96 korona 25 fillérben.

2. Ha pedig az alább ismertetendő kedvezményes fizetési módokat vétetik igénybe, az aláírás idő egész tartama alatt változatlanul 96 kor. 50 fill.-ben.

Kamat-esedékesség.

Az ötödik hadikölcsön 6%-os járadékötvényei 1916. november 1-től kezdődőleg és minden év május 1-én és november 1-én lejártó félévi utólagos részletekben évi 6%-kal, az 5 1/2%-os törlesztéses kölcsönkötvények pedig 1916. október 1-től kezdődőleg évi 5 1/2%-ka minden év április 1-én és október 1-én lejártó félévi utólagos részletekben kamatoznak, tehát a járadék kölcsönkötvényeknél az első szelvény 1917. évi május 1-én, a törlesztéses kölcsönkötvényeknél pedig 1917. április 1-én esedékes. A folyó évi október 1-től, illetve november 1-től az aláírás napjától járó folyó kamatok az azonban az aláíróknak nem kell megtérítenie; ezek ugyanis — amint fentebb említettük — a kötvények aláírási áránban belefoglaltatnak.

Befizetési hely.

Ugy a járadék, mint a törlesztéses kölcsönre történő jegyzéséknél az aláírt összegnek ellenértéké az aláírás helyénl fizetendő és az aláírás íron felül az aláíróval szemben sem folyó kamat, sem jutalék felszámításának helye nincs.

Részletfizetési kedvezmény.

Az esetben, ha a 6%-os járadékötvényre aláírt összeg 100 koronát meg nem halad, az aláírás alkalmával az aláírt összeg egész ellenértéké befizetendő. A 6%-os járadékötvényre történő és K 4-t meghaladó valamint az 5 1/2%-os törlesztéses kölcsönre ezek közül aláírásoknál azonban a befizetés részletekben is telje-

síthető. Ez esetben az aláírás alkalmával az aláírt összeg 10%-a biztosításképpen letendő és pedig készpénzben vagy megfelelő értékpapirokban. A részletek pedig a következőképp fizetendők:

A jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. január 5-ig;

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. január 18-ig;

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. január 27-ig;

a jegyzett összeg ellenértékének 25%-a legkésőbb 1917. február 7-ig.

Az utolsó befizetés alkalmával az aláírás helyi letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszasaadja.

A jegyzési nyomtatványok

A jegyzés céljára szolgáló nyomtatványrlapok az összes aláírás helyeknél díjlanul kaphatók. Ily nyomtatványok hiányában az aláírás levélleg is eszközölhető.

A befizetési elismervények kiállítása és a végleges címletek kiadása.

A befizetés alkalmával az aláíró fél az aláírás helytől pénztári elismervényt kap, amely a fél kívánatára 1917. január 15-től kezdve a m. kir. pénzügyminisztérium részéről kiállított ideiglenes elismervényre fog kicserélteni, amennyiben várakozás ellenére eddig az időpontig a végleges címletek kiadhatók nem lesznek. A végleges címletek kiadására névre, illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervényeknek a végleges kötvényekre való kicserélésre névre idejekorán hirdetőnyilvánítást fog a felhívás közzétételét. A végleges kötvények kiadása költségmentesen ugyanazon a helyen fog megtörténni, ahol a pénztári elismervények illetve a fél kívánatára kiadott ideiglenes elismervények kiadattak.

A kölcsön felmondása.

A m. kir. pénzügyminisztérium a 6%-os járadékötvényre vonatkozólag fenntartja magának azt a jogot, hogy előre közlésteendő három havi előzetes felmondás mellett, ezt a kölcsönt egészben vagy részben, névértékben visszafiztessze, azonban az esetleges felmondás 1921. november 1-ét megelőző időre nem fog eszközöltetni.

Ac 5 1/2%-os állami törlesztéses kölcsön vissza fizetése.

Az 5 1/2%-os törlesztéses kölcsön az 1922. évtől kezdve husz megközelítőleg egyenlő évi részletben fog visszafizetetténi.

A törlesztés számszerpontoként való sorsolás útján történik és a kisorsolt kötvények minden 100 K névérték után 105 K-val váltattak be. A sorsolás minden év június havában tartatik meg, a kisorsolt kötvények a sorsolást követő első szelvényes esedékességi napon válnak esedékessé. Az első sorsolás 1922. évi június havában fog megtartatni és a kisorsolt kötvények 1922. évi október 1-én kerülnek beváltásra. A visszafizetésre esedékessé vált kötvények kamatozása a lőkezesedékesség napjával megszűnik.

Betéték felhasználása.

A betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más helyeknél 1914. évi augusztus 10. l. előt b. t. betéti könyvre: elhelyezett, egyébként a moratorium feloldása esetében foglalt korlátozások alá eső betétek a

kibocsátásra kerülő kölcsönökre történő befizetések céljaira — önerhetőleg a kikötött felmondási idők épségben tartása mellett — teljes összegükbe igénybe vehetők.

Kivétejl e tekintetben csupán a román betérés által érintett területen székely pénzügyeztetéknél elhelyezett betétek alkotnak, amelyek a kölcsönjegyzés céljaira csak bizonyos rendeltileg megszabott korlátok közt vehetők igénybe.

Azok, akik a befizetésekre pénzügyeztetési betéteket kívánják igénybe venni, annál az intézetnél, vagy cégnél illetve annak az intézetnek vagy cégnél közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve.

Kölcsönnyújtás kedvezménye az ötödik hadikölcsönnél.

A most kibocsátásra kerülő 6%-os járadékötvények felhasználhatók lesznek az 1916. évi XXIX. t.c. alapján kivétel nélkül hadi nyereségadó fizetésére.

Az az aláíró fél pedig, aki az 5 1/2%-os állami törlesztéses kölcsönből legalább egy millió korona névértékű kötvényt jegyez és a jegyzett kötvényeket az aláírás alkalmával névre szóló kötvényre írta össze, az ekként összeírt, névre szóló kötvényre névre, amely 1921. április 1-ig és azontul is a visszafizetésig összeírva tartandó, azt a jogot nyeri, hogy az így jegyzett kötvényekben kifejezett követelés az 1921. évből, legkésőbb azonban április 1-én minden 100 K névérték után 95 K-val leendő visszafizetésre, 1922. évi április 1-re felmondhatja. Az 1921. április 1-ig fel nem mondott kötvényeknek közfoglalmu kötvényekre leendő feloldása iránt hivatalból fognak intézkedni.

Kölcsönnyújtás kedvezményes kamalláb mellett a hitváltandó kötvényekre a kölcsönjegyzés céljaira.

A kibocsátásra kerülő kötvényekre az Osztrák-Magyar Bank és a m. kir. Hadikölcsönpenztár a kötvényeknek kézzel foglalt lekötése (lombardirozása) mellett, a névérték 75%-áig, a mindenkor hivatalos váltóbeszámítolási kamatlábon, tehát jelenleg 5%-os kamattal, nyújtanak kölcsönt. Ezek a kedvezmények 1917. évi december 31-ig maradnak érvényben az ötödik hadikölcsönnél egyébként is mindazok a kedvezmények biztosítva vannak, amelyek a negyedik hadikölcsönnél az aláírókat megillették.

Az 5 1/2%-os törlesztéses kölcsönnél legalább 1 millió korona névértéknek névre szóló kötvényre leendő összeírás mellett eszközölhető jegyzése azonban lombardkölcsön felvételénél önerhetőleg nem bonyolítható le s az ilyen névre szóló kötvény lombardirozása tárgyát nem képeheti.

A ötödik hadikölcsön előnyös feltételei, a pénzügyi kedvező helyzete, a háborút a végső döntés felől érlelő győzelmek és annak világos felismerése, hogy a létünkért folytatott nagy küzdelem diadalmas befejezésére szükséges kölcsön jegyzésében való minél nagyobb részvétellel magánérdekeink mellett a közérdeket is hathatósan szolgálhatjuk: biztositókat annak hogy az ötödik hadikölcsön jegyzésének eredményében előreláthatólag még imponzabban fog megnyilvánulni az ország teljes önbizalma és nagy lelkielbírásával ismételtelen fényes bizonyítást tevő közgazdasági ereje, mint az előző hadikölcsönöknél.

ZALAI KÖZLÖN

Vért szegezett ne-
számra, azonban e
s a tejfelét, de nem
mulhasson el.

ülkelpénzt.

a közönség fi-
olyó évi de-
ban elvesztik
érmeket az
ssa be illote
intézetinél vas

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Felirat szerkesztő:
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint két
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor,
korona, negyedévre 3 korona 80
Egyes szám ára 12 fillér

A meghalt király.

Meghalt a király, a legjobb és legal-
kotmányosabb uralkodó. Fájdalmas csapás
egy mindnyájunkra nézve, akik egy hosszú
életen keresztül megszoktuk ott látni őt a
trón magasságán s tudni azt, hogy az ő
nagy tapasztalata és
szemeres kötelesség-
tudata, őt a kormányzat legfőbb polcán
Nincs többé. A világháború szörnyű dúlá-
sai közben dőlt ki az élők sorából.

Aggastyán volt, nyolcvanhat év terhe
nyomta vállait, közel hatvanhét évig uralko-
dott. Az agg királynak hosszú élet ju-
tott, szívós szervezete, erős szellemakarata,
okos életrendje még sok új évet ígértek.
Halálával egy történelmi korszak zárul be,
vele költözik annak szelleme s a közelje-
ben fordulat áll be az új idők számára.

Milliók imaja, a szeretet öleléi kárja
meg nem tarthatta őt; de a nemzet fájdalma
hatalmas szárnnyalással kíséri Urát.

Uralkodói erényének tündöklését bá-

multa az egész világ; fejedelmi szívének
melységét alattvalói rajongó szeretettel vi-
szonyozták.

A végzet megengedte, hogy férfisszel
megbékéljen nemzetével, önként adja vissza
szabadságainkat és királyi eskü erejével
tegyen hitet alkotmányunk csorbíthatatlan
megőrzésére.

A béke fejedelme volt, ki pedig ifju
korában felfordult, tűzbeborult birodalma-
kat vett át. Midőn maga vette kezébe e
népek sorsa intézését, attól fogva a béke
felcsúszott lovagja lett. Az első nagy béke-
művét a magyar nemzettel szerezte.

— Magánéletét majdnem aggkorig
csak párszor keserítette meg súlyosabb
csapás. Meghalt elsőszülött leánykaja és
Mexikóban agyonlőtték öccsét, Miksa csá-
szárt. Birodalmát a nagy csapások uralko-
dása első felében érték. Két szerencsétlen
hadjáratban elvesztette olasz birtokait s
a német birodalomban elvesztette hegemon
állását.

Az aggastyánkor küszöbén volt ami-
dön váratlanul elvesztette egyetlen fiát,

koronájának örökösét. Nem
esztendővel az első csapás u-
tenetesebb csapás sujtotta. Er-
raiból cukor is
elő s itt ott
elvetemült politikai rajongó, me-
alaposan meg-
ben, üdülés közben leszurta. M-
rű, kevéssel beérő ember volt hamar megér-
és szokásokban. Legjobban szerette a vadászat
és a lovaglást. A magyar kirá-
lyok közül egy sem élt oly hosszán, mint
Ferenc József.

Reánk most csak egy feladat vár,
hogy megsirassuk a jó királyt s a nemes
ember mulását és hűséges szeretettel ápol-
juk emlékezetét.

Utolsó ütó kártya

közül földre hullani — Az entente hatalmak Ro-
maniát, mint utolsó ütközésként tették fel a győze-
lemben való minden reményességüket. Számítalan győ-
zelmeink között talán ez a legutolsó, a legdöbben-
és leghatasosabb visz bennünket az örök béke felé.

A szerbekkel való harcunk sokkal gyorsabb
tempóban halad előre, mert teljesen magára volt

már kivárt idő végpontján, hogy elhagyja gyerme-
kem fájdalmunkra? Ez már hatni fog leányomra!
— fejezte be feltalálását a hibabívár asszony! Itt
van Varga! előtte a jövő s már meglehetősen állása
is van, ha nincs is annyi jó tulajdonsága, mint
amennyi Kovácsot értékesebbé teszi. De ez az egy
is már nagy figyelmet érdemel s azért anyai akara-
tom, hogy gyermekemnek őt kell választania.

S míg Emődynek ez volt végső elhatározása,
nem gondolt azzal, hogy talán éppen e pillanatban
döntött gyermeke e néhány éves várakozás javára s
Kovács mellett való kitarására. Csak egy fal volt
közük s mily ellentétben gondolkodott s tervezett e
pillanatban az anyja és leánya. Az egyik töprengött,
míg a másik további várakozásának szolgálatába sze-
gődött: az anyja kettő közül választott egyet, míg
leánya állhatatos szerelmével fizte magát éppen
ahhoz, kit anyja elvetett.

— A boldogság gondolkodott a leány, míg
szorgalmasan dolgozott himző-rámáján, megéri, hogy
reá várják. A gyümölcsöt is az idő érleli pirosra,
miért volna az ember fejle öröme e szabály alól ki-
vétel? (Sak a törekvés, a hosszú időt megemésztő
vágyakozás tarthat igényt hön óhajtott kívánása

Tört remények.

— Syrius —

VI.

Emődy első leányának férjhez adása után
hozzálátott a kurához, mint ő nevezte eljárását, mely-
nek célja volt leányának Kovácsot való végleges el-
szakítása. S hogy mivel remélt célt érni tervében,
azt először maga sem tudta egész határozottsággal.
Először csak célját ismerte, de az erre szükséges
eszközök ő előtte is ismeretlenek voltak. Azt érezte,
hogy szedett-vedett álhírekkel leányát ki nem ábrán-
dithatja; sokkal jobban ismerte most már egyetlen
gyermekének erős hitét s megdöntöhetetlen meggyő-
ződését Kovács kitarására edzett szeretetének állhatat-
osságáról, semhogy azt bármily ütszéli álhírekkel
megtörthette volna. S mikor ilyen céljához megki-
vántató eszközökről gondolkodott, azon vette magát
észre, hogy tulajdonképpen Kovácsról a legerősebb
akarattal sem tud semmi rosszat mondani.

Szorgalmas és munkásnak elég igyeke-
vével tépelték magában Emődyt; mulatni éppen nem
szert, sőt kerüli a hangos társaságokat, fizte tovább

gondolatait. Hogy lelki műveltsége nem hiányzik
s amellett a sablonos társadalmi rutin nélkül nem szü-
kölködik, legjobb bizonyítéka általános közkedveltsé-
ge, melylyel róla beszélnek s melylyel fogadják és
hívják mindenfelé.

— Milyen hibát lelek már benne? — sőhaj-
tott fel. Hogy magam is szeretem, nem tagadom,
erősítette szegyenkezve a kegyetlenségű anyja. Hisz
én magam hívtam meg legelőször házunkhoz, s hogy
leányom szíve felé hajlik, az természetes, mert na-
gyon sok leány szereti.

— Kovácsnak vannak tulajdonságai, melyek
mindenkit lekötnek; miért lett volna éppen az én
leányom kivétel vele szemben? — kérdezte önmagá-
tól Emődyne

— No! végre találtam már benne hibát! —
sőhajtott fel énelégülten felfedezésére! Kell-e nagyobb
hiba egy fiatal emberben, mintha még nem kész
ember és nem házasodhatik? Már pedig bizonyos,
hogy Kovács esetleg csak három év múlva jut oly
helyzetbe, hogy szerény igényű házasságra tarthat
igényt. S ugyan lehet-e a mai világban ily tengernyi
időre szertettet előlegezni egy fiatal embernek, ki
talán azzal fogja viszonzni leányom ragaszkodását a

hagyta, míg a román front legnagyobb részét átvették az oroszok. Az a csapat, amely az orsói román hadsereget a Vargujini vereséggel érte, Románia megsemmisülését vonja maga után. Az orsova-krájovi vasutonalig történt áttöréssel a Románia elleni hadműveletek új fázisa kezdődik. Ezel az áttöréssel csapataink benyomták a román siksághoz vezető utat. Ez a diadal nagyobb a dobrozdseinál. Az orsói román sereg nem tud visszavonulni s most nincs más teendője, minthogy lerakja fegyvereit a győzék előtt.

A dobrozdsei áttörés után következett az orsói sereg katasztrofális bekerítése, majd a predeali román és orosz állások áttörésével a meginduló lavina most már fel nem tartozható és magával rántja a még harcban álló csapatokat.

A központi hatalmak most már rémült fejvesztett csapatokat néldöznek, kikre utolsó győzelmi demoralizáló hatással van.

A Vargujini-csata újabb bizonyítéka az osztrák magyar és német csapatok tökéletes együttműködésének. A központi hatalmak nem állnak meg az üldözésben s gyors írásba folytatják az előnyomulást. A Jiu széles völgyében s így már Craiova város közvetlen közelébe férköztek, melyet a legutolsó csatáig szeriat már el is foglaltak csapataink, és több mint száz kilométerre vannak a határtól. Craiova Kisólahorság fővárosa, fontos utvonál és vasúti csomópont. Az ék, melyet az ellenség soraiha vertünk az Olt völgyében is érezhetővé válik.

A román sikságon a hadműveletek gyorsabban haladhatnak előre s Románia nemskóra érzni fogja a vég kezdetét. Románia megsemmisülésével az enteente elvesztette utolsó titókártyáját s akkor reméljük elérkezünk végre a régén várt örök békéhez.

(rt.)

**Szeretadományokat
kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi különítménye
Budapest, IV. Váci-u. 38.**

tárgyára. Nem fogok sietni a várakozás idejét leporgetni, mert minél tovább vágyódom, annál édesebb lesz az utolért boldogság élvezet öröme! ... Várni fogok, mert Kovács megérdemli, hogy kivárájam, míg boldogíthat... Ő meg nem csak soha! a t jól tudom... S hogy minden gondolata igazi boldogságom örömeinek előmozdítására szánt törekvés lesz, ezt én elhiszem megrendíthetetlen hittel, csak azért, mert ő mondotta százszor s nem egyszer... Találko-e én oly férfit most, ki mindig velem lesz: kinek édes lesz mellettem az otthon s nem kívánatos nélkülém az itegen hely, bármily esábas szórakozások vonják is oda? ... Van-e a jelenkor embereiben annyi kiártás és örö, ha szabad idejében mellem búják, hogy ő akkor közelemben az otthon kényelmét fel ne cserélje az erkölcsrontó gyilkosok helyébe kínálkozó alkalmával? — S akkor majd én számolghatom egyedül az álmatlan éjjel lassú kínok között leülő percet s mondhatom magamban, most talán éppen ennyit vesztett ából, minek én már szerény igényeink között helyet készítettem, ... vagy retteghelek érte, hogy be nem számítható állapotban

Jegyezzünk hadikölcsönt.

Harmadszor hullottak le immár az elsárgult falevelek, harmadszor köszönt reánk a zimankos téli évszak s szeretteink még mindig rendületlenül állnak őrt elleneinkkel szemben ott körül a gránicekon, kergetve immár saját hazájában az orgyilkos románt.

A vérszomjas hiénák kiéhat tési politikája még sem sikerült. Az itthon levők ádotzatkszségő mind-anyszor meghozta a hívő szóra anyagi áldozat, beigazolta, hogy a harei készséggel a gazdasági erő is rendületlenül áll.

Mert amikor az ötidik hadikölcsőre nyitnak meg újból az aláírások, nem hisszük, hogy akadjon, ki meglevő tőkét másra fordítaná, mint e leghazafiasabb s legjobban jövedelmező szent célra, a hadikölcsön jegyzésre.

Ne tétovázunk, ne késlekedjünk, mutassunk meg elleneinknek, hogy sem bátorságban, sem harei sem ádotzatkszségben nem eszgedünk, e legszentebb célra mindenkor s mindenben készek vagyunk mindentünket sőt életünket is bármikor feláldozni.

HIREK.

I. Ferenc József emléke a főgimnáziumban.

Gyászünnepegy.

Kegyeletes szép gyászunk keretében áldoz I. Ferenc József, elhunyt királyunk emlékének a helybeli katolikus főgimnázium. A felső templomban félkilencor ünnepi rekviem lesz s ezután tanárai vezető-sével az ifjuság a Polgári Egylet egyik termébe vonul, hol ének szavalat s Pap

János piarista tanár ünnepi beszédje adja a gyászünnepe értékes műsorát.

Melyik utca viselje I. Ferenc József király nevét?

Erre a kérdésre azt a választ adjuk, hogy a Fő-ut lenne a legmegfelelőbb ennek az emlékek megörökítésére. Szépen kapcsolódnék össze az Erzsébet-tér a Ferenc József-ut s a Deák-tér. Ezt városi tanácsunk s közgyűlésünk figyelembe ajánljuk.

Huszasaink dicsősége.

AZ ÉLET kiadásában gyönyörű könyv jelent meg Pogány Kázmér tollából a Rokitnói huszarakban címen. A könyv dicsőséges harcaink egyik szép részletével foglalkozik s festői színekkel eszteti azt a bátorságot és önfeláldozást, amellyel hadaink az oroszokésszult megverték. A könyv keretén belül egy pontot a mi vitéz huszasaink egyik legdicsőbb fegyvertényének, a boguszlavkai diadalnak szentel szép sorokat Az érdekes könyv Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében kapható.

Házasság

Mayer Böke urleányt Droppa Kálmán földirtokos Szilasbolhársól Budapestben néhány nap előtt oltárhoz vezette. A bájós menyasszony Dr. Mayer Ferenc orvos leánya.

Hadsegélyző köszöne o.

A harcstéren küzdő katonáink karászonyi szeret adományára Szily Kálmán 100 koronát, Lázár Margit 10 koronát, Kőröskányi Istváné 4 koronát küldött, mely nagylelkű adományokért hálás köszönetét fejezi ki a Hadsegélyző.

való hazafelő tartásakor szerencsétlenség sújtotta őt s vele engem is a nyomor!...

A kép változására Emődy Ilonka maga is összerontott Istenem! sóhajtott fel, ha ez a jövő várna rém!?! ... Nem, nem lehet, őrte szét támadó lelkiismeret, hisz én a Bandiő leszek! Vele fogok élni! Ő retetni fogja a percel, melyben hivatala tölem ellopja s én örömkönnyel fogom üdvözölni őt mindennap a visszatérés pillanatában! Nem, ő nem fog elhagyni soha Velem lesz éjjel s én nyugodtan álmodtam tovább s nappali boldogságot az éj esendjében. Tölem sohasem fog való ok nélkül távozni nappal, hogy eokat álmodott boldogságom a valóságban nyerjen teljesedést. S én irigylet asszony leszek, ha az irigység meg is mosolyogja majd régi szabású boldog életünk, őrizni fogom féltékenyen félrem szem. etetét, hogy ő is megörite igaz szereteten, hasonló módon örködjek fölöttem.

Szegény leány, mily szépen szötte ki jövőjét. S míg ő így tervezett, nem is gondolta, mily ellentétesen határoz az anya az ő jövőjéről a közel szomszédságban. Pedig ő csak támadó fájdalmait oltotta el

minden ilyen esendéletben szött tervezgetésével. Tudta s érezte, hogy nem csak a lassan múltó éveken múlik az ő boldogsága, hanem hogy anyja személyében van annak elrejte legnagyobb ellensége. S ha erre gondolt, szinte érezni vélte, mint jár át testőn s lelken egyaránt a sors nehéz lerekével s ekkor a néma falak mindanyiszor hallgatag tanúi voltak annak a határnak, mely a gyermeki kötelesség és az érzékeny szív forró szeretet között tört ki, melyben mindig a szív maradt a győztes. El is határozta, hogy nem enged szándékából. Ő akart lenni beköszöntő boldogságának munkás kövecs s nem kívánta, hogy más verje ki az számára talmi érzelmekből. Óhajtotta, hogy örömről regélő símai ne különbözzenek a valóságtól, sőt arra törekedett, hogy az élvadás valóság adja boldogságról szóló álmainak anyagát.

S mikor így gondolkozott, eggyel még sem számolt: hogy mit fog akkor tenni, ha Kovácsot elviszik közelébe s attól hozzá s töle ahhoz nem fog soha egy megnyugtató sor sem elszállni?

Meg volt a szándéka, hogy meg nem inog, — de mégis megingott!

(Folyt. köv.)

Mégis lesz oszonna kávé?

Amikor az ország majdnem összes városaiban eltiltották az oszonna kávézást a kávéhájakban, cukrászdákban, — városunkban, ahol a gyermekek anyák sirva, zokogva hajszolják fel a várost napi félliternyi tejért, ahol a szegény népnek ha hozzájuthatna ez lenne egyedül meleg étel, megengedik, hogy a jólétben felhúzott nagyságos urak és asszonyok, kik bőrték itthon melengetik, továbbra is tejszínes és habos kávé mellett finyáskodhassanak akkor — amikor a hadban küzdők itthon levő öccsesemőinek egy csepj tej alig juthat.

Aki ennek indokoltágát bizonyítani meri, az teljesen tájékozatlan s rossz indulatú lehet csak a nagy közönséggel szemben, aki semmit nem néz, aki semmit nem lát s aki a panaszokkal teli gyermekes anyáknak azt is oda merészeli vágni, hogy küldjék ki őket a legelőre, ha nem tudnak nekik enni adni.

No de nem folytatjuk tovább, ugysis felesleges minden szó A nagyságosok hadd obestozzanak, a nyomorult rongyos nép pedig apró eszemőivel hadd éhezzeék, hadd nélkülözze azt az egyedüli táplálékot, tovább is mely nélkül el kell pusztulnia s a melyért a környékbeli falvakra is kímászik, hogy gyermeke éhen ne pusztuljon. S ezt nem akarják éppen ott meglátni, ahol meg kellene érteni a e nyomorultak nehéz helyzetén segíteni, nehogy a Központ tehene is valamiképpen mérsáros kézre kerüljön.

A Hadsegélyző Hivatal gyászjelvényei.

A m. kir. honvédelmi ministerium Hadsegélyző Hivatala kemény papírból készült, művészi gyász-pajzsot bocsát a falgomba a nemzet érzelmének a t. metős napján és a nemzeti gyász idején való egységes kifejezésére. A jelvény a legmagasabb hatóságok intencióinak megfelelően, a szövethány figyelembe vételével készült és a belügyminiszter 7273/1914. és 7666/1914 sz. rendeleteinek védelme alatt áll. Egy darab ára 20 fillér, megrendelhető a Hadsegélyző Hivatalnál V., Akadémia-utca 17. sz. — Ugyancsak a Hadsegélyző Hivatal néhány nap múlva gyász-örmet fog kibocsátani az elhunyt uralkodó arcmásával. Mind a két jelvény az esetet hősök árvái és özvegyei alapját szolgálja.

Részeg oroszok.

Nem ritka jelenség, hogy orosz hadifoglyaink holt részegre isszák le magukat. Csaknem minden hóten látunk egy pár disz virágot, kinek nem szűk az itca csak szoros. A kísérő katonákkal gorbombáskodnak, hogy azoknak igazan nagy önruralomra van szükség, hogy a dolgok vastagabban végezhessenek nyuljanak. A minap a Csengery-utcán láttunk egy ilyen jelenetet, egy héttel előbb a Király-utcában ismétlődött meg, vasárnap pedig a Sugár-úton beérkezett egy részeg orosz négy katonával, akiket még ültelgett is. Igazán ideje volna, hogy ezen valamit változtassunk. El kell őket mindenféle alkohol élvezetétől tiltani. Csak így lehet ezen a bajon segíteni. Különbön folyton lesz okunk a megbotránságára.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek!

Élelmiszerek halmozása.

Sok a visszaélés tagadhatatlanul. Lápten-nyomon hallunk olyan esetekről, amelyek azt mutatják, hogy a súlyos időkhöz is akadnak olyanok, akik törvénytelen módon gyűjtik s halmozzák össze az élelmi cikkeket. Tegnap egy vendéglőnél s egy kereskedőnél találtak nagyobb mennyiségű cukrot. Az egyik helyen 40 métermássa cukrot, a másiknál pedig közel 15 méter mássa cukrot talált a hatóság. Azonkívül több hordó petróleumot is találtak a kérdéses kereskedésben. Hisszik, hogy a megfelelő intézkedés nem fog elmaradni a törvénytelen halmozók ellen.

A Néptakarékpénztár részvénytársaság

NAGYKANIZSAN

mint hivatalos aláírási hely elfogad jegyzéseket

az V-ik hadikölcsönre

eredeti feltételek mellett A jegyzések elősegítése céljából, a legelőcsőbb kamatláb mellett lombard-kölcsönök engedélyeztetnek.

A níkkel huszfilléresek halála.

Régóta hallatuzik, hogy a níkkel huszfilléreseket kivonják a forgalomból. Most azután valóra válik a níkkel huszfilléresek halála. A m. kir. pénzügyminiszterium rendelkezése folytán a níkkel huszfilléresek a folyó évi december 31-ével a magánforgalomban elvesztik fizető képességüket. Ez a rendelkezés felhívja a közönséget, hogy a níkkel huszfilléreseket az állami pénztárakhoz fizetéseknél szolgáltatassa be, illetve ezeknél vagy az Osztrák Magyar Bank fiókintézeténél Nagykanizsán vas 20 filléresek ellenében váltsa be, mert különben könnyen károsodást szenved.

Vásárok 1917-ben Nagykanizsán.

Nagykanizsa r. tanácsu városban 1917-ben tartandó országos vásárok jegyzéke:
Gyertyaszentelői vásár január 29.
Nagyheti vásár április 2.
Pankódi vásár május 21.
Nagyboldogasszonyi vásár augusztus 13.
Terézia vásár október 15.
Miklós vásár december 3.

Az országos vásárok szarvasmarha- és jóvássárral vannak egybekapcsolva és csak egy napig tartanak.

Ezen kívül minden szerdán marha és sertés-vásárral egybekapcsolt betivásár s minden pénteken kisebbmértvű sertésvásár tartatik.

Van petroleum?

Szombat örönnapja volt a város proletár lakosságának, mert megnyiták itt ott az eldugdosott petroleumos hordók s hozzájuthattak kevés petroleumhoz.

A roham mindentűt óriási volt, de ezt csak azok a fekete lelkű kufarok okozták akik a petroleumot a legutolsó percekig dugdosták, amelyből csak hajmeresztő uszora áron vagy tojásért kukoricáért cserébe adtak.

Most amikor a hatóság revolvert szegezett nekik előkerült mindenoldalon hordószámra, azonban a kufarok már leszedték ennek is a tejfelét, de nem hiszik, hogy ez is büntetlenül mulhasson el.

Be kell szolgáltatni a níkkelpénzt.

A pénzügyigóság felhívja a közönség figyelmét, hogy a níkkel 20 filléresek folyó évi december hó 31-ével a magánforgalomban elvesztik fizetőképességüket s ennek folytán az érmeket az állami pénztárakhoz fizetéseknél szolgáltatassa be illetve ezeknél vagy az osztrák-magyar bank intézeténél vas 20 filléresek ellenében váltsa be.

Lesz cukor

A kereskedők pincéiből raktáraiból cukor is került a hatóság érélyes közbelépésére elő s itt ott kapott is a közönség, melyet a hísnák alaposan megkínóztak!

A városi cukor is mint tudjuk mihamar megérkezik s a cukorjegyeken már nagyban folyik a munka, hogy a cukor beérkezével azonnal kioszthatók legyenek. Csak a kiosztásnál meglegyen a kellő ellenőrzés, nehogy egyesek sokat is, mások semmit se kápijanak.

Akik esetleg cukorbejelentő lapot nem kaptak volna, illetve a Jóléti Iroda helyiségében a városházánál azonnal szerezzenek be.

Segély a menekülteknek.

A menekültek számára melogrúhára és cipőre a kormány 6000 koronát küldött. Az összeg megérkezése a menekülteket gondozó bizottságnál nagy örömet keltett, mert a bizottságnak a sok kiadással szemben nagyon szűkös jövedelme. Menekült honfi társaink pedig a tél beálltával mindig jobban és jobban igénybe veszik a segítségét. Örömmel konstataljuk a kormány segítségének megérkezését, mert ez is azt bizonyítja, hogy a kormány házi tőzshelyekből megfoztt polgártársaink érdekét igazán szíván viseli.

A Vasárnapi Újság november 26-ik száma teljes egészében I. Ferenc József-fel foglalkozik s valóságos galériáját adja a reá vonatkozó képeknek.

Tolvaj romantika.

Nínes nap, amelyben egy-egy újabb hirbe ne botlanék bele, amely a tivajások hosszú sorát tárja fel. Hizott libák — a sorány mindig kímélik és hizni hagyják — kövér tyukok, zsiros kacsák mindannyian hónok alá kerülnek s esendben meglépnek velük. Másnap virradóra esend a apró marháka háza s a tulajdonos ugyancsak nézheti helyét a jó-falatoknak, amelyet már — már jóízűen elkölteni kívánt. A mult hét utolsó napjain legalább nyolc helyen történt ilyen éjjeli látogatás városunkban. A látogatók sehonnansem mentek el törs kézzel.

Egy jó házból való leány, jó fizetéssel azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenki előadása a kinematográfia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb mozgószínházakat mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművészónő szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A megtisztelt közönség szives pártfogását kéri az igazgatótól.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt sajtóroan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható **Ifj. Wajdits József** könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháború legújabb krónikája, irásban és képből az **Új Idők.** A mi érdekes esemény a négy világrész hátréteit érinti, azt mind ott találja a felelő szerepét képekben. Érdekesség, művészi művelés és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hűtelését, az **Új Idők** melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— **A „Vasárnapi Ujság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Káposz Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **Az „Élet”** szépirodalmi és művészeti hűtelap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadóhivatal mellett meg lehet nézni az **Élet** szerkesztőségét és kiadóhivatalát: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámmal közzéggel küld a kiadóhivatal.

ROVAS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és

té képpel

Napihírek

Közgazdasági rovat

napenkénti szevezációját az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkezdveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

— Akt a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bővebb és megfigyelhetően újaj egy kiadóhivatalban megkeresett napilap keretében értesíteni, összesen elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félévre	16 „
Negyedévre	8 „
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi ut 54. szám.

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készíttetnek

Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.